מיסטר 2517 י"ד בכסלו תשמ"ו 27.11.1985 ... שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

לרגל אצל ידידים

בהנא מסיר

בבתי הכלא!

רצח ומיתות מאחורי הסורגים

וניל שקד קרח

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

RITZ

מכתבים

על כס רם ונישא

על כורסות־השרד של אישי־ציבור.

כל ערב, מול המירקע, אני נדהם מחדש. כיצד החברה האלה — שרים, אלופים, מנכ"לים — מתפקדים במשך שעות־העבודה הארוכות והר־בות (אני מניח) שלהם?

הם מופיעים על המירקע, כל אחר ישוב בכס־המנהלים המוזהב, בעל הגב הנישא, הארוך והאינסופי שלהם, רהיט־הייצוג, ישראל, שנות ה־80.

אני רוצה לראות ארם נורמאלי מקבל קהל, עונה לטלפון, מכתיב (או קורא) מיכתבים, כשהוא ישוב במושב־לצים שכזה.

יוסף ביתן, תל־אביב

● ● ●

העטים לא בצלחת

על רשת כותבי המיכתבים למערכת (העולם הזה 20.11).

למען האיזון, אני מבקש להעיר לידיעה שהופיעה במדור תשקיף, על רשת כותבי המיכתבים למערכת, מטעם הימין, כי התופעה המשונה הזאת אינה מוגבלת למחנה הזה.

כפי שכל קורא יכול לגלות על נקלה, גם אנשי השמאל אינם טומנים את עטיהם בצלחת. כמעט כל יום (וכמעט כל שבוע, גם בהעולם הזה) אפשר לקרוא את מיכתביהם של כותבי־מיכתבים־למערכת־דרך־קבע, שמתוך נימוס אי־נני רוצה לחזור על שמותיהם, דשים בנושאים המקובלים על השמאל.

אבל מה שנכון, הם אינם מסתתרים מאחורי שמות לא־להם. הם חותמים בשמותיהם, חזור וחתום.

אלי ברדך, תל־אביב

כידוע, התופעה של מיכתבים למערכת איננה תופעה ייחודית למדינת־ישראל. באחד מהישגיה היא מקשטת אפילו את ספר־השיאים של גינס, שם מסופר על אנגלי אחד, ריימונד קנטוול, תושב אוכספורד בן 52, שהוא המחזיק בשיא העולמי של מיכתבים למערכת. מאז שהחל בפעילותו זאת, בגיל 15, הצליח לפרסם בעיתונים 12 אלף מיכתבים!

אביגיל רצון, תל־אביב

● זה עדיין פחות ממיספר המיכתבים למערכת שפורסמו **בהעולם הזה** ב־35 השנים האחרונות: יותר מ־18 אלף.

● ● ●

זה כתוב בתנ"ך

על הציטטות מן התנ"ך (העולם הזה 20.11).

מה הפלא שהעולם הזה מרבה לצטט, בכל הזדמנות, מן התנ"ך. הלא ידוע כי אחד מעקרונות העולם הזה הוא התימצות, להגיד הרבה במעט מילים. ומי כתנ"ך יודע לעשות זאת.

עולות בראשי שתי דוגמות, המדברות בעד עצמן: זוכרים את יונה מתעלף מחום, בפרברי נינווה, משיבש הקיקיון, שבצילו הסתתר? איך הוא ענה לאלוהים, כשזה ביקש את תגובתו לחיסול הצל הטיבעי? „היטב חרה לי, עד מוות!"

תראו לי תגובה יותר קולעת, בחמש מילים.

ואחר־כך, נחמיה. הוא מנסה לשקם את ירושלים ומפחידים אותו („ולילה באים להורגך"). איך הוא עונה להם? כמו גבר. בשלוש מילים קולעות, קצרות וקטלניות: „האיש כמוני יברח?"

ברוך צביון, ירושלים

● ● ●

כפר כמו ראש־פינה

על עצי דיזנגוף כעמודי־מודעות (העולם הזה 20.11).

אלולא הייתי רואה, לא הייתי מאמינה. בין השאר, מכיוון שאני מגיעה לתל־אביב בכלל ולדיזנגוף בפרט, פעם ביובל.

אבל זה רק מאשר מחדש מה שמישהו אמר פעם, מתוך כוונה שונה, אומנם, כי אנחנו חיים בכפר עולמי. מצד אחד תשדירי־שרות בטלוויזיה, שהם בסך הכל מודעות, התופשות את עיניהם של מיליונים, ומצד שני מודעות על עצים ברחוב תל־אביבי, שאותן רואים, במיקרה הטוב, כמה אלפים.

חנה זהבי, ראש־פינה

● ● ●

תורת היחסיות הקומוניסטית

עוד על איל־המודיעין המיזרח־גרמני, היהודי מישה וולף (העולם הזה 23.10 ואילך).

הנוסח הלגלגני של הקורא הולף, שלמרות

(המשך בעמוד 4)

ריגול ידידותי

כולם עושים זאת, אפילו בין ידידים. אם הם נתפסים, באה התנצלות והכל חוזר על מקומו בשלום. אך התגובה הישראלית המסורבלת בפרשת הריגול בארצות־הברית מוכיחה, כי משהו לקוי בפיקוח הדרג המדיני על השרותים החשאיים שלנו.

7

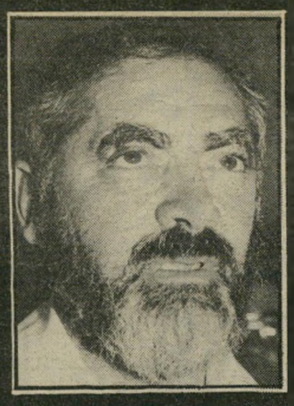
כתבת השער הקידמי:

כהנא בכלא

סקופ

עציר מינהלי נפצע קשה, אסיר פלילי נדקר למוות והסוהרים מחאו כפיים לגיזען — ביקוריו של מאיר כהנא בבתי־הכלא בארץ מציתים שם מהומות־דמים.

9

כתבת השער האחורי:

תפסי את הזקן!

שולמית שמיר (מימין), אשת שר־החוץ, ומאשה לובלסקי, מזכ"לית „נעמת", לוחמות בשיניים ובציפורניים מי תצטלם בטלוויזיה בתפקיד מושיעת הקשישים. כל אחת מגייסת את מיפלגתה ואת הגבר העומד בראשה, ומיבצע ההתרמה „טלתרום" עומד בסכנה. הקשישים מוכי הקור והרעב יוכלו אולי להתחמם לאור ניצוצות הקרב על הכיבודים ועל קולות הבוחרים שיש להם.

18

עת הזמיר הגיעה?

אם יחכו עד אחרי מימוש הרוטציה כדי למנות יועץ מישפטי חדש, עלול הלי־כוד להביא למינויו של ליצן מישפטי ויהרום את התסקיר. ליצחק זמיר, ש־החליט לפרוש, לא מובטח אפילו המינוי המסורתי לבית־המישפט העליון, כי משה ניסים שו־מר את הכס למועמד דתי.

11

שר השלום

יצחק שמיר מתנגד לנסיעתו של עזר וייצמן למצריים – ובצדק, כי ענייני החוץ הם בת־חום אחריותו. וייצמן מתעקש – ובצדק, כי את השלום יכול לטפח רק רודף־שלום. אורי אבנרי מציע: להקים מישרד ממשלתי מיוחד לענייני שלום בממשלת ישראל.

15

כנענית מהבית

מרגלית שינער, שהיא בתו של ע"ג חורון, הו־גה־דיעות כנעני שכמעט נשכח, ממשיכה לדגול ברעיונותיו: נגד הגיזענות, אבל בעד סיפוח השטחים הכבושים, נגד הכפיה הדתית, אבל בעד אלי־לים עתיקים מקידמת הימים.

15

הרשימה אתה והשקל השחורה של המתנחלים

הנגיד יוצא לקרב על הריבית ● איך חוסכת תנובה ● אחרון הנאמנים של **יעקב לוינסון** פורש ● הרשימה השחורה של המתנחלים

28

ריח הכסף

כאשר סוחר קונה בזול ומוכר ביוקר — הוא נחשב מוצלח. כאשר הוא מוכר מאוד ביוקר — הוא אשף פיננסים. אך מה קורה כשהסוחר הוא ערבי? האם הוא זומם משהו? האם מותר לו?

6

שניים בפרדס

שניים נכנסו לפרדס. הנערה הדתית, מוזרה ומוגבלת, נבהלה מהגבר וברחה מפניו. כש־עצרה לעשות את צרכיה — זה קרה. טיעונו של הסניגור: לא היה אונס, היא פיתתה!

29

רחל המרחלת מדווחת:

שרה וייספיש, בתו של איש נטורי־קרתא, הוזה בשאלה ומנהלת רומאן עם **אורי אליזי** ● **מירה לב** שיכנעה את **דני מעוז** ללכת לחתונה של בתו **לורן** ● **יוסי שטרן** נחלץ מהדיכאון בעזרת אשה ● הידי־עות האחרונות על חיי האהבה במערכת ידיעות אחרונות.

40

האמצעים של יעל

יעל דן (בתמונה) הקי־סימה את המדינה בתוכנית הטלוויזיה שהוקדשה לאמצעי מניעה — היא קי־יינית אינטליגנטית, שאי־נה מתחנחנת, אך גם אינה קפואה, בן־אדם ולא ספל.

31

אהבה ערבית

סלווה נקארה־חדאד (בתמונה), שחקנית בת 26, היא גיבורת סרט ישראלי על אהבה אסורה בין בת טובים ערביה וקצין מימשל ישראלי. היא מספרת על מיקצועה, על בעלה ובנה, על ילדו־תה ועל ישראליותה.

36

להיקבר לגובה

לאדריכלים טוביה שגיב ואורי פונגר רעיונות חדשניים כיצד לפתור את מצו־קת הקבורה: בתי־קברות בקומות! אלה יהיו שי־כוני־המתים של העתיד.

38

טוב שם משמן טוב

אתה יכול להיות אישיות בזכות עצמך. אבל למקום טוב במיסעדה כדאי ששמך יהיה זהה לשמו של כוכב טלוויזיה.

10

העולם הבא

ננסי רגן, המושפעת ממגיפת איידס, מודאגת מההתיידדות המהירה של רוני ומיכאל ★ אברהם שריר משפר את מאזן התיירות של ארצות־הברית ★ מכירה של בעלים ללא רכוש.

42

המדורים הקבועים:

מיכתבים – אין רופא כאהבה 3
איגרת העורך – כיצד להיות לעיתונאי 4
תשקיף – אורי גלר בעיקבות גיזת־הזהב 5
במדינה – עליהום: 6
הנדון – לא „בעיות־חוץ" 11
אנשים – לאן נעלם יוסף בראל 12
יומן אישי – אנגלית. קשה שפה 17
הווי – 80 מוקירים אלופים ורק 56 מוקירים ראשי ההסתדרות 20
גם זה וגם זה – תכשיר למניעת נשירת־שיערות 21
לילות ישראל – „שיגעון" במסיבה ושימעון בבכורה 22
חיזון־ראווה – כל אחת ותיסרוקתה 23
מה הם אומרים – מאז שביתת־הרופאים. הרפואה בצרות? 26
אתה והשקל – מה עושים בכספי הפועלים החקלאיים 28
שידור – מדוע בכתה כרמלה מנשה? 30
תשבצופן – יש לו 58 סיבות למה הוא לא עובד (2 אותיות) 32
הוריסקופ – שעת־הלידה והאופק האסטרולוגי 33
מיכתבים לרותי – טיפוס מדליק ובעלת חושים מחודדים 34
קולנוע – ציף ציף. מעל הרציף 35
רחל המרחלת – מעשה באבא אופטומטריסט ואמא אנתרופולוגית 40
העולם הבא – איש־אשכולות. ענב גדוש 42

קו יק.

את שלום רוזנפלד היכרתי לראשונה ב־1941. הייתי אז נער. חבר אצ"ל, וביקשתי לכתוב מאמרים בעיתון היומי הרוויזיוניסטי המשקיף. רוזנפלד נמנה עם עורכי העיתון. אני זוכר אותו כצעיר בלונדי, בעל חזות אירופית, כמעט אנגלית. שמעתי שמועה שהוא כותב את החומר ההסברתי המשוכפל של האירגון.

רוזנפלד הזכיר פגישה זו כשהציג אותי השבוע לפני תלמידי החוג לעיתונות באוניברסיטת תל־אביב, שהוא מנהל עכשיו. הוא ביקש אותי להרצות על אחריותו של עורך־עיתון והחלטותיו לגבי פירסום ואי־פירסום של חומר.

מצאתי את רוזנפלד בכיסאו באוניברסיטה, כשהוא מוקף באיצטבאות מלאות בספרים על עיתונות־תיקשורת. ביניהם ספרים נדירים מהמאה הקודמת, ובערימות של גיזרי־עיתונים, מאמרים וחוברות, הוא מתכונן למחשב את כל האוסף, הגדל והולך.

„חבל שלא התחלתי בזה לפני עשר שנים." הצטער. אז היה עורך מעריב. הוא נראה לי מאושר — אדם שבגיל 70 (הוא נראה הרבה יותר צעיר) מצא מטרה חדשה בחיים.

איך ללמוד עיתונאות

נשאלתי לא פעם: „האם אפשר ללמוד עיתונאות בבית־ספר?"

אני עונה כמו שימעון פרס: כן ולא.

אינני מאמין שאדם צעיר יכול להיכנס לבית־ספר לעיתונאות, ולצאת ממנו עיתונאי. הייתי מציע לאדם כזה — צעיר או צעירה — להתחיל תחילה לעבוד בעיתון וללמוד את המיקצוע תוך כדי עבודה. אבל אני סבור כי אחרי כמה שנות־עבודה, לימוד בבית־ספר טוב לעיתונות יכול להוסיף ולשפר.

מדוע? העיתונאי האמיתי הוא בעל תכונות טיבעיות, הוא „עיתונאי בדם". מה זה? קשה להגדיר: סקרנות אינסופית, התענינות בכל דבר. חוש־ריח ל„ידיעות". כמיהה ל„סקופ". את כל אלה אין לוּפרים.

הכישרון השני של העיתונאי הוא ההבעה. להביע את הדברים בצורה מעניינת, נכונה ומדוייקת. היכולת לעורר את ההתענינות של הקורא ולהניע אותו להתחיל לקרוא ולהמשיך לקרוא עד הסוף.

שני הכישרונות אינם חופפים תמיד. אני מכיר עיתונאים־בחסד. שאינם מסוגלים להעלות על הכתב את המידע המרתק שאספו. ויש עיתונאים הכותבים בחסד, אך שחסר להם לגמרי הכישרון לגלות מידע. לחקור. להריח סקופ.

אחרי שהעיתונאי נכנס לעבודה, רכש נסיון ועמד על כישוריו, כדאי לו לעבור בית־ספר לעיתונות כדי להבין את אשר הוא עושה. ללמוד את הכללים של הלאכה העיתונאית (להבדיל מן האמנות העיתונאית). להתעמק בבעיות של אתיקה.

משום־כך אני שמח שקם החוג לעיתונאות, ואני מקווה שיצליח ויתרחב. קבוצת הצעירים שפגשתי שם היתה נעימה ומעודדת.

אמת שהיא שקר

אחד מחלקי הרצאתי היה מוקדש לקיעקוע השקר המוסכם באילו יש דיווח עיתונאי „אובייקטיבי". בעיני זהו שקר מסוכן ביותר. הוא מגיע לשיאו ביזמרתם של עיתונים מסויימים בארצות־הברית שיש בהם - בביכול — חלוקה קפדנית בין „ידע". המופיע בעמודי־החדשות, ובין „דיעות". המופיעות בעמודים של מאמרי־המערכת.

אין אשליה מסוכנת יותר. כי באמצעות „חדשות אובייקטיביות" מתנחלת מדי יום שטיפת־מוח מסוכנת.

כאשר קורא אדם מאמר. הוא עומד על המישמר. חוש־הביקורת שלו פועל. אם המאמר מתאים לדיעותיו, הוא מסכים עימו. אם הוא נוגד את דיעותיו, הוא נפטל אינסטינקטיבית. רק לעיתים רחוקות יישנה אדם רגיל את דיעותיו בגלל מאמר.

אך חוש־הביקורת של הקורא אינו פועל כאשר הוא מעיין בידיעות. הוא מקבל אותן כ„עובדות". הוא רואה תמונה — והיא אמת לאורתה. הוא קורא את הכותרת והידיעה, או שומע אותה ברדיו. או רואה־שומע אותה בטלוויזיה. והן בעיניו אמת שאין להרהר אחריה.

בדעתו של צרכן־המידע הרגיל לא עלה כלל, שגם ידיעה „עובדתית" אינה אלא הבעת־דיעה. האנשים המחליטים לפרסם אותה. המנסחים אותה. הנותנים לה כותרת. המחליטים היכן למקם אותה — לכל אלה יש דיעות. והם מביעים אותן בצורה מודעת או בלתי־מודעת בעת עבודתם. אותה הידיעה תעשה רושם שונה לגמרי במקום אחר בעיתון. תחת כותרת אחרת, לצד ידיעה אחרת. יתכן שבכלל היתה צריכה להופיע במקומה ידיעה אחרת. יתכן שהכותרת היתה צריכה להיות שונה לגמרי. יתכן שהתצלום המלווה אותה היה צריך להיות שונה.

בית־ספר לעיתונות יכול לשפר את רמת העיתונאים ולהביא לכך שיהיו לפחות מודעים למה שהם עושים. זה יכול להועיל. אך גם ככך אין פיתרון אמיתי.

יש רק שני פיתרונות: או שנגדל עיתונאים שהם סופרמנים. חסרי דיעות ודיעות קדומות. דבר שאינו אפשרי (וגם אינו רצוי, לדעתי) — או שנלמד את צרכן־המידע. האזרח הקורא והמאזין, לקרוא עיתונים בצורה ביקורתית. ולהפעיל את האינטליגנציה הטיבעית שלו גם כשהוא קורא מידע „אובייקטיבי" כביכול. חנוך כזה של האזרח צריך להתחיל עוד בבית־הספר היסודי.

החשדה מכוערת

יש לי אהדה רבה לנסים מישעל. הוא איש־שידור סימפאטי. מוכשר. הוגן כלפי כל הצדדים. שלא נתן מעולם לדיעותיו הפרטיות — ויש לו כאלה — לבצבץ אף ברמז על פני המירקע.

בגליון האחרון סיפר העולם הזה במדור שידור כי מקורביו של יצחק מודעי מעלים את החשד שמא השתמש מישעל בהשפעתו כדי לעזור מעל המירקע לירידיו של מודעי במיפלגה הליברלית. מסתבר כי מישעל היה ידידו האישי של איש־הכספים המנוח מיקי אלבין, ואלבין היה בעל־חסותם של אויבי־מודעי הליברלים.

העלאת חשד חמור כזה, ללא שמץ של הוכחה או תימוכין. אופיינית לאווירה השוררת בישראל. כאשר נאמרו הדברים. היה על העולם הזה לדווח עליהם. אך מן הראוי היה להוסיף כי זוהי החשדה מכוערת. המופרכת בעיניו מכל וכל.

אני ממלא כאן את החסר.

משה שמיר

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

ההצנע־לכת המקובל על אישי הגוש המיזרחי, אוהב וולף את החיים הטובים, איננו במקומו.

כבר לפני הרבה שנים לימד אותי ידיד מנוער, הקאריקטוריסט שימעון צבר, שבעניין זה הכל יחסי. כשהערתי לו פעם מדוע הוא, שאז, לפי דעתי, היה בעל נטיות קומוניסטיות, מבקש רמת־חיים גבוהה, הוא הסביר לי:

מה אתה חושב, שהקומוניסט המדבר על שוויון מתכוון לכך שכולם יהיו ענים ושווים? מה פיתאום? הוא מתכוון לכך שכולם יהיו שווים, אבל עשירים! **יחיאל פירסט**, תל־אביב

● ● ●

יתומים מסאלוניקי

עוד על יעקב צור (העולם הזה 23.10 ואילך).

גם הקוראת שטהל עדיין לא סיפרה די בשיבחו של יעקב צור, השגריר נוטע־העצים ובעל המישפחה המופלאה.

באחת ממשימותיו, בטרם מרינה, היה צור קצין־קשר של המוסדות בארץ ליד הממשלות הבלקניות הגולות של מילחמת־העולם בקאהיר הנ"ל לוקח את הצלחת השביעית ואז, אלא אם כן האיטריות יוצאות לו מן האוזניים, שוב אין לו ברירה. לפחות עוד צלחת אחת.

למה? כי שבע זה מיספר לא־זוגי, ומיספר לא־זוגי בשביל הטיבטים? ירחם הדאלייי־לאמה!

עופר בן־טובים, חיפה

● ● ●

מכל תשבציכם השכלתי

על תשבצי העולם הזה.

מעולם לא הייתי פותר תשבצים מיי־ודע־מה. ככה, מדי פעם, במילואים בעיקר. אבל, בשבוע שעבר, שיכנעה אותי אשתי (שהיא פותרת תשבצים שרופה), שתשבצים זה בכל זאת עניין רציני, ובמיוחד לאלה הרוצים להעשיר את לשונם.

היא פתרה בהצלחה (כדרכה בקודש) את תשבץ העולם הזה האחרון (20.11) ומייד העמידה אותי במיבחן: מה זה שלוש אותיות, שלב בסולם (75, מאוזן)? כמובן שלא ידעתי. חוק, היא צווחה, חוק (זה חורז עם אבק).

ואחר כך כבר לא יכולתי לעצור אותה. מה זה שוליים באריג, שלוש אותיות גם כן (77, מאוזן)? מאיפה יכולתי לדעת. התשובה היא מלל (חורז עם כלל).

מהשבוע אשתי ואני בתחרות, מי הראשון שיפתור את התשבץ. **גד כהן**, פתח־תיקווה

● ● ●

פתרון פאריסאי

כיצד לשים קץ למכת הגניבות מבתי־המלון.

כשעברתי אתמול באחד הרחובות כאן, בא לי רעיון כיצד אפשר לשים קץ למכת הגניבות שפשתה בבתי־המלון בארץ, כשהאורחים נוטלים עימהם כל מה שרק אפשר, מסדינים ומגבות עד סכו"ם ומאפרות.

זה, כמובן, בהנחה, שהגניבות האלה הן מין ספורט לאומי ולא גניבות לשמן. זאת אומרת, שרוצים להראות בבית את המגבת מהילטון ואת הסכו"ם מפלאזה.

מה שנתן לי את הרעיון זה מה שעשה כאן בעל המיסעדה המפורסמת טור ד'ארז'אן (מיג־דל־הכסף). גנבו לו כל־כך הרבה מאפרות וסכו"מים, שהוא פשוט פתח ממול למיסעדה שלו חנות, ושם אפשר לקנות, ודווקא די בזול, את המאפרות מזכוכית מלוטשת ואת סכו"ם האל־חלד שאורחיו כל־כך אוהבים לסחוב.

אז חנות אחת כזאת בטברייה ואחת באילת — ופתרנו את הבעיה. **ז'ק אבוטבול**, פאריס

אין רופא כאהבה

שער „העולם הזה" 10.8.1950
היא נפצעה ברגלה, הוא נפצע בליבו

על אוהלה הלוי, בתה של לאה דגנית (העולם הזה 20.11).

עשיתם לעצמכם חיים קלים. הסתפקתם בחמש מילים („אשתו לשעבר של השחקן שייקה אופיר"), בכותבכם על אחד הפרקים המרתקים בעברה של אוהלה הלוי.

אבל לא תצליחו בכך עם קורא ותיק ונאמן כמוני. חיפשתי בין הכרכים בסיפריה וגיליתי את גליון העולם הזה מיום 10.8.1950 ומי מופיע על השער, אם לא הזוג אוהלה ושייקה אופיר בליווי מזל טוב! ממוסגר מ־טעם העולם הזה (ראה גלופה).

אני לא מתאפק ומצרף את כתבת־השער, שכתבתם אז על אותו אירוע. היה זה העולם הזה לא רק בראשית דרכו, אלא גם במיטבו.

גבי כהן, תל־אביב

וכך דיווח העולם הזה. בקיץ 1950, על נישואי אוהלה הלוי ושייקה אופיר:

הוא היה חניך במיפעל, והיא ביתו של המנהל. המיפעל היה אהל. החניך היה שייקה; המנהל היה הלוי; והיא היתה אוהלה; ושייקה ואוהלה הלכו שולבי זרועות. אלא שאז פרצה מילחמת־העצמאות, ושייקה התגייס, ונכנס לצ'יזבטרון. אוהלה התגעגעה אליו, והלכה גם היא לצ'יזבטרון. ויהיה יום אחד, והם במכונית באחת מדרכי הנגב, עלה הצ'יזבטרון על מוקש. אוהלה נפצעה קשה ברגלה ושייקה נפגע קשה בליבו, כי היה חשש שיצטרכו לקטוע לאוהלה שלו רגל.

דבר זה נמנע, לשימחת כולנו, ואוהלה נראתה מהלכת בתל־אביב כשהיא נשענת על שייקה ועל קב, וכולנו אמרנו: „זה יהיה בסדר. אין רופא אמן כאהבה."

ואז נשלחה אוהלה לחוץ־לארץ לצרכי ריפוי, ושייקה לא איחר להצטרף אליה. חלומם של הנאהבים על נסיעה לחוץ־לארץ התקיים. אין דבר: אם התכוון הגורל ללעוג להם, לעגו הם לו. לאה דגנית ומשה הלוי, הוריה של אוהלה, באו לפאריס. ובהזדמנות זאת גילה שייקה כי גם בפאריס יש רבנות. והלכו ועשו חתונה, כמעט כמו בתל־אביב. משום כבוד המוזמנים היה שייקה רציני במשך זמן רב. כחמש דקות.

איטריות טיבטיות

על התפריט של סעודה טיבטית אופיינית (העולם הזה 20.11).

זה שהמנה העיקרית, והמאכל הלאומי, בסעודה טיבטית, הוא מרק איטריות, זה נכון. זה שאוכלים ממנו אין־סוף מנות — גם כן נכון. אבל יש לכך הסבר.

מסיבות השמורות עם הטיבטים, ארבע צלחות מרק איטריות נחשבות למנה סבירה, ומי שמצליח להסתפק בכך, יבושם לו. אבל, אם חלילה, היה לו תיאבון והוא המשיך — נא לזכור, צלחת חמישית — אסור לו להפסיק.

למה? כי חמש זה מיספר בישי־מזל אצל הטיבטים.

אז הוא עובר חיש־מהר לצלחת השישית. ואז, בוודאי שאסור לו להפסיק, כי הוא פשוט ייראה כלא־מעריך את הכנסת־האורחים של מארחיו. אז

דף תשקיף

רבין מסכסך בין פרס לחוסיין

מינויו של זעפר אל־מצרי כראש עיריית־שכם מתעכב בגלל התנגדותו של שר־הביטחון, יצחק רבין. הוא גם מתנגד לאספקת־חשמל מהגדה המיזרחית לגדה המערבית, ובכך משבש את ההליך המדיני שיזמה לישכת ראש־הממשלה.

המלך חוסיין רמז, בשיחה שערך לאחרונה עם תומכיו הבכירים בשטחים הכבושים, כי סבלנותו עומדת לסקוע, לנוכח חוסר־יכולתו של שימעון פרס לעמוד בהבטחותיו.

המטוס המצרי — מישרד־החוץ העלים מידע

מישרד־החוץ הישראלי לא דיווח להורי שתי הצעירות, שנפגעו במטוס המצרי, אלא רק אחרי שעיתונאים, אשר ידעו על הטרגדיה, טילפנו להורים כדי לקבל מידע על המטיילות.

רק כעבור יממה מסר מישרד־החוץ להורים המודאגים פרטים חלקיים. פקיד בכיר במישרד טילפן לאחד העיתונאים ונזף בו קשות על שהוא הודיע להורים על פציעת בתם.

מכינים חסימה לשרון

קבוצת פעילים בשם „אזרחים חוסמי שרון" מכינה הפתעה בלתי־נעימה לשר־התעשיה־והמיסחר, שתפורסם לקראת ועידת־חרות הקרובה.

צוות של הקבוצה, שאותו מרכז הפרופסור יוחנן פרס, מלקט פרטים בלתי־ידועים על מעלליו של אריאל שרון, בתקופת שרותו הצבאי, מפי חבריו לנשק.

גור כועס על שחל

חתול שחור עבר בין שר־הבריאות, מוטה גור, ושר־האנרגיה, משה שחל, על רקע המיתקפה נגד גור שניהל באחרונה שר־האוצר, יצחק מודעי.

גור עצמו בטוח שהוא איתר את המדליף, שמסר מישיבת שרי־המערך כי הוא כינה את מודעי „מאניאק מטורף".

הקשר האמריקאי

השבועון הניו־יורקי „וילג' וויס" ערך תחקיר נרחב על המקורות הכספיים באמריקה של תנועות־הימין בישראל, החל בגוש־אמונים ותנועתו של בהנא וכלה במחתרת היהודית.

בין השמות הבולטים שגילה: איל־הגלידה ראובן מאתוס; עורך העיתון הימני קיצוני ג'ואיש פרס יהודה שוורץ; סוחר־הנשק המכסיקאי מרכוס כץ; רואה־החשבון העשיר בוב ג'ייקובס; הרבנים אבי וייס מריוורדייל וג'ק־שימחה כהן מלוס־אנג'לס; הגימלאי צ'ארלי פוקס מפלורידה. פוקס לבדו תרם בשנה שעברה 75 אלף דולר למימון הגנת המחתרת.

עוד מוסר השבועון, כי מאיר בהנא ערך באחרונה מסיבות־קוקטייל פרטיות לאנשי „הרוב המוסרי", הנוצרים הקיצוניים, ואסף אצלם כסף רב.

מלכודת ליהודי ברית־המועצות

הרעיון להטיס את יהודי ברית־המועצות במישרין לישראל נושא בחובו טכסיס מחוכם.

על פי חוקי ישראל, כל יהודי הנכנס לארץ הוסף אוטומטית לאזרח המדינה, אלא אם כן התנגד לכך במיפורש. ברגע שיקבל היהודי אזרחות ישראלית, אינו עוד בחזקת „פליט" כלפי החוק האמריקאי, ועל כן לא יקבל עוד אשרת־הגירה לארצות־הברית.

הנושרים בווינה נהנים ממעמד של „פליטים".

הפלה בצמרת

בין הטיפולים הרפואיים בחיים שאוש־רו השנה לנבחרי־ציבור ולמקורבים בכירים, היתה גם הפלה שערכה בתו של עסקן בכיר. להפלה, שנערכה בחודש השלישי להריון, לא היה כל סיכוי לזכות באישורה של ועדה־להפסקת־הריון, ולכן היא נערכה במוסד פרטי. בחשבונית שהוגשה למיש־רד־הבריאות נרשם כי המדובר ב־ניתוח פלאסטי".

מיסטר X מכה שנית

מיסטר X מבני־ברק חשף באחרונה פסיכיאטר, שנתן אישורים מזוייפים למשתמטים משירות צבאי.

מיסטר X התפרסם כשהצליח לשכנע את ראש עיריית בני־ברק לשעבר, ישראל גוטליב, להיות עד־מדינה נגד שר־הדתות לשעבר אהרון אבו־חצירא. הוא בעל עסק עצמאי בעיר, ועובד מדי פעם עבור המישטרה האזרחית או הצבאית, כתחביב.

השבוע מסר מיסטר X את גירסתו בעניין הפסיכיאטר בית־המישפט.

עיתונאים מעופפים

חברת־התעופה הגרמנית לופטהנזה הזמינה וממנת סיור בן שלושה שבועות של חמישה ישראלים בדרום־אמריקה. חברת־התעופה האמריקאית פאן אם, שפתחה באחרונה קו לארץ, העניקה לתא כתבי־התעופה של העיתונאים היומיים עשרה כרטיסי־טיסה.

הפסיכולוג המישטרתי לארצות־הברית

צביידין, לשעבר הפסיכולוג המישטרתי, יצא לארצות־הברית. הוא נמצא בבוסטון וישוב ארצה בעוד שנה וחצי.

יקים — כתב מארוקאי בארץ

מוני יקים, מוותיקי הפנתרים השחורים, התחיל לפני כחודש לעבור ביומון המארוקאי ל'אופיניון („הדיעה"), של מיפלגת האופוזיציה אל־איסתיקלאל. היומון מופיע ברבאט, בלשון הצרפתית.

יקים הוא כתב העיתון בארץ, והוא מעביר את המידע לעיתון, לדבריו, בדרכים שונות.

מודעי מתחמק מבג"ץ

זעם רב התעורר בהסתדרות נגד שר־האוצר, יצחק מודעי, על ניסיונו להתחמק מפסיקת בג"ץ, המחייבת אותו לשתף נציגי־עובדים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות.

מודעי הודיע בישיבת ועדת־הכספים כי הוא יציע לכנסת לתקן את החוק בעניין זה — תיקון שיפטור אותו מציות לפסיקת בג"ץ.

פסיכיאטרים לדרום־אפריקה

חברה פרטית לאספקת שרותי־רפואה קיבלה באחרונה הזמנה מממשלת דרום־אפריקה לספק פסיכיאטרים. בעבר שולם לריפא־מומחה סכום שנתי של 30 אלף דולר, כשהרופאות הטיסה והשהייה הן על חשבון המזמין. אז נענו מאות למודעת־הדרושים.

לא ברור מה תהיה מידת ההיענות עתה, על רקע המצב הפוליטי הקשה בדרום היבשת.

צה"ל בצבעים ובכרומו

צה"ל מפיק אלבום צילומים, שיתעד יום אחד בחיי כל יחידות־צה"ל. בפרוייקט ישתתפו עשרות צלמים מיקצועיים.

משגיחי־הכשרות משתוללים

משגיחי הכשרות בתל־אביב שוברים את הסטטוס־קוו בעיר, ועתה הם מבקשים מהרבנות לצאת לפעולה נגד המוסדות הבאים:

- **מיסעדות כשרות למהדרין, שבעליהן מחזיקים גם במיסעדות בלתי־כשרות.**
- **בתי־מלון גדולים, שעל־פי סירסומים בעיתונות החילונית, מוגשים בהם מאכלים שאינם כשרים.**

כפעולת־ראווה צפויה נטילת תעודת־כשרות מאחד המלונות הגדולים.

האנס חזר לתל־אביב

אחרי תקופה ארוכה של רגיעה, שוב חזרו מעשי־אונס לתל־אביב, הפעם במרכז העיר. באחרונה נאנסו שתיים: אחת בשד־רות רוטשילד והשניה ברחוב שינקין.

ערבים בגל"ץ

החל מהיום השישי הקרוב תשודר בגלי־צה"ל תוכנית־ראיונות שבועית עם ערבים ישראליים. מראיין הסידרה הוא צבי שפירא, לשעבר מפקד התחנה הצבאית.

רובינשטיין משנה שם

ועדת השרים לענייני תיקשוב (תיקשורת פלוס מחשבים), שבראשה עומד שר־המדע, גידעון פת, אישרה בקשה חוזרת של מישרד־התיקשורת לשנות את שם המישרד ל„מישרד־התיקשוב".

את הבקשה הראשונית הגיש בזמנו השר הקודם, מרדכי ציפורי. באחרונה חודשה הבקשה על־ידי השר אמנון רובינשטיין. בעל הרעיון הוא המדען הראשי של מישרד־התיקשורת, יהודה קלע.

לשינוי השם יש משמעות גדולה: מישרד־התיקשורת מבקש להיות ממונה על כל מדיניות המיחשוב והפעלת המחשבים בכל מישרדי־הממשלה. כתוצאה מכך ישתלט מישרד־התיקשורת על מאגרי־המידע הממוחשבים.

פקידים בכירים באוצר, שאצלם מתרכזות כמות גדולה של מידע ממוחשב, באמצעות מינהל הכנסות־המדינה, מתנגדים בתקיפות לרעיון. הם ינסו למנוע החלטת ממשלה בעניין זה.

הפעם הקודמת שבה שונה שמו של המישרד הזה היה בתקופת־כהונתו של שימעון פרס, שהתבייש בשם הבלתי־יוקרתי „מישרד־הדואר".

אורי גלר בעיקבות גיזת הזהב

אורי גלר התמקם לאחרונה באי גוואדל־קנאל, הגדול שבאיי־שלמה, צפונית לאוסטרליה ומיזרחית לגיניאה החדשה. באי זה, שבו נערכו במילחמת־העולם השניה קרבות עקובים מדם בין האמרי־קאים ליפאנים, הוא מקווה למצוא זהב.

העם

עליהום!

פיקוח־נפש דוחה מאצ'ו — אך לא כך חושבת ממשלת ישראל, ובמוה ממשלת מצריים

ממשלת־ישראל פירסמה ברכה רי־שמית לממשלת־מצריים. העילה: קומ־נדו מצרי הסתער על מטוס מצרי חטוף בנמל־התעופה של ואלטה, באי מאל־טה. הפעולה נכשלה, ו־60 אנשים מתו. ביניהם: אנשי הצוות, החוטפים ובעיקר — נוסעי המטוס. רק שני אנשים נרצחו קודם לכן על־ידי החוטפים.

ממשלת־ישראל לא יכלה לנקוט עמדה אחרת, מאחר שהמיבצע הישר־ראלי המוצלח באנטבה ב־1976 משמש דוגמה לפעולות מסוג זה.

אולם מוטב לחשוב פעמיים, אם יש להעלות פעולות כאלה על נס.

דוגמת אנטבה? השאלה העיק־רית היא: מה ערכם של חיי־אדם?

פעולת־אנטבה היתה מוצלחת. אך היא בוצעה על־ידי לוחמים בעלי איכות מיקצועית מעולה שבמעולה. וגם היא היתה תלויה על חוט־השיערה, ויכלה בנקל להסתיים במרחץ־דמים. די היה בחייל אוגנדי אחד בעל תושיה, או בתקלה טכנית קטנה שבקטנה, כדי שעשרות נוסעים ולוחמים ישראליים יהרגו.

ללוחמים שאינם מגיעים לרמה נדירה כזאת, סיכוי־ההצלחה קטנים עוד יותר. כך נכשלה הפעולה הגרמ־נית לשיחרור הספורטאים הישראליים במינכן, ועד היום לא ברור אם נהרגו הספורטאים על־ידי חוטפיהם או משח־רריהם. גם ההסתערות על האוטובוס בכביש־החוף הסתיימה במרחץ־דמים בנסיבות דומות.

האם הדוקטרינה של הסתערות בכל מחיר, תוך זילזול בחיי החטופים, מתיישבת עם ערכים הומאניים? האם ממשלת־ישראל, שביטאה את הזעם הלאומי בישראל על הזילזול בחיי הפצועים בפרשת ראס־בורקה, צדקה בהענקת שבחים לפעולה במאלטה, שהתבטא בה זילזול דומה?

„פיקוח נפש". מדינות־תרבות מערביות נוהגות להתדיין עם חוטפים, ואף לשלם מחיר יקר כדי להציל חיי־אדם. הדגש הוא על פיתוח אמצעים למניעת מעשי־חטיפה באוויר, על מודיעין ועל נסיונות לתפוס את המבצעים אחרי־מעשה. אולם כאשר הקלפים הם בידי החוטפים, מנסים למנוע הרג. זה מתיישב גם עם ההלכה היהודית, המעמידה בראש סולם־החשיבות „פיקוח נפש".

שתי צעירות ישראליות, ניצן מנדלסון ותמר ארצי, היו במטוס ונפגעו. נראה שנפצעו עוד לפני ההרג הגדול. אולם אילו היו במטוס נוסעים ישראליים בשעת הסתערות — האם היתה ממשלת־ישראל מברכת בקלות כזאת על המעשה?

נראה כי כל הסוגיה הזאת טעונה שיקול מחדש בישראל, תוך הפעלת אמות־מידה הומאניות סבירות. כפי שקבעה ההלכה היהודית: הקריאה האינסטינקטיבית של המאצ'ו הישר־אלי — „עליהום!" — אינה מתיישבת תמיד עם ההגיון. חיי־אדם קודמים לכל.

מדיניות

פירורים מן הפיסגה

רגן אינו מדבר עוד על „האימפריה המרושעת". הוא ריצה להיכנס להיסטוריה כאיש־שלום. גם ישראל תרגיש זאת

ועידת־הפיסגה הגדולה באה וח־לפה. מה היא השאירה אחריה לעולם? מה השאירה אחריה למרחב השמי ולישראל?

מיליוני מילים נכתבו על כך השבוע, וכמעט כולן הסתכמו במסקנה: לא קרה כלום. שני האישים נפגשו, דיברו לעשיית שלום. כזה היה שארל דה־גול, ששיחרר את צרפת ממילחמת־אלג'יריה. כזה היה ריצ'ארד ניכסון, שהשיג „דטאנט" עם ברית־המועצות ושיזם את ההתפייסות ההיסטורית עם סין הקומוניסטית. כזה היה, במידת־מה, גם מנחם בגין, שהגיע לקמפ־דייוויד.

האופטימיסטים ניבאו כי רגן, בת־קופת־כהונה השניה, ינסה להגיע להפשרה עם ברית־המועצות.

מסילה חדשה לרכבת. השבוע לא היתה בו'נבה פריצת־דרך היסטו־רית. אולם המסילה הוזזה ונקבע מסלול חדש למסע הרכבת העולמית.

כאשר לחץ רגן ידיים עם מיכאיל גורבצ'וב תחת דיגלי שתי המדינות, והחליף עימו תישבחות ומחמאות, לא היתה זאת רק מחווה של נימוס. נקבע הטון — וממילא גם המסלול — להתפתחות העולמית בשלוש השנים הקרובות: להתקרבות אמריקאית־סובייטית.

אין כל אפשרות להינבא לגבי מידת ההתקרבות ותוצאותיה המר־שיות. הדברים לא יכלו להיחתך בין שני המנהיגים, כי לפחות אחד מהם — רגן — אינו מסוגל לשלוט ולהתרכז בפרטים טכניים. כדי לדון בעיקר — צימצום הנשק הגרעיני — יש צורך במשא־ומתן מפורט, ממושך ומייגע של מומחים. לכך ניתן עתה האות. המנהיג המערבי, אביר הלאומנות החי־מושה, לא זה בלבד שהעניק את בירכתו למאמץ זה, אלא קשר בו את שמו בהיסטוריה.

מבחינה נפשית ופוליטית, זוהי כמעט מהפכה. כי אותו רגן דיבר עוד לפני שנה על ברית־המועצות בנוסח „האימפריה המרושעת".

חץ הכיוון. האם זה ישפיע על ענייני המרחב?

לפני שנה אמר מנהיג סובייטי לראשי אש"ף כי סיכוייהם תלויים בהפשרה אמריקאית־סובייטית. אם תהיה כזאת, אמר, תגיע גם לענייני המרחב.

יאסר ערפאת עצמו תלה את עיקר תיקוותיו בתהליך זה. הוא אמר למישלחת ישראלית כי „האמריקאים לא יתנו כלום לירדן, וגם לא לפלסטינים. אבל הם יתנו לסובייטים, תמורת תזוזה בעניין האחד החשוב להם באמת: צימצום החימוש." לפני כן דיבר ערפאת עם אנדרה גרומיקו, המנהיג הסובייטי בעל הנסיון העצום.

סימנים לתהליך זה ניכרו כבר השבוע. ארצות־הברית השמיעה רמזים לעבר אש"ף. ברית־המועצות השמיעה רמזים משלה על השתתפותה בוועי־דת־שלום בינלאומית.

תהליך כזה מצריך זמן ואין כל בי־טחון כי אכן יבשיל פירות. אולם חץ־הכיוון מצביע על הרגעה עולמית. והרגעה כזאת תשפר כמעט אוטומטית את סיכויי השלום הישראלי־ערבי. שוחרי־הסיפוח בישראל דאגו הש־בוע. היתה להם סיבה טובה לדאוג.

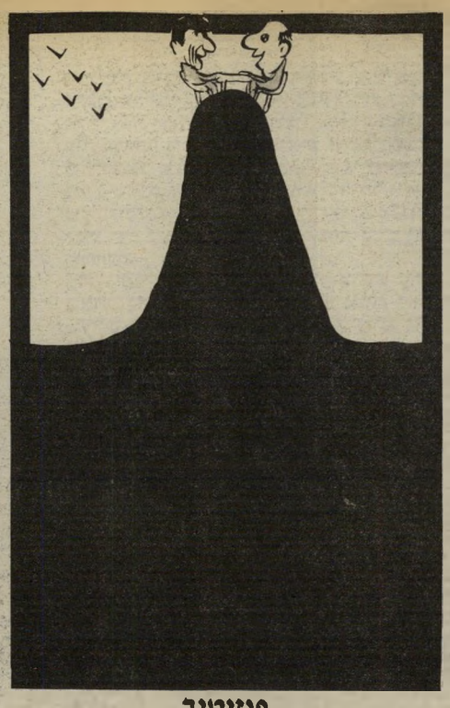
הממשלה

מי הוא מאניאק?

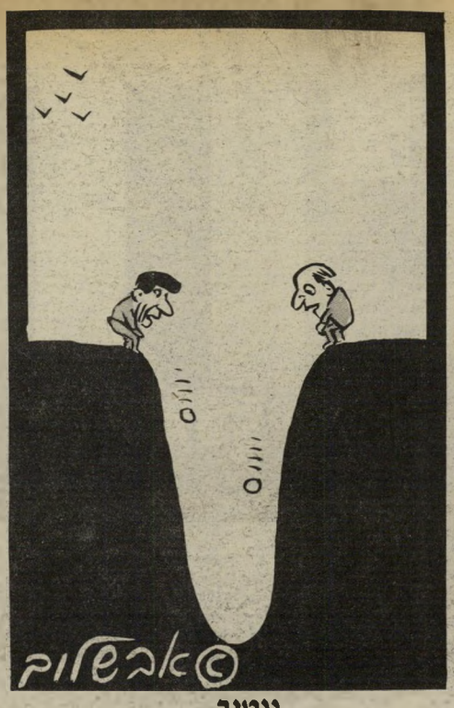
שפת השוק שולטת בממשלה. יתכן שהכלבה עזית הביאה אותה ממיצרי־המיתלה

לפני שבוע זה היה אריאל שרון.

(המשך בעמוד 10)

פוזיטיב

נגטיב

כאשר סוחר ערבי מנסה להרוויח — מה הוא זומם

לכסף יש ריח

מה קורה כאשר בשוק נוצר מחסור בסחורה מסויימת? המחירים עולים. מי מרוויח מכך? הסוחרים שבידיהם נמצא מלאי של הסחורה. עובדות פשוטות אלה יודע כל ילד. אפילו אם הוא כתב כלכלי במעריב.

אבל מה שאין יודעים במעריב הוא כי לכסף אין ריח לאומי. לכן יצאו הכתבים אבינועם בר־יוסף ועינמנואל רוזן לתפוס את הסוחרים הערביים, שבגללם קפץ מדד חודש אוקטובר.

סקופ מהמם! ואלה, בקצרה, העובדות שנתגלו לשני החוקרים הנמרצים:

● **בסוף חודש אוגוסט תקף נגיף את שיטחי־העגבניות באיזור הערבה. העגבניות היו למיצרך נדיר.**

● **העגבניות שהבשילו בספטמבר בשדות פיתחת־שלום וגוש־מיבטחים בנגב הפכו להיות מבוקשות מאוד. מחירן זינק מעלה־מעלה.**

● **הסוחרים שקנו את העגבניות מראש, עוד לפני שהבשילו, גילו כי הם יושבים על אוצר. את העגבניות הזולות, מסוג ב' וג' הם היפנו לשוקים בעזה, ואת המובחרים טיפטפו לתל־אביב – כדי להשיג את המחיר המרבי.**

● **מחיר קילו עגבניות בתל־אביב טיפס עד 3000 שקלים ויותר; מדד יוקר־המיחיה באוקטובר עלה מעבר לצפוי (4.7%). לא במעט בהשפעת מחירי הירקות, ביניהם העגבניות; כמה סוחרי עגבניות התעשרו בן חודש.**

עד כאן, זוהי השתלשלות עניינים טיבעית למדי, שאין בה לרגש קוראי עיתונים בארץ מוכת אינפלציה.

אך הסקופ של מעריב היה מהמם: סוחרי העגבניות היו ערבים מרפיח ומחאן־יונס! עובדה קטנה זאת – לאומיותו של הכיס שאליו זרמו ריווחי העגבניות – די היה בה כדי לעורר סנסציה, להעלות השערות פרועות ולהוסיף רמזים מחשידים: „החקירה מגלה, כי סוחרים מיהודה, שומרון וחבל־עזה משתלטים על חלק מענפי החקלאות בישראל, וכבר היום באפשרותם לתכנן, לעיתים על־פי אינטרסים המוכתבים מרבת־עמון, את סוג ומועד הגידולים בתחומי הקו הירוק!"

הדבר היחידי שלא נרמז במישפט זה הוא כי הסוחרים הם אולי האחראים להפצת הווירוס בשדות־הערבה.

גנרל שעלה מהשורה. אלמלא הרמזים הגיזעניים והסיגנון המביש, שכמוהם הופנו לא פעם על־ידי אנטישמים נגד סוחרים יהודים, ניתן היה לומר בזכותם של שני הכתבים כי הם עשו עבודה מעניינת. הסיידרה שלהם, המתפרסמת השבוע בהמשכים, מאירה פינה כמעט לא ידועה של הכלכלה בישראל, שבה צומחות יותר ויותר שותפויות עיסקיות בין יהודים ישראלים וערבים תושבי השטחים הכבושים:

● **בקרב החקלאים היהודים השתרש הנוהג למכור את היבול עוד לפני הקטיף, לפי שיטה הנקראת דמאן. על־פי הסכם כזה, אחראי המוכר לזריעת אדמתו, והקונה דואג לקטיף ולשיווק. הראשון מקבל 70 אחוז מהפידיון, השני 30.**

נוצרות גם שותפויות מלאות, שבהן הראשון מספק את הקרקע וזכויות המים, בעוד השני דואג לכל השאר. במיקרה כזה הם מתחלקים ברווחים באופן שווה.

אין בהסכמים מיסחריים כאלה כל פסול מוסרי. גם אין בהם פסול חוקי, אלא אם כן המדובר ב„אדמות־לאום" – ואז הבעיה היא אצל החקלאי היהודי, שהפר את התחייבותו החוזית למוסדות המיישבים, שלא להתיר שימוש בקרקע ל„אחרים".

● **בשוק־הכרמל בתל־אביב הולך ורב מיספרם של הדוכנים המנוהלים בשותפות בין יהודים וערבים.**

● **לפחות מיסעדה אחת בתל־אביב מנוהלת בשותפות בין תושב השטחים הכבושים ובין יהודי מתל־אביב. הערבי הוא „גנרל שעלה מן השורות" – התחיל את הקריירה שלו במיסעדה כמלצר פשוט.**

בתופעות אלה יש עניין סוציולוגי רב. אך מחברי הסידרה לא פנו לשאול את דעתם של סוציולוגים, אלא בחרו להתייעץ עם גורמי־ביטחון. „שהסבירו את הדילמות", ועם סגן־שר־החקלאות, „שהביע דאגה".

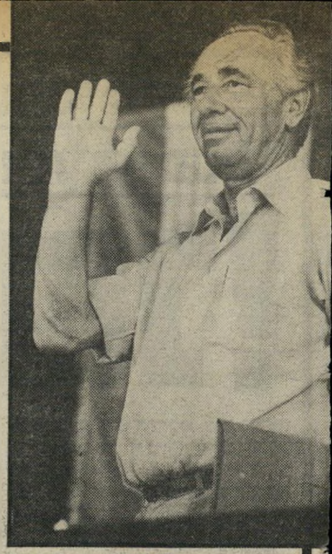
רק בעניין אחד לא נתקפו אנשי מעריב בדאגה: כאשר גילו חברה של איש־עסקים ערבי, המשתף ברווחיו קצינים בכירים (במיל').

הערבי אינו אלא ראש אגודות־הכפרים באיזור חברון, בשם ג'מיל אל־עמלה, בן־חסותו של המימשל הצבאי, ושותפיו הם סגן־אלוף יהושע בן־שחל (לשעבר מושל חברון), ותת־אלוף אפריים פורן (לשעבר יועצם הצבאי של ראשי־ממשלה). רב־סרן דויד מופז (לשעבר סגן מושל העיר, שהועמד לדין על הכאת נערים. אך זוכה אחרי שאל־עמלה שיכנע את הורי הנערים לבטל את תלונתם) מועסק אצלו כשכיר. באנשים כאלה אין לחשוד שהם רוצים להתעשר „על־פי אינטרסים המוכתבים מירדן."

רק לכסף שמגלגלים אנשי חבורה כזאת אין ריח.

גיורא נוימן ■

לרגל אצל ידידים?
זה לא יפה, אבל הכל עושים זאת!

פרס
"נדהם"

שולין
"נעלב"

רשת־הריגול, שבה הסתבכה ישראל בארצות־הברית, הצטיינה בכל התכונות של סערה בכוס־מים.

ההיסטריה שנוצרה סביבה, בעיקר בירושלים ובמיקצת גם בוושינגטון, היתה היסטרית מפוברקת.

הפרשה כולה היתה פחות בניגוד למוסדות אחרים במערכת הישראלית, דווקא מוסדות־הביון למי־ניהם — המוסד, השב"כ, אמ"ן, המח־לקה לתפקידים מיוחדים במישטרה ומחלקת־הביון של מישרד־החוץ — הם מוסדות ממושמעים מאוד ומסודרים למדי.

היה קצת יותר קשה לברר מה בדיוק מתחולל בצד האמריקאי. במיקרה כזה, צריכים לדעת אם יש בידי הצד השני הוכחות חותכות למעורבותה של ישראל. אם אין הוכחות חותכות כאלה, כדאי להכחיש, לטעון כי האיש אינו מוכר, שמדינה זרה השתמשה בשמה של ישראל כדי להפעיל סוכן יהודי למטרותיה שלה, וכו'.

אולם במיקרה זה התברר חיש־מהר שיש בידי האמריקאים ראיות ברורות. הסוכן ג'ונתן ג'יי פולארד הוא יהודי שביקר פעמים רבות בישראל, וגם אביו הוא חסיד ישראל. הוא עצמו נתפס בפתח השגרירות הישראלית אחרי שביקש שם מיקלט. שיחותיו עם ישראלים הוקלטו. נראה כי בעבר התפאר פומבית במעמדו במוסד, ואף טען שהוא סגן־אלוף בו.

במיקרה כזה לא היה טעם להכחיש. אבל היה צורך לקיים התייעצויות בשגרירות הישראלית. וכנאה לאיש־ציבור ישראלי, השגריר לא היה במקום שם היה צריך להיות. ככל אנשי־הצמרת הישראליים הוא טייל בעולם כדי „להרצות" (בשכר?), היה צורך להחזירו קודם כל לוושינגטון.

כל זה ביחד אינו מסביר או מצדיק את האיחור הקריטי בתגובה מוסמכת ושקולה. הסיבה האמיתית היא, כנראה, שהשרים המוסמכים — שימעון פרס, יצחק רבין, יצחק שמיר — לא ידעו מה לעשות ואיך להתנהג. היה דרוש להם זמן כדי לחשוב ולהחזיר לעצמם את העשתונות שאבדו.

בסוף פורסמה ההודעה שהיתה צריכה להתפרסם מלכתחילה, כמעט אוטומטית.

● מדוע לרגל?

מ דוע היה על ישראל לרגל אצל ארצות־הברית?

לכאורה, אין צורך בכך. מזה עשרות בשנים קיים שיתוף־פעולה הדוק בין קהילות המודיעין של שתי המדינות. יש חילופי־מידע. על כך הוכרז לא פעם בגלוי, לאחרונה עזרה ישראל לארצות־הברית בפרשות חמורות שונות, והתגאתה בחלקה בשיחרור המטוס האמריקאי בביירות ובפרשת האוניה אכילה לאורו וחוטפיה. הסובייטים השתמשו בשיתוף־פעולה זה כדי לאסור את יציאתם של יהודים „בעלי־סוד" מארצם. האמריקאים גמלו לישראלים פעמים רבות.

אולם שום מדינה אינה מסתפקת במידע שהיא מקבלת מידידותיות, אד שהאינטרסים שלי־

הן אינם חופפים לגמרי.

משום־כך יכול היה רק אדם נאיבי להאמין כי ישראל אינה משתדלת להשיג בארצות־הברית חומר שיאפשר לה לפקח על המידע הנמסר לה על־ידי האמריקאים — או להאמין כי ארצות־הברית אינה מנסה להשיג בישראל את המידע שיאפשר לה לפקח על מעשיה של ישראל בתחומים רגישים.

● החוליה החסרה

כ אשר פרשה כזו מתגלה, יש בכך בושה רבה לבעליה.

בפרשה זו, הבושה רבה שיבעתיים, כי יש לה כל סימני ההיכר של חובבנות מחרידה.

שום מערכת־ריגול אינה יכולה לבחור לעצמה את סוכניה כאוות־נפשה. לעיתים קרובות היא נאלצת להשתמש בפסיכופאטים, מופרעים וכסילים, ג'ונתן ג'יי פולארד אכן נראה כטיפש גמור, חובבן, ואולי מופרע.

אולם כאשר מפעילים איש כזה, דרושה מידה רבה של מיקצועיות, וזו חסרה במיקרה זה. לפי כל הסימנים, לא נעשו שום סידורים כדי להעלים את האיש בשעת־סכנה, כדי להבריח אותו לאתר בטוח או כדי להנחות אותו מראש מה לעשות בשעת־צרה. השיחות הגלויות בטלפון, שהיתה עליו האזנה, נסיון האיש למצוא מיקלט בשגרירות ומעשים דומים מעידים על חוסר־מיקצועיות המשווע לשמיים. שום מחבר של ספר־מתח לא היה מרשה לדמויותיו להתנהג כך.

שאלה אחרת היא אם פעולה זו נעשתה בלי ידיעת הממונים.

הבחשת הדרג הסוליטי והדרג המיבצעי הבכיר היא, במיקרה כזה, מובנת מאליה, ואין צורך להתייחס אליה ברצינות. השאלה היא מה אירע באמת.

אם ידע השר האחראי (ראש־הממשלה במיקרה של המוסד, שר־הביטחון במיקרה של אמ"ן) על הפעולה, ולוא רק בקווים כלליים, היה צריך להבטיח את הפיקוח המיקצועי עליה. אם לא עשה כן, הוא אשם במחדל חמור. על ראש־המוסד או ראש־אמ"ן רובצת אחריות אוטומטית, ואולי גם יותר מזו.

אם לא היה לדרג המדיני מושג על המתרחש, מוכיח הדבר מחדל חמור ביותר במערכת המדינית. היו שהתריעו על המחדל הזה פעמים רבות בעבר, והוא נחשף גם בחקירתה של ועדת־אגרנט אחרי יום־הכיפורים.

האם יש לראש־הממשלה פיקוח אמיתי על שרותי־הביטחון?

הפוליטיקאי העומד בראש הממ־

(המשך בעמוד 9)

לא נעים, לא נורא!

חמורה מכפי שניתן היה לחשוב, על פי היסטריה זו. התאים לה הגינגל המפורסם של הטלוויזיה הישראלית: לא נעים, לא נורא.

● כולם עושים זאת

א ין זה נעים כאשר מדינה מרגלת אצל מדינה־ידידה, ומשלמת כסף לאנשי־הביטחון שלה כדי לרכוש את סודותיה.

אי הנעימות גדלה שיבעתיים כאשר המרגל נתפס בקלקלתו.

אבל גם אין זה נורא.

בפרשות מסוג זה יש הבדל גדול בין המליצות החסודות והמציאות בשטח. כי האמת הפשוטה, הידועה לכל, היא שכל המדינות מרגלות אצל כל המדינות, גם אצל מדינות ידידותיות. זה מאמין טיבעי, במעט מובן מאליו, שאינו נפסק אף לרגע, גם בשאין מדברים עליו בחברה מנומסת.

החוכמה היא להתבייש כאשר נתפסים, להעמיד פנים נדהמות ונרגשות, להכחיש. ואם אי־אפשר להכחיש — לזעום על אנשי־הביצוע שפעלו ללא הרשאה, בניגוד למדיניות. וכו' וכו'. כל זה ברגע הנכון.

מבחינה זו עוד יש לממ־שלת־ישראל הרבה מה ללמוד אצל מדינות מנוסות יותר.

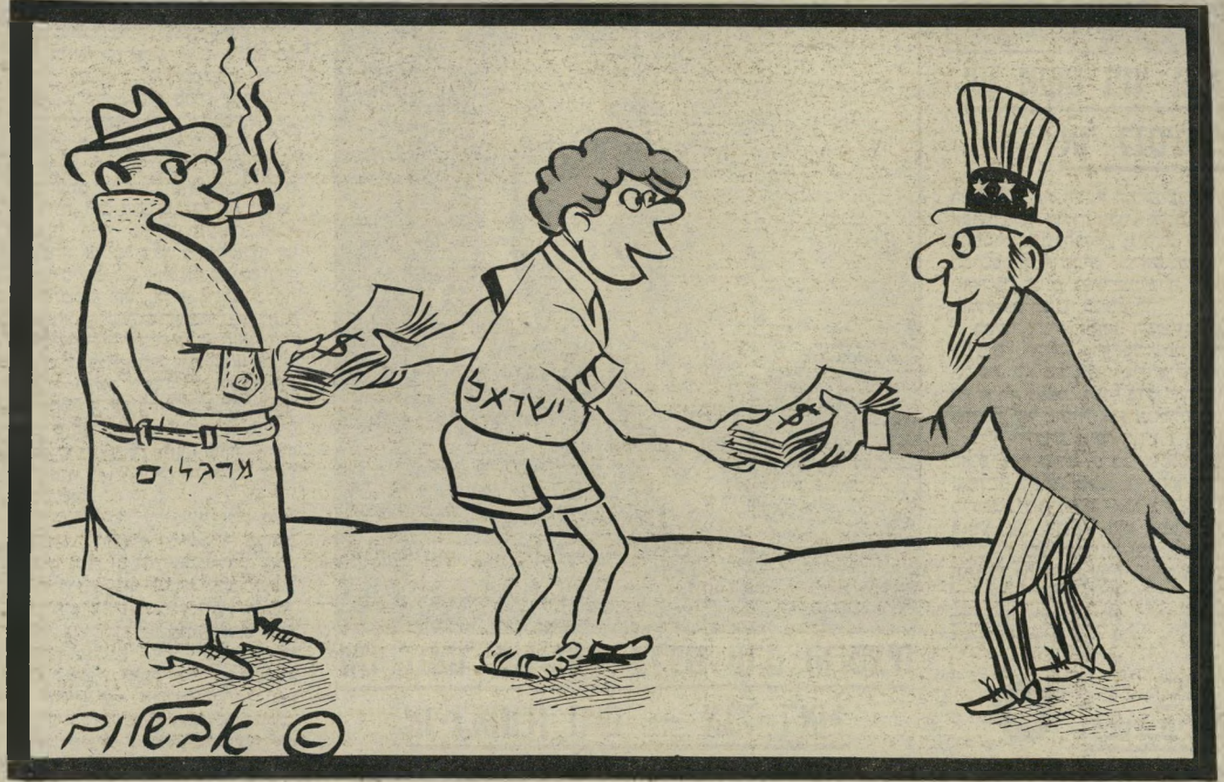
● חפש את השגריר

ע ברו שלושה ימים לפני שירושלים נקטה בכל הצעדים האלה — התנצלה, התביישה, נדהמה ונרעשה.

מדוע?

אין לדבר סיבה הגיונית.

ישראל היא מדינה קטנה. אין בה סבך בלתי־ניתן־לשליטה של מוסדות־ביון חובק־עולם. שהם ממלכות־בתוך־ממלכות. האנשים המוסמכים בישראל יכולים לגלות את כל האמת על כל פרשה תוך דקות, בשיחה טלפונית.

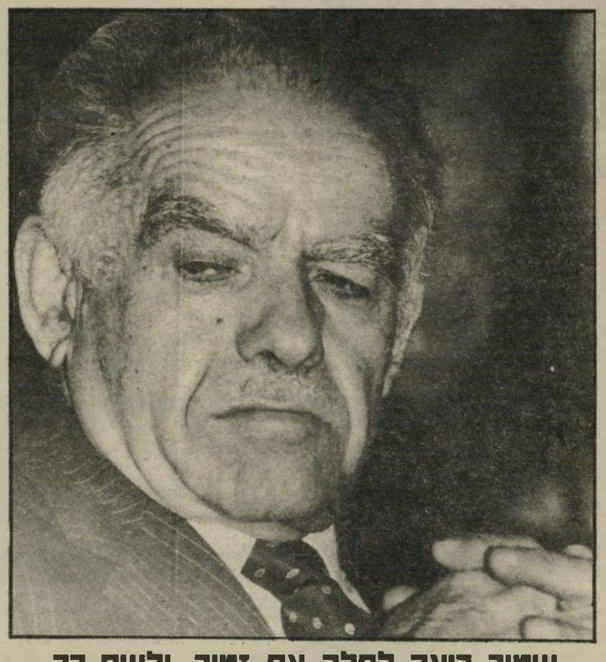

„אני מקווה שהם לא מסומנים!"

אם יחכו עד אחרי מימוש הרוטציה כדי למנות יועץ משפטי חדש —

עלול הליכוד להביא למינוי נמושה משפטית ולהרוס את התפקיד

אחרי זמיר — המבול!

שמיר רוצה לסלק את זמיר, ולשם כך יש למנותו כשופט עליון

ל מיו של יצחק זמיר, כיועץ משפטי לממשלה, ספורים. הוא סיים כבר שבע שנים בתפקיד המתיש, והצליח לקומם נגדו את כל הימין בכנסת, החל מגאולה כהן ועד יצחק שמיר.

השאלה הראשונה היא מתי ילך זמיר. האם יחכה עד למימוש הרוטאציה, ויפרוש כאשר שמיר יהיה ראש־ממשלה, או יפרוש קודם, כך שפרס יוכל עדיין להשפיע על מינויו של היועץ המישפטי הבא. אומנם יש צורך בהחלטת כל הממשלה למינוי יועץ מישפטי, אך סביר להניח כי לשר־המישפטים ולראש־הממשלה יש מישקל חשוב בקביעה זו.

נראה כי עניין זה נקלט כבר בתודעתם של החרדים לשילטון־החוק במדינה, והם חוששים כי אם יישאר המינוי בידי שמיר ויועציו, יאבד התפקיד את כל חשיבותו. לליכוד יש הרבה מישפטנים, אבל אין ביניהם אפילו מישפטן אחד בולט. אומנם שלמה תוסיה־כהן, שהיה מועמד הליכוד לתפקיד ראש־עיריית־ירושלים, הוא עורך־דין מהולל ומצליח, אבל הוא קשיש ועייף, וקשה להניח כי יעזוב את הפרקטיקה המצליחה שלו וילך לתפקיד ממשלתי. בעבר הוצע לו תפקיד של שופט עליון, והוא סירב. קשה להאמין כי יתפתה לתפקיד היועץ המישפטי.

בעבר דיברו על מינויו של הד"ר אמנון גולדנברג, מישפטן מעולה, שהיה ראש לשכת־עורכי־הדין. אלא שגולדנברג הוא ליברל, אדם העלול להיות עצמאי מדי לטעמו של הליכוד, וספק גדול אם הוא עצמו יסכים לכהן כיועץ מישפטי, אחרי שדחה בזמנן הצעה לשמש בתפקיד שר־המישפטים.

אחרי שני אלה נותרו לליכוד עורכי־דין ומישפטנים משכמם ומטה: החל במיכאל קליינר, וכלה באברהם פאפו ואליקים העצני. קל לשער מה יעשו קנאים אלה לתפקיד היועץ המישפטי, וכיצד ינצלו אותו.

למערך אין כרגע מועמד משלו לתפקיד, מכיוון שההתקפות האחרונות על זמיר באו רק במפתיע, ועוררו את הבעיה באופן חריף רק בשבוע האחרון.

אולם כדי לשלוח את זמיר הביתה, יש למצוא לו קודם כל תפקיד מתאים.

יש מקום פנוי בבית־המישפט העליון — אך לנסים יש מועמד דחי

ירקל הוא מישפטן מעולה ואדם חביב ונעים־הליכות. אבל לא רבים יודעים כי הוא אדם דתי. הוא אינו מפגין את דתיותו ולעיתים אינו חובש כיפה כלל. אבל שר־המישפטים, כך אומרים, רוצה מאוד למנותו כשופט עליון, כך שיצטרף לשם עוד דתי ויפר את האיזון הקיים במוסד זה בין דתיים לחילוניים.

אך למרות מילחמה קשה בוועדת־המינויים, טרם הצליח השר בתוכניתו, אולי בגלל התנגדותם של שופטים עליונים. ולכן בינתיים נותר המקום פנוי.

ממקור מוסמך נודע, כי מועמדותו של זמיר לתפקיד שופט עליון לא עלתה מעולם על סדר יומה של ועדת־המינויים. זמיר, שבא מהאקדמיה, יכול אומנם לחזור אליה עם סיום תפקידו, עד היום מונו כמעט כל היועצים המישפטיים, באורח טיבעי, ישר לבית־המישפט העליון. אין סיבה שגורלו של זמיר יהיה שונה.

אבל הדבר איננו בטוח כלל וכלל.

בבית־המישפט העליון יש תקן לתריסר שופטים. אולם מזה שנים אחדות מכהנים בו רק 11. המקום האחרון נשמר פנוי. יש הרבה ספקולציות באשר למינוי זה. היו שחשבו כי הוא שמור לשופט ערבי, אך הדבר התברר. אחרים טוענים כי שר־המישפטים, משה ניסים, שומר את המקום הזה לחביבו, נשיא בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע, השופט יעקב טירקל.

המקום הפנוי

מאיר שמגר ואהרון ברק היו בעלי אישיות חזקה ומישפטנים מעולים, והם בנו תפקיד לתיפארת של יועץ מישפטי חזק ועצמאי. כאשר מינה שר־המישפטים שמואל תמיר את יצחק זמיר לתפקיד, בשנת 1978, אמרו רבים כי היה בכוונתו להחליש את התפקיד, על־ידי מינויו של מישפטן צנוע ואפור, אדם חלש וכנוע, שיישמע לשר ולממשלה.

זמיר הפתיע את כולם. במשך השנים הרבות בתפקיד הוכיח כי הוא אדם עצמאי, שאינו נכנע לאיומים ולחצים.

כל עוד היה בגין ראש־הממשלה, הוא העניק ליועץ המישפטי גיבוי. בגין מכבד מאוד את החוק, ומעולם לא היה תוקף את היועץ המישפטי שלו, אפילו היה חולק עליו. אולם מאז התפטר בגין, הפסיקו ניסים, כשר־המישפטים, ושמיר, כראש־ממשלה ואחר־כך כמ"מ ראש־הממשלה, לתת ליועץ את הגיבוי המגיע לו.

כאשר זמיר נקרא השבוע שוב לוועדת חוקה, חוק ומישפט של הכנסת, לא בא איתו שר־המישפטים והניח לו לעמוד לבדו מול ההתקפה הפרועה של מיכאל איתן וגאולה כהן.

יו"ר הוועדה, אשר יזם את הדיון, הח"כ אלי קולם, שילם אומנם מס־שפתיים לזמיר, ואמר כי „הוא יועץ מישפטי ולא יועצן," אבל מעשיו לא תאמו את דבריו. הוא זימן בכל הזדמנות שוב ושוב את זמיר לוועדה, ונתן לו להתמודד עם משנאיו, ואחר־כך אמר עליו: „התרשמתי מאוד מהופעתו לפני הוועדה, הוא הופיע ממש כמיקצוען."

ראשי המתנפלים

ש ר־החוץ אמר השבוע מילים הרבה יותר מפורשות בענייננו של זמיר. הוא אמר כי היו כבר יועצים מישפטיים, והם התחלפו, וגם במקום זמיר יבוא אחר. זו בוודאי איננה הבעת אמון מצד אדם העומד להתמנות לתפקיד ראש־הממשלה, כאשר יגיע מועד הרוטאציה.

שר־המישפטים, אשר לא בא להגן על זמיר בוועדת־החוקה, אמר אומנם את דברו, אבל מאוחר מדי וחלש מדי. הוא אמר השבוע כי יש לו אמון מלא ביועץ המישפטי, והדיבורים על הרחתו אינם לרוחו. היתה זו תגובה חלשה ויגעה.

ראשי התוקפים את זמיר הם אנשי גוש־אמונים והתחיה. הם כועסים על החלטותיו בעניין המחתרת היהודית, ואינם ששים על השלטת החוק והסדר בגדה המערבית. הם היו מעדיפים יועץ מישפטי שהיה מאפשר ליהודים לעשות שם כרצונם, ולעמוד מעל לחוק. כבר דוח ועדת קארפ גרם לתגובות חריפות מצידם, וגם אז לא יצא השר לעזרת היועץ המישפטי וציוותו. מאז החריפה הביקורת וגברו הדרישות להחליף את היועץ המישפטי. לאחרונה התגברו הקולות בגלל סגירת עיתון המתנחלים אלף־יו"ד, בעיקבות מאמר שקרא להתכונן למילחמת־אזרחים.

ידידיה בארי, מישפטן, הגיש בזמנו עתירה לבג"ץ, ודרש הסבר מהיועץ המישפטי מדוע לא הגיש כתב־אישום נגד ח"כ מתי פלד, „בעניין פגישתו עם גורמים עוייניים". בג"ץ דחה את העתירה ואף הטיל הוצאות גבוהות על בארי. כיום עומד בארי בין הדורשים לדון במעמדו ותיפקודו של זמיר, גם בוועד המרכזי של לישכת עורכי־הדין. הוא תבע מראש הוועד המרכזי, עורך־הדין יצחק נגר, להעלות נושא זה לדיון בישיבה הקרובה. מיכאל איתן ועוזי לנדאו גם הם מראשי המתנפלים על זמיר.

כל האנשים הללו יחגגו חגיגה גדולה כאשר יצליחו להיפטר מזמיר ולמנות במקומו בובה חסרת עמוד־שידרה, שתהווה רק קישוט מישפטי לממשלה.

מנוי וגמור עם זמיר ללכת ערב הרוטציה — או למחרת היום — אבל לאן?

להמשיך ללמד באוניברסיטה, ולהעמיד דורות חדשים של תלמידים. גם זוהי אפשרות.

אילנה אלון

לא נעים, לא נורא

(המשך מעמוד 7)

שלה הוא תמיד ארם עסוק מאוד. העוסק באלף ואחד עניינים בוומנית, החל בענייני־מיפלגה וכלה בקטטות בין שרים. אין לו שום אפשרות לפקח ברצינות על שרות־הביטחון, גם כש־הוא משלה את עצמו שאכן הוא מפקח בידי־ברזל.

פעמים רבות בעבר הוצע להציב ליד ראש־הממשלה יועץ־מומחה, שיקיים פיקוח רצוף מטעם הדרג המדיני על שרות־הביטחון. באשר הוגשם הדבר (בימי לוי אשכול) התקומם ראש־המוסד (מאיר עמית) נגד חידוש זה, והיועץ (איסר הראל, אחרי פרישתו מתפקיד ראש־המוסד) סולק. שום נסיון נוסף לא הצליח. כיום אין לראש־הממשלה יועץ, המסוגל להיכנס בפועל לענייני המוסד והשב"כ ולפקח עליהם.

גם הפעם תישמע בוודאי הדרישה למנות יועץ כזה, וגם הפעם היא תובשל עלידי עמדתם הנחושה של ראשי השרותים. שימעון פרס בוודאי אינו האיש בעל רצון־הברזל, שיעמוד בפני לחץ זה.

● השוער יפוטר

אם כן, מה תהיינה התוצאות של הפרשה?

קרוב לוודאי: אפס.

אין זו הפעם הראשונה ששרות־הביטחון האמריקאיים מאשימים את ישראל בעסקים שחורים בתחומה. למשל: הברחת אוראניום לישראל,

שום שר לא יסיק מסקנות וייצא באחריות ויתפטר. גם לא ראש המוסד, או סגנו, או הסגן של סגנו

הברחת חלקים מסויימים (קריטונים) הדרושים לייצור נשק גרעיני.

בכל המיקרים האלה, גועה המהומה בכהרה, העניין טושטש ולמעורבים ניתן להסתלק. השפעת ישראל באמריקה גדולה מדי, והשירותים שנותנת ישראל לארצות־הברית חשובים מדי, מכדי שעניין קטן כזה יסריע לאורך ימים.

שר־החוץ ג'ורג' שולץ „נעלב", וכמעט אמר „טפו־טפו". ישראל התנצלה. קרוב לוודאי שיהיה אי־פעם מישפט, ושיהיו כמה גילויים מביכים, וזהו זה.

בישראל נשמעת הדרישה ל„הסקת מסקנות". מובן מאליו ששום שר לא יתפטר בגלל עניין כזה, כפי שהתפטר שר־הביטחון הצרפתי אחרי פרשת ההטבעה של ספינת גרינפיס בניו־זילנד. בישראל אין השרים מתפטרים.

אין להניח גם כי ראש־המוסד יידרש להתפטר. מובן מאליו שהוא לא ידע על הפרשה, וגם לא סגנו, ולא סגן־סגנו.

השבוע התלוצצו בירושלים כי השוער של מישרד המוסד יפוטר. יתברר כי הוא בן־דודו של פולארד, ושאמר לו להביא את המיסמכים. על כך תפורסם ההודעה, והכל יבוא על מקומו בשלום.

סקופ

ב כלא באר־שבע נדקרו השבוע שני אסירים. אסיר יהודי נדקר למוות, ואסיר ערבי נפצע. לעיתונות נמסר כי הרקע לדקירתו של האסיר היהודי היה ויכוח על מנת־עוף, והרקע לדקירה השניה היה רצון לנקמה של האסירים במי שחשדו בו כי נתן את הדוקרן לרוצח.

אלברט בן־חיים נדקר בתאו, ביום השישי לפנות ערב, בידי ערבי תושב ירושלים המיזרחית, עבראללה מוחמד סבאח. האסיר הפצוע הועבר במצב אנוש לבית־החולים, ונפטר שם. ל־מחרת בצהריים, בעת טיול בחצר, ראו הסוהרים אסיר שותת־דם מנסה לפלס דרכו בין האסירים. רק תודות ל־התערבותם של הסוהרים ניצל מחמוד אל־קלמנט, ערבי מבאר־שבע, ממוות. הוא נחשד על־ידי האסירים כי סיפק את הדוקרן, ששימש לרצח יום קודם לכן.

כהנא מתסיס את בתי־הסוהר

דובר שרות בתי־הסוהר, שימעון מלכה, אמר כי זו הפעם הראשונה שאסירים ערבים ויהודים חוברים יחדיו לבצע רצח. הוא גם הכחיש כי הרקע לשני המיקרים היה לאומי.

אסיר, שהשתחרר לא מכבר מכלא־אשקלון, סיפר סיפור אחר. הוא סיפר להעולם־הזה כי בבתי־הסוהר בבאר־שבע ואשקלון יש מזה זמן־מה מתח רב על רקע לאומי. הוא גילה כי לפני חודשים אחדים ביקר ח"כ מאיר כהנא בכלא אשקלון. כהנא ביקר שם אוהד שלו, האסיר מרדכי בן־צבי. להעולם הזה נמסר כי כהנא התקבל בכלא בשימחה גלויה מצד הסוהרים. „יוצאי־אצל האסיר בן־צבי. לדברי הנציבות היה זה ביקור שיזם האסיר. אשר הזמין את כהנא לכלא כדי לעזור לו בבעיות־דיור אישיות.

האסיר שהשתחרר מהכלא מסר להעולם הזה כי כהנא ביקר גם בכלא באר־שבע והתסיס גם שם את הרוחות. הוא סיפר כי שנה שלמה היה כלא באר־שבע מיועד אך ורק לאסירים יהודיים ולא היו בו ערבים כלל. לפני זמן־מה הועברו לכלא באר־שבע 85 עצירים מינהליים ערבים. האסירים הפליליים היהודים והעצירים המינהליים הערבים לא הופרדו בכלא זה, אלא התערבבו, וגרו בתאים משותפים.

איך הניחו השילטונות למנהיג הגיזעני להיכנס למקומות הרגישים ביותר במדינה? האם יש קשר בין ביקורים אלה ובין החסיסה הגוברת להתנגשויות ולנסיון לרצח?

המיזרח ביניהם מחאו לו כפיים!" אמר האסיר שהשתחרר.

כלא־אשקלון מיועד כמעט אך ורק לאסירים ערביים. יושבים בו רק מעט מאוד אסירים יהודיים. לפני זמן קצר היתה בכלא אשקלון התפרצות קשה של האסירים הביטחוניים. הסוהרים השתלטו עליהם באלות, בגאז־מדמיע ובעזרתם של האסירים היהודיים.

מאז גברה השינאה בין היהודים והערבים בכלא עד להחריד. השילטונות נאלצו להפריד הרמטית בין האגף שבו יושבים היהודים לבין יתר אגפי הכלא. האסירים הערבים איימו שהם יהרגו את היהודים שעזרו לסוהרים. לכן מונעים שילטונות־הכלא כניסתם של יהודים לאגף ה־ערבי, אפילו לצורך תחזוקה שוטפת.

עוזרו של נציב שרות בתי־הסוהר, חיים גליק, אישר להעולם הזה כי הרב כהנא אומנם ביקר לפני חמישה חודשים ביקור פרטי בכלא־אשקלון, האסירים היהודיים התנכלו ל־ערבים, ואחד ממנהיגי האסירים הועבר כתוצאה מכך לכלא־רמלה. לדברי האסיר ששוחרר, האירועים האחרונים בכלא הם תוצאה של תסיסה גיזענית בכלא, שהתחזקה על־ידי ביקורו של כהנא שם.

נציבות בתי־הסוהר מכחישה כי כהנא ביקר בכלא באר־שבע. לדברי גליק היו אומנם דיבורים על ביקור כזה, אך הביקור עצמו לא התקיים.

כהנא מכיר את תושבי בתי־הסוהר מבפנים. בשנת 1980 נעצר בצו מינהלי ונשלח לכלא רמלה לשנה. הוא אומנם שוחרר לפני הזמן, כדי שיוכל להשתתף בבחירות של 1981, אבל הוא הספיק להתרשם עמוקות מאוכלוסיית הכלא, ולהבין כי זהו בדיוק קהל־היעד שלו ושל תורתו הגיזענית.

עד שבתו בכלא לא הכיר כהנא את הציבור המיזרחי ושכבות־המצוקה בי־

(המשך בעמוד 10)

אילנה אלון

כהנא מתסיס

(המשך מעמוד 9)

ישראל. עד אז היה מוקף בתימהונים עולי אמריקה וברית־המועצות. בכלא התוודע לציבור המהווה את רוב האוכלוסיה במדינה. כלא־רמלה הוא הכלא המרכזי בארץ, ושם מתרכזת עיקר האוכלוסיה הפלילית של המדינה. בגלל סיבות חברתיות, עיקרה של אוכלוסיית בתי־הכלא בארץ מורכבת ממיזרחיים. כהנא הבין כי זהו הציבור האידיאלי בשבילו. ציבור המרגיש מקופח ומושפל, בעל טינה למימסד האשכנזי, שכל מצוקותיו מוצאות להן ביטוי בשינאה להטחת לערבים. כבר אז החליט כהנא להתרכז בציבור זה, ולקרב אותו לדיעותיו על־ידי התססתו בשינאת־ערבים.

כהנא מבקש את קולות האסירים בבחירות לכנסת

אפילו כחבר־כנסת אין כהנא יכול להיכנס לכלא בלי אישור מוקדם. הוא צריך לפנות ללישכת שר־המישטרה, ורק אחרי אישור רישמי הוא יכול להיכנס לכלא. כהנא ניסה לבקר בכלא תל־מונד, בכלא רמלה ובכלא באר־שבע, ולפי דיברי נציבות בתי־הסוהר לא הצליח להגיע לבתי־סוהר אלה. אבל דווקא לכלא־אשקלון, שבו כלואים כמעט רק ערבים, הצליח לחדור.

לאחרונה נודע כי לקראת הבחירות הבאות עומדים לאפשר לאסירים לממש את זכותם להצביע לכנסת, זכות הקיימת להם בתיאוריה מאז קום המדינה. בגלל בעיות טכניות לא מומשה זכות הבחירה לאסירים עד היום. יתכן מאוד כי כהנא, הרואה את הנולד, מתחיל לרכז לעצמו סניפים בבתי־הכלא. יתכן גם כי הרציחות האחרונות הם פרי־הבאושים הראשון שנשאו התססותיו של כהנא בבתי־הסוהר.

במדינה

(המשך מעמוד 6)

השבוע היה זה מוטה גור. באמצע ביצבץ גם רפאל איתן.

ולא במיקרה: שלושתם באו מאותו הכפר.

הכפר: חטיבת הצנחנים, בימי הפעולה הכושלת במיצרי־המיתלה במיבצע־סיני, 1956. שלושתם היו שם, ושרנאים איש את רעהו מאז. אך שלושתם מדברים באותה שפה — שפת־השוק.

חמור־גרם. אריאל שרון שפך קיתון של בוז על ראש ממשלתו, ונאלץ להתנצל ו„להבהיר".

באמצע הפרשה הרים גם רפאל איתן את קולו, והציג את עצמו כחמור־גרם. זה היה כאשר נפוצה הידיעה הכוזבת כאילו נערי־קיבוץ השתינו על בימה, בשעה שנאם עליה הרמטכ"ל. כעבור יום הסתבר שהיתה זאת ברדותה, תוצאה של אי־הבנה. אך לפני כן הצליח רפול להגיד בטלוויזיה שזוהי שערוריה נוראה, שמעולם לא קרה כדבר הזה, שיש להסיק מסקנות, וכו' וכו'.

השבוע עלה לכותרות הצנחן השלישי, אביה של הכלבה עזית: מוטה גור. בישיבה סגורה הגדיר את שר־האוצר, עמיתו בממשלה, כ„מאניאק" וכ„מטורף". מישהו הדליף זאת, כמובן, מייר.

יוניות וערבית. כמעט לאיש לא היה ספק שהדברים אומנם נאמרו. מפני שהם מתאימים כל־כך לסיגנונו של גור.

בסלאנג השוק הישראלי, יש למילה „מאניאק" שתי משמעותיות שונות.

במשמעות הראשונה, זהו תירגום של מילה אירופית, שמקורה ביוונית. „מאניה" היא סוג של מחלת־רוח. „מאניאק" הוא חולה־רוח מסוג מסויים (מאניה־דפרסיה, קלפטו־מאניה, וכו').

במשמעות השניה, השונה לגמרי, זוהי מילה ערבית. היא גזורה מן המילה הוולגארית לפעולה מינית. „מאניאק" הוא, בעברית דומה, „מזויין", ובמיוחד הומוסקסואל.

בדרך כלל מעליבה יותר המשמעות השניה. אבל יצחק מודעי רגיש יותר דווקא למשמעות הראשונה. כי מזה שנים רודפת אותו הטענה שאינו מאוזן לגמרי מבחינה נפשית. ראש־מיפלגתו ראז, שימחה ארליך, טען שהוא זקוק לפסיכיאטר, ועל טענה זו חזרו עמיתיו השונים פעמים רבות, בנוסח זה או אחר.

תימהוני־משהו. מודעי עצמו נוטה לפעולות ולהתבטאויות אימפולסיביות, המעניקות לו תדמית של תימהוני. גם השבוע הגיב על העלבון בצורה תימהונית־משהו.

הוא החרים את ישיבת־הממשלה, שדנה בענייני התקציב שלו דווקא. הוא תבע משימעון פרס לפטר את השר גור — אחרי שמודעי עצמו התנגד לפני שבוע בחריפות לפיטוריו של אריאל שרון, בשל התבטאויות פומביות יותר וחמורות יותר. פרס.

השר גור
כולם היו במיתלה!

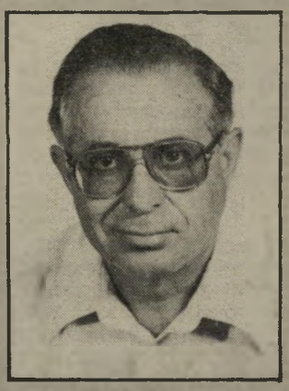
שהתקפל מול פני שרון, בוודאי לא היה אמור לעמוד בגבורה ולפטר שר מאנשי מיפלגתו.

היתה זאת עוד סערה בכוס מים, מן הסוג שישראל מתנסה בהן פעמיים־שלוש בשבוע. הן באות לפתע ועוברות לפתע, כמו שיטפון באפיקי־הנגב.

גור הכחיש שאמר מה שאמר, ושימעון פרס קיבל את ההכחשה — למרות שהוא עצמו היה נוכח בעת שהושמעו הדברים. גור, מצידו, איים בפעולות־תגמול נגד מודעי: פירסום שמות של בכירים במישרד־האוצר, שנסעו על־חשבון המדינה כדי לקבל טיפול רפואי בחוץ־לארץ.

נסיעות כאלה על חשבון הציבור הן שערוריה כשלעצמה — אבל העלאתה על רקע של ריב אישי בין שני פולי־טיקאים היתה סימפטום נוסף לסיגנון־השוק, השורר בצמרת המדינה.

הסעודה של היועץ

יועץ גינת
לא כלבוטק!

מפה לאוזן עברה השמועה בבניין־הטלוויזיה. הד"ר יוסף („יוסי") גינת, יועצו לענייני ערבים של השר עזר וייצמן, התחזה לאחיו של מפיק ומגיש כולבוטק רפי גינת, וזכה בארוחה דשנה וליחס מעולה במיסעדה סינית בצפון תל־אביב.

מקור השמועה היה הד"ר גינת עצמו.

בשבוע שעבר הוא רואיין למהדורת מבט לחדשות. **לפני השידור הוא סיפר לנוכחים באולפן בבדיחות־הדעת, מה קורה לאזרח מן השורה ששמו זהה לשמו של כוכב טלוויזיה. כמו גינת. למשל.**

דבריו החייכניים של גינת – מיזרחן גמיקצוע, שבא מהאקדמיה לשרת את וייצמן, אחרי הדחתו של היועץ הקודם לענייני ערבים, בנימין גור־אריה – לא הובנו היטב. על פי השמועה, שעשתה לה כנפיים, סיפר כביכול הד"ר לבעלי־המיסעדה, שאחיו המפיק עורך תחקיר על מיסעדות סיניות. ובעזרת איום מרומז זה הוא השיג את שלו.

הסיפור המשופץ הגיע עד לאוזניו של מפיק כולבוטק **רפי גינת. שאמר להעולם הזה: „זו הפעם הראשונה שאני שומע עליו. אין לנו שום קישרי־מישפחה. מלבד זאת, אין זו הפעם הראשונה שאני יודע שמנצלים את שמי, ואני רואה זאת בחומרה רבה!"**

מה קרה, אם כן. ליועצו של השר, שבתקופה שעליה מדובר הוא היה מרצה אלמוני באוניברסיטה?

העולם הזה **פנה השבוע לד"ר גינת. הוא נשמע מבודח מהסיפור. וביקש להבהיר שוב את מה שסיפר באולפן הטלוויזיה ושעות אחר־כך.**

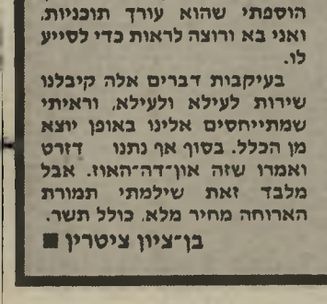
סיפר הד"ר גינת: לפני כמה שנים היו לי אורחים מארצות־הברית. רציתי לאכול במיסעדה סינית. נסעתי למיסעדה בצפון רחוב דיזינגוף בתל־אביב. היא היתה מלאה. ואנשים עמדו בתור בחוץ. צילצלתי למיסעדה בצפון תל־אביב וביקשתי שולחן לארבעה, על השם גינת. הם שאלו אותי אם אני גינת מהטלוויזיה, ממש ביראת־כבוד. עניתי שלא, ושיש עוד גינת מלבד מפיק כולבוטק.

בדרך למיסעדה סיפרתי לחברי האמריקאי: „מישהו מוכר מהטלוויזיה יש לו שם־מישפחה כשמי. מעניין אם הוא חיקה אותי. כי אני הייתי בין הראשונים בארץ שהחליפו את שמם לגינת."

כשנכנסנו למיסעדה והיצגתי את עצמי, אמרו לי בהפתעה: „אבל אתה לא נראה כמוהו!" אז עניתי שאני אחיו, או אולי אמרתי שאני קרובו. אחר־כך הוספתי שהוא עורך תוכניות, ואני בא ורוצה לראות כדי לסייע לו.

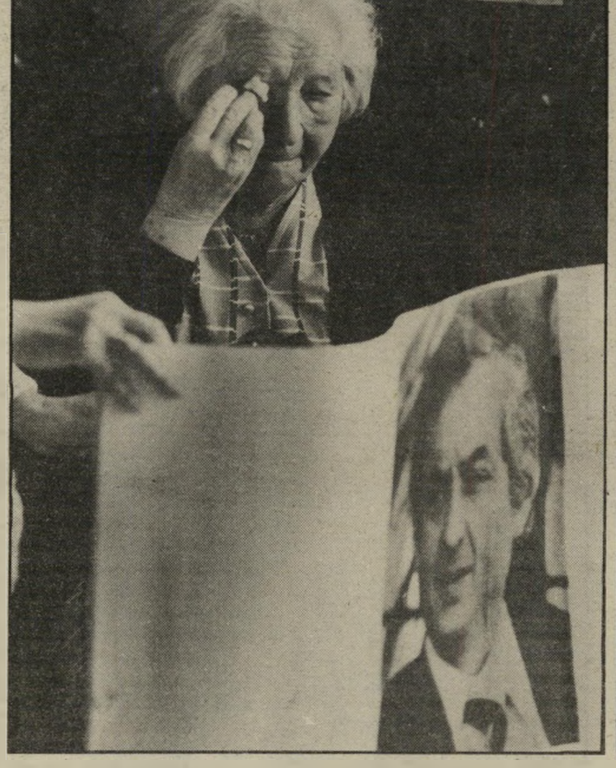
בעיקבות דברים אלה קיבלנו שירות לעילא ולעילא, וראיתי שמתייחסים אלינו באופן יוצא מן הכלל. בסוף אף נתנו דיזרט ואמרו שזה און־דה־האוז. אבל מלבד זאת שילמתי תמורת הארוחה מחיר מלא. כולל תשר.

בן־ציון ציטרין ■

תמונות השבוע **הנשים בחייו של שמואל פלאטו־שרון עושות הכל כדי למנוע את הסגרתו לצרפת, מבית־הכלא במילאנו האיטלקית. בו הוא עצור. בראשית השבוע**

הן הפגינו לשם כך לפני השגרירות האיטלקית בתל־אביב. רגשותיהן גברו עליהן ואשתו, אנט (מימין) פרצה בבכי, שעה שחותנתה, אמו של פלאטו־שרון, אסתר שייביץ (משמאל) מחתה דימעה על גורלו של בנה האהוב.

הנדון:

אפשר להגיש לסוס תרנגולת צלויה. אבל הוא לא יאכל

שר השלום

צחק שמיר מתנגד בכל תוקף לנסיעה של עזר וייצמן לקאהיר. השר־בלי־תיק הוזמן על־ידי המצרים לשיחות עם מנהיגי מצריים, והודיע שברצונו להיענות להזמנה.

שמיר הטיל וטו על הנסיעה. בפעם הקודמת, כנסיבות דומות, גרם למשבר קואליציוני חמור.

הוא צודק.

■ ■ ■

כל ממשלה יש חלוקת־תפקידים. מלבד השרים־בלי־תיקים, מופקד כל שר על שטח מסויים, ונושא באחריות על המתרחש בו.

השרים־בלי־תיקים אינם בעלי תפקידים מסויימים. אלא אם כן מטיל עליהם ראש־הממשלה משימה שהיא בתחום סמכותו. השר־בלי־תיק הוא מעין פקק, בלשון הצברים, או כלי־כוויק, בלשון הקיבוצים.

אבל גם פקק ובלי־כוויק אינו יכול להיכנס לתחום המסור בבירור בידי שר אחר.

כל שר־חוץ היה נזעק, אילו נכנס שר אחר לתחום אחריותו. איך הוא יכול לשאת באחריות לעניינים, אם שר אחר מתערב בהם ופועל מאחורי־גבו או מעל־לראשו? אם הדבר נכשל, מי יהיה אחראי? על מי ירבץ הכתם? ואם הדבר מצליח, מי יזכה בהילת־הניצחון?

לכל שר יש קו משלו, והוא פועל על פיו. איך הוא יכול להסכים לכך ששר אחר, שהוא בהכרח בעל תפיסה אחרת, יפעל בשטח שלו בשם הממשלה?

אומנם, לראש־הממשלה יש סמכויות משלו, ביחוד בענייני־חוץ. מבחינת הפירסומת כדאי יותר להיפגש עם הנשיא רונלד רגן מאשר עם מזכיר אגודת־פועלי־המחט בבית־שאן.

אבל גם כניסתו של ראש־הממשלה לתחום שר־החוץ צריכה להיות על־פי הסכמה כלשהי, על סמך מדיניות המוסכמת בין השניים. אחרת יתפטר שר־החוץ, כפי שנאלץ משה שרת להתפטר כאשר עלה דויד בן־גוריון על הדרך שהובילה למילחמת־סיני.

כל זה מובן מאליו בממשלה רגילה. זה נכון על אחת כמה וכמה בממשלה שהיא סדרציה של שתי ממשלות ושתי קואליציות, ושמתרוצצות בה שתי גישות מנוגדות (לפחות), ושהכל מוסדר בה מראש על פי הסכמים והתחייבויות וזכויות־וטו.

שמיר, שהוא נץ קיצוני, מתנגד לכך שוויצמן, המוחזק כיונה, יתחוב את אפו הארוך לתחום שלו, ינהל בשם המדינה שיחות עם מדינאים מיצריים ויפעל במקומו ומאחורי־גבו.

יאין ספק: שמיר צודק.

■ ■ ■

יש פיתרון פשוט אחד לבעיה שנוצרה. אפשר לחסל את הדילמה במכה אחת, כפי שעשה אלכסנדר מוקדון כאשר חתך את הקשר הגורדי במכת־חרב.

אסור להתערב בעניינים המסורים בידי שר־החוץ שמיר.

אבל אפשר להוציא את העניינים מידיו של שר־החוץ שמיר.

וזוהי הצעתי:

להוציא מידי שר־החוץ את כל העניינים הנוגעים ליחסים בין ישראל והעולם הערבי, ומצריים בכלל זה.

להקים מיניסטריון מיוחד לנושא זה, שייקרא „מישרד השלום", או „מישרד המרחב", או „מישרד לענייני איזור־ריים", או „מישרד ליחסים עם ארצות־ערב."

למסור את המישרד הזה בממשלה הנוכחית, או זו שתבוא במקומה, בידי השר עזר וייצמן.

■ ■ ■

קוראים ותיקים ובעלי־זיכרון יודעים כי איני משמיע כאן הצעה זו בפעם הראשונה. **מזה 32 שנים, אני מעלה הצעה זו שוב ושוב.**

לראשונה העליתי אותה בדצמבר 1953. הצעתי אז להקים את מיניסטריון־השלום, ולהעמיד בראשו את הד"ר נחום גולדמן.

גולדמן סיים אז את תפקידו בהשגת ההסכם ההיסטורי בין ישראל וגרמניה המערבית — הסכם השילומים. הוא היה יוזם המיבצע ההיסטורי הזה, וזרע את הזרע בשקט, בסבלנות וב־תיחכום, הרבה זמן לפני שנודע כל העניין לציבור. אפשר לכתוב ספרים רבים על מיבצע זה, אחד המיבצעים הדיפלומטיים המסובכים והמוצלחים ביותר בתולדות הדיפלומטיה העולמית בעת החדשה.

משסיים מיבצע זה, עלה על דעתי רעיון פשוט: מדוע לא להטיל עליו את המשימה של השגת השלום עם העם הערבי?

אם סעד גולדמן בקבלן להשגת השלום עם גרמניה, מדוע לא להניח לו לסעוד בקבלן להשגת השלום עם הערבים?

הגרמנים רצחו שישה מיליון יהודים, מבלי שהותקפו ומבלי שהיינו במילחמה עימם. הערבים ניהלו עימנו מילחמה על ארץ שהם ישבו בה, ובמילחמה זו נפלו קורבנות משני הצדדים. היה סביר להניח כי מישקע־השינאה בין ישראל והעולם הערבי ועומק הרגשות ההדדיים יהיו פחות חמורים מאשר התהום שרבצה בין הגרמנים ובינינו.

גולדמן, שהיה אדם הגיוני מאוד, ראציונאלי מאוד, סבלני מאוד, בעל נסיון דיפלומטי רב ויוקרה רבה בעולם, נראה לי כמועמד מצויין לתפקיד זה.

■ ■ ■

אולם מאחורי הצעתי דאז לא עמדו רק נימוקים פרסונליים. היו לי נימוקים ענייניים יותר.

הבעיות שבינינו ובין העולם הערבי אינן כלל „בעיות חוץ".

אומנם, מצריים ועיראק, למשל, הן „חוץ־לארץ". אך אין שום דמיון בין יחסינו עם שתי מדינות אלה, והבעיות הכרוכות בהם, ובין יחסינו עם מדינות כמו אקוادור ואיטליה, למשל.

יחסינו עם העמים והארצות הערביים הם, במידה רבה, „ענייני פנים".

במרכזם עומדת (ועמדה תמיד) הבעיה ה־פלסטינית, שמקורה בתוך ארץ זו. היא נוגעת למהות מדינתנו ולטיב חברתנו.

מדינות־ערב הן „האוייב", ועל כן יש ליחסינו עימן, יהיו אשר יהיו, היבטים ביטחוניים מובהקים. הרבה מן ה„יחסים" — אם אפשר לקרוא להם כך — הם בתחום הפעילות של שרות־הביטחון, המוסד־למודיעין וזרועות־צה"ל.

לשון אחר: ריקמת־היחסים שבינינו ובין חלק זה של העולם שונה לחלוטין מריקמת־יחסינו עם כל חלק אחר. כך זה היה לפני הכיבוש של 1967, ומאז זה נכון שיבעתיים.

אין, על כן, שום הגיון בחלוקת־תפקידים המשייכת את משימותינו בארצות אלה לתחום האחריות של מישרד־החוץ.

אך יש לבעיה זו השלכות מעשיות חשובות עוד יותר.

מישרד־החוץ שלנו הוא מישרד־מילחמה.

לכל שגרירות ישראלית יש שני תפקידים, הכרוכים זה בזה עד כדי איחודם המלא: לטפח את יחסי ישראל עם המדינה שבה היא נמצאת, ולהילחם בערבים.

בכל בירה יש שגרירויות ערביות, ובינן ובין שגרירות־ישראל נטושה מילחמה מתמדת, בלתי־פוסקת ובלתי־נלאית. זוהי מילחמה על דעת־הקהל, מילחמה של השמצות והאשמות הדדיות, הגולשת מתחת לפני השטח גם למילחמה באמצעים אלימים יותר.

בכל שגרירות דרוכים נציגי־ישראל לקראת כל מעשה וכל הודעה של הצד הערבי, כדי להשיב מייד מנה אחת אפיים.

התדמית העצמית של הדיפלומטים הישראליים אינה זו של „ביבור־סלונים, הגובר על מתחריו על מישטח־הריקודים או ליד שולחן־המשקאות, אלא של חייל־קומנדו, הלוחם על מוצב רחוק והמחרף את נפשו.

אחד התפקידים המבוקשים ביותר — התפקיד של ראש מישלחת ישראל באו"ם — מסמל את המערכת כולה. מצליח בו מי שמצטיין בכישרונו להעליב ולפגוע, לשפוך חומצת־גפרית מילולית על הערבים וידידיהם, להנאת כלי־התיקשורת (ה„יהודיים) של ארצות־הברית.

כל זה סביר, ונובע מן הנסיבות. אך מה לכל זה ולמשימה העיקרית העומדת לפנינו בעולם הערבי: להשיג התפייסות היסטורית ושלום?

■ ■ ■

ניגוד הכמעט־מוחלט בין התפקיד ה־דיפלומטי ובין תפקיד החותר־לשלום לא התחיל בימי הליכוד.

משה שרת לא חלם בסיוטי־הלילה הנוראיים ביותר שלו כי איש כמו יצחק שמיר יתפוס אי־פעם את מקומו. כיום נחשב שרת כאחד המנהיגים המתונים והיוניים ביותר שידעה המדינה מעולם.

אך משה שרת היה איש הלוחמה הפוליטי, והוא עשה זאת בהנאה ובכישרון.

תוך כדי כך חסם כל דרך מעשית להידברות, החניק באיבן כמה וכמה יוזמות־שלום ערביות והשמיץ את אנשי־השלום הישראליים שביקשו לסעוד במישור זה.

הדיפלומטים הישראליים של אז, שרבים מהם היו אנגלו־סאכסים בעלי חזות מתונה, נראים בדיעבד כחסידיו של מהטמה גאנדי בהשוואה ליורשיהם העכשוויים, שופעי השחצנות הלאומנית הברוטאלית. אמני־הגידופים. (כיחור בולטים בכך ה„יונים"־לשעבר, שהתאימו את עצמם במהירות־שיא לסיגנון החדש של הליכוד, והפכו קנאים ככל גרי־א־צדק.)

וייצמן עם סאדאת ובגין בקמפ־דייוויד: עניין של תיאבון

אך גם הדיפלומטים של שנות ה־50 היו אנשי־מילחמה בחליפות שחורות, תועמלנים שלא בדקו בציציות האמת של טענותיהם. אנשי־פולמוס חריפים. לפי ההגדרה הקלאסית, הם היו ג'נטל־מנים ששיקרו למען מדינתם.

זה היה בסדר, ואולי הגיעו להם פרסים. אבל היה ברור לי גם אז שאסור להניח להם בשום פנים להתקרב לכל משימה הקשורה בהתפייסות ובהשגת־שלום.

מכאן באה הצעתי דאז: להקים מיניסטריון מיוחד, לצוות אותו במומחים המתאימים לתפקיד המיוחד של השגת השלום (כגון מומחים לענייני ערביים, אנשי מחקר, פסיכולוגים ואנשי־שלום שקשרו קשרים עם הצד השני), ולהעמיד בראשם שר מיוחד, שזה יהיה תפקידו.

הדרג המיניסטריאלי של העומד בראש המישרד חשוב בעיניי מאוד. אחת הבעיות החמורות ביותר הי כרוכות בתיפקוד ממשלת־ישראל היא שבעת דיון על מילחמה ושלום, מדיניות־פנים ומדיניות־חוץ, נשמעים ליד השולחן קולם של שר־הביטחון ושר־החוץ, ששניהם שרי־מילחמה, ולא נשמע קולו של שר־שלום, שאינו קיים.

ראשי המוסד ואמ"ן, המוזמנים לפעמים לדיון, אינם יכולים למלא תפקיד זה, כפי שהוכיחו במילחמת־הלבנון. אין הם שרים, וגם הם אנשי־מילחמה, ביסודם.

ברגע המכריע חסר ליד השולחן האיש המוסמך, בעל הידע והתפיסה, שיהווה מישקל נגדי ללוחמים.

■ ■ ■

עתי זו התעמקה במשך השנים, וחזרתי עליה פעמים רבות, בכתב ובעל־פה.

ערב מילחמת־סיני ב־1956 פירסמתי במדור זה מאמר שנשא את הכותרת „מטכ"ל לבן", ובו סיפתחתי את הגישה שמול מטכ"ל־החאקי, המכין את המילחמה הבאה. צריך לקום מטה מיקצועי דומה, שתפקידו יהיה לחפש דרכים וליזום מיבצעים להשגת השלום.

ניהלתי על כך שיחות אישיות עם ראשי־הממשלות לוי אשכול ויצחק רבין, ועם שרים ואנשי־ציבור רבים, החל בנחום גולדמן, עבור בייגאל אלון וכלה בעזר וייצמן.

כל הנסיונות האלה לא נשאו שום פרי. במדינת־ישראל אי־אפשר להתגבר על עוצמת־התאוצה של בירוקרטיה משוריינת, כמו שרות־החוץ הישראלי. במישטר הפאודלי של חלוקת־האחוזות בין המיפלגות אי־אפשר כמעט להעביר סמכויות ממישרד למישרד. ורוב בני־שיחי לא הבינו כלל על מה אני מדבר. הם התייחסו לעניין כאל אחד משיגיונותיי הפרטיים.

פרשת השר וייצמן יצרה עתה הזדמנות לעורר את הרעיון הזה מחדש.

■ ■ ■

שר שמיר אומר שאין להניח לצד השני. **שאנו באים לנהל עימו משא־ומתן, לבחון בעצמו באישיות הישראלית שהוא מוכן לדבר איתה.**

זה נכון מאוד. זה בל־כך נכון עד שמפליא שזה בא מפיו של מר שמיר דווקא.

שהרי שמיר קובע שלא העם הפלסטיני יבחר בנציגיו שינהלו משא־ומתן עם ישראל, אלא ישראל היא שתבחר בפלסטינים שהיא מוכנה לדבר איתם.

הבעיה אינה: האם יבחרו המצרים בנציגינו. בוודאי שלא. הבעיה היא: האם נבחר אנחנו בנציגינו המסוגלים למלא משימה זו, הן מבחינת התכונות האישיות, הן מבחינת המכשירים שאנו מוסרים בידיהם.

התרגולת הצלויה הטעימה ביותר לא תעורר את תיאבונו של סוס. הוא צימחוני. האשה המקסימה ביותר לא תגרה. גבר שנטיותיו מובילות לכיוון אחר. הצעת־השלום העסיסית ביותר לא תעורר אלא בחילה אצל יצחק שמיר ודומיו.

להשאיר את ענייני השלום בידיו ובידי מישרדו — הרי זה פשע כלפי מדינת־ישראל.

מאת אורי אבנרי

אנשים

איזה שאלות אפשר לשאול את טוביה צפיר ומהן הגלויות שצריך מאמן נבחרת לשלוח מחוץ־לארץ

■ אחת הקרבנות לגזירות שהטיל שר־האוצר **יצחק מודעי** היתה **מיכל מודעי**, הנשואה לבנו של השר. מיכל, (ששמה כשם אשתו של השר) פוטרה לאחרונה ממישרתה כפקידת־מכירות במלון קרלטון בתל־אביב.

■ מיפעל אתא אומנם נסגר, אולם **ציפורה מולר**, אלמנתו של **הנס מולר**, מייסד המיפעל, סיפרה השבוע כי עד עצם היום הזה תופסים העובדים חלק ניכר מזמנה. מדי פעם הם מצלצלים לביתה ומבקשים ממנה להצטרף לאספות שהם מקיימים, כדי לטכס עצה.

■ מרוע נכשל חזונו של שר־האוצר־לשעבר, **שימחה ארליך**, בדבר הנהגתה של כלכלה ליברלית? לסגנר לשעבר, **יחזקאל פלומין**, יש תשובה חד־משמעית לכך: „התוכנית היתה טובה, אלא שאנחנו היינו תמימים."

■ לרב החו"כ **אברהם שפירא** היתה בשבוע שעבר בעיה. כמעט בעת ובעונה אחת נולדו לו שני נכדים — אחד בארץ והשני בארצות־הברית. העובדה המשמחת אילצה את שפירא לדלג טרנס־אטלנטית בין שתי הארצות.

■ ומי עוד בניו־יורק? אנשי הטלוויזיה: המועמד לתפקיד מנהל־הטלוויזיה **חיים יבין** ועורך מבט **מיכאל קרפין**, יחד עם המנכ"ל **אורי פורת** ויושב־ראש ועד־העובדים **רפיק חלבי**.

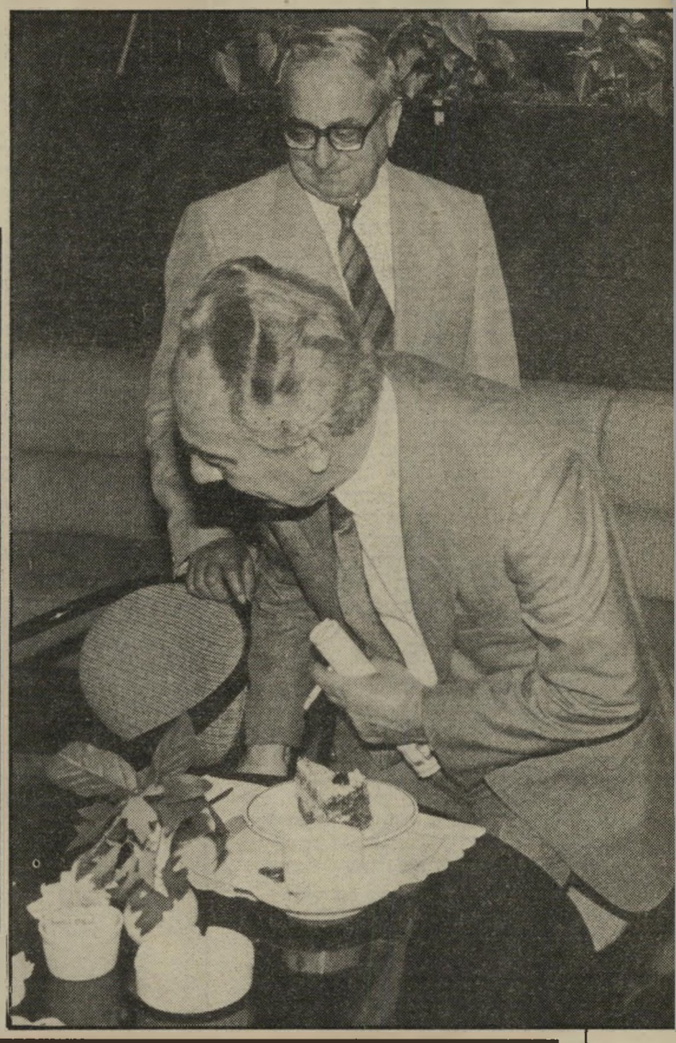
■ לאזנעלם **יוסף בראל**, מי שהיה המנהל בפועל של הטלוויזיה הכללית עד לפני זמן לא־רב? הוא ירד מהכותרות מאז עוב את הקומה השלישית בבניין הטלוויזיה — מקום מושבו של מנהל הטלוויזיה העברית. ונסע לטייל בפארים. וראה הצגות. רק אחרי מנוחה בעיר־האורות שב לקומה החמישית בבניין הטלוויזיה, מקום מושבו של מנהל הטלוויזיה בערבית.

■ בעוד המירוץ על מישרת מנהל־הטלוויזיה נמשך בעוז והסוף אינו נראה לעין, קיבל אחד המועמדים, **יוסי צמח**, הצעה מחניפה ביותר. הוא המועמד המועדף לבימוי הכינוס הבא של הפועל. ונציגי הפועל מנהלים עימו מגעים רציניים ביותר.

■ הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, **יעקב אחימאיר**, המתין בשלווה למעלית בבניין־הכנסת. משנפתחה הדלת של המעלית, הגיחו ממנה הח"כים **רפאל איתן**, מסיעת התחייה, **רן כהן** מר"ץ ו**צרלי ביטון** מחד"ש. „ראה, יעקב," פנה רפול לכתב. „איזו נבחרת סידרנו במיוחד עבורך!"

■ מזכ"ל ההסתדרות **ישר־אל קיסר** ניגש לאחד השול־חנות במיזנון־הח"כים בכנסת ופנה אל צעירה שישבה שם, להפתעת שאר הנוכחים: „אני רואה אותך כל הזמן, בכנסת, באירועים." התלונן, „וכמו שנא־מר בספר־הספרים, זה רק להת־קרב: לא לגעת!"

■ חבר־הכנסת **בני שלי־טא**, ראש מועצת מנחמיה, קיבל פניה מגלי־צה"ל להופיע בפינה שבה מתבקש איש־ציבור לראיין את מי שחפצה נפשו. בתחילה חשב שליטא לנצל בימה זו לצורך שיטחת תלונותיו לפני אנשי האגף המוניציפלי שבמישרד־הפנים, אולם נאמר לו שלא זה הרעיון של הפינה. הירהר שליטא בחופזה ופלט את שמו של הברדן **טוביה צפיר**. אחרי שהסתיימה השיחה, נלחץ:

שימעון פרס נכח בהצגת־הבכורה של יוסי בנאי, נמר החברבורות. **בהפסקה הוצע לראש־הממשלה כיבוד עשיר, שהורכב ברובו מעוגות־קצפת. פרס סירב לנגוע בהן, מכיוון שהוא מקפיד לשמור על גיזרתו הדקה, המודגשת בחליפות אלגנטיות. יצחק נבון, שר־החינוך, שניצב לצידו, לטש עיניים רעבות לעבר הכיבוד המפתה, ועט עליו בתיאבון רב. מכאן, אולי מוסבר, ההבדל בין חיטובי הגיזרה של השניים.**

ככה ייעשה לאיש שלוי חפץ ביקרו!

אשר וינר
„בנינו... השקענו..."

● ביום השני, סמוך לשעה 7 בערב, החלה רחבת־הכנסת מתרוקנת ממכוניות. „הולכים למסיבת־שיחרור של **אשר וינר**," בישר חבר־הכנסת **עובדיה עלי** מחרות.

כמו באירועים אחרים של חרות המפולגת, ההתייצבות היתה מרשימה – יש המלעיזים שאפילו מלאה. „חייבים להיראות! לא נעים" הסביר אחד מראשי־המועצות. כלומר: חייבים להיראות על־ידי הבוס, **דויד לוי**, אחרת לא יהיה נעים.

וינר, מנכ"ל מישרד השיכון־והבינוי, סיים זה עתה כהונה של שבע שנים. אף לא אחד מהדוברים טרח לציין אם היו אלה שבע השנים הטובות או הרעות. על כל פנים, המנכ"ל־היוצא יוצא בשליחות האומה ללונדון, שם כבר ממתינה לו מישפחתו.

הטקס לזיכרו של המנכ"ל היוצא, טקס אשכבה משעשע למדי, נערך בבית־אלישבע. הקהל הרב היה מורכב ברובו משרים, חברי־כנסת, עסקני חרות, מנכ"לים וראשי־מועצות. תופעה מוזרה, שפישרה הוברר מאוחר יותר, היתה ריבוי ראשי־המועצות והעסקנים דווקא בשורות הקידמיות, למען יירואו על־ידי היושבים הכבודים על הבימה, וברירתם של השרים לשורות האחוריות – למקומות מיסתור בטוחים.

בזה אחר זה עלו מיספר אינסופי של נואמים, שמנו בבכי־תמרורים את מעלותיו הרבות של „המנוח". הגדילה לעשות **בתיה אוולין**, מי שעשתה היסטוריה בכך שהיא האשה הראשונה שמונתה כממלאת־מקום של מנכ"ל מישרד ממשלתי, מישרד הבינוי־והשיכון. אוולין, היועצת המישפטית של המישרד, עלתה לבימה בחצאית־עור שחורה וחולצת משי אדומה, ופרצה ביבבות: „הו אשר... איך עבדנו בימים כלילות יחדיו... איך אני הקטנה חפרתי בספרים... באותיות הקטנות... איך..."

ואז הגיע הרגע הגדול – 8 ורבע בדיוק – רגע נאומו של השר האחראי דויד לוי. „עכשיו זה יקח חצי שעה לפחות!" לחש בייאוש ראש־מועצה ששמו־שמור־מכל־מישמר במערכת. איזו תחזית אופ־טימית! השעה היתה רבע לתשע, ולוי רק הגיע ל„היבט השני" והיו עוד הרבה היבטים. השר **יוסקה שפירא**, כנראה למוד־ניסיון מישיבות־הממשלה השבועיות, קם, ניגש אל הבימה, לחץ ידיים, הצביע על שעונו ונמלט על נפשו. לוי לא אהב את ההספדים הנרגשים: „אפשר לחשוב שהעולם יעמוד מחר מלכת!" מחה. פחות מכל הוא אהב את הדגש על חתן־השמחה. בכל־אופן הוא השר. „הרי העיקר הוא הגיבוי!" הרעים קולו והמשיך למנות את הישגיו: „בנינו... השקענו..." לחש אחד העסקנים: „מי זה – אנחנו! זה כמו שאומר תשדיר־השרות לטוטו!"

לפני חודשיים יצאה חוברת מהודרת מטעם מישרד־השיכון־והבינוי. את הפתיחה כתב דויד לוי. על רקע תצלומי, בפוזה של לוי־חוזה־המדינה, פירט לוי את כל הישגיו בתחום מישרדו. לכל מי שלא היתה ההזדמנות לעיין במיסמך זה, היתה כאן הזדמנות־פז לשמוע זאת יד־ראשונה.

„**יגאל הורביץ** עוד כאן!" התעניין לוי, במהלך נאומו, אך הוא נשבר מזמן. הרי לכן התיישב בסוף האולם. בהתגנבות־יחידים נמלטו גם שר־האוצר **יצחק מודעי**, ואחריו השרים **חיים קורפו** ו**גידעון פת**.

לפתע זימזמה האיתורית של אחד מראשי־המועצות. „מודיעים לך שעליך להפסיק לנאום!" התעניין לוי. „אני לא מתרגש מזה! אפסיק כשאחליט!" בסוף הוא החליט להפסיק. הקהל נראה סחוט. אשר וינר קם מכיסאו, ובידיו חבילת־דפים עבה. קמה בהלה בקהל, אולם וינר הרגיע: „אקצר בדבריי." אנחת־רווחה בקהל, והוא פתח בבדיחה. משתם הטקס הבהיר: „הבנתי שעליי לפתוח בבדיחה אחרי נאומו של לוי, לעורר את האנשים."

אנבל חמיך הדוגמנית הוותיקה, שרויה מזה זמן בריב דוגמנית אחרת, שלומית אמיר. בתצוגת ביגדי־ערב שנערכה השבוע עלו הדוגמניות לבימה בזוגות־זוגות. איתרע מזלה של תמיר ובת־זוגתה היתה הדוגמנית שנואת־נפשה. תמיר לא היתה מוכנה לעלות עימה לבימה, ואף לא להתכונן ולהתל־בש עימה. היא פרשה הצידה. הולבשה לחוד וגם עלתה לבד.

רחל דיין השחקנית, רעייתו של הבימאי ניסים דיין, הו־פיעה בלבוש חגיגי בבכורה הירושלמית של הסרט גשר צר מאוד. דיין, המגלמת בסרט את אשתו של הקצין הישראלי (המגולם על־ידי אהרון איפאלה), חטפה מפיו של המפיק מיכה שרפשטיין (העומד מימין) את הסיגר ודחפה אותו. כטוב ליבה מהביקורות על הסרט. לתוך פיה. ככה זה, כאשר הולך בסרטים.

אירית אלימלך המכונה „פארה פוסט הישראלית", בגלל דמיונה המפתיע לשחקנית ההו־ליוודית הזוהרת – או שמא אלה הם רק תעתועי־התיסרוקת? – היא צמודתו החדשה של הזמר אריק סיני. השניים נפגשו בבר, שם עבדה אירית כמלצרית, ומאז הם לא נפרדו.

הערבי מבית־לחם לסובול, „כמו זריקת סוכר למי־מלח:"

■ **צבי אייל**, דובר הסוכ־נות היהודית, שחגג בשבוע שעבר את יום הולדתו ה־40, ציפה להפתעה. אך כשזו באה הוא הופתע כפליים. אשתו **ורדה**, שהיא מנהלת סוכנות לתיירות הומטל בבירה, הזמינה אותו לצאת לבית חברים כדי לחגוג שם את יום־הולדתו. אייל התלבש במיטב בגדיו והצטרף לאשתו. החברים ערכו לכבודם שולחן, אך הארוחה המרובעת נקטעה באיבה, כי המארחת שתתה יותר מדי וביקשה לנוח. ורדה אייל הציעה לבעלה שה־שניים ישובו לביתם. בבית, וילה חדשה ומפוארת במבשרת־ציון, היתה חשכה גמורה. אייל פתח את הדלת והדליק את האור. לתדהמתו גילה שמסיבת־ההפת־עה האמיתית הוכנה בביתו ברגע שיצא עם אשתו. שעה קלה קודם לכן. 30 זוגות, מרחבי הארץ, שנבחרו בקפידה על־ידי אשתו של הדובר החרוץ, קיבלו אותו במחרוזת שירי יום־הולדת. גם המארחת. ששתתה קודם לכן „כוס אחת יותר מדי", הצטרפה לחוגגים כשהיא פיכחת לחלו־טין.

■ האסטרולוגית **מרים ת־מיר** חוששת לדבר על אסונות־טבע. הם מתרחשים זמן קצר אחרי שהיא מספרת עליהם. לא מכבר היא שבה מניו־יורק, שם היא התראיינה אצל **עיינה איילון** בתחנת־הרדיו כאן ישראל. בראיון סיפרה תמיר שבקרוב יתחולל אסון גדול בדרום־אמריקה. בדרכה ארצה במטוס היא שמעה על התפרצות הר־הגעש בקולומביה. לפני שלושה חודשים היא אמרה לכתבים בארץ שצפויה רעידת־אדמה בדרום־אמריקה. כעבור זמן קצר זו התחוללה במכסיקו.

■ מדוע אין כרורגלן־העבר הנלהב הציע לסובול לדאוג להבאת ההצגה לגדה, או לחליפין — לאפשר את בואם של צופים מהגדה, לצפות בה בתוך גבולות הקו הירוק. „ההצגה היא," אמר העיתונאי „מה?" תהה, „מה אני יכול לישאול אותו?"

■ **ג'מיל חאמד** ראה את ההצגה הפלסטינית והתלהב, ולכן נפגש אחרי המופע עם המחזאי **יהושע סובול**. הצופה הוא סבור שאינו מוכשר לאמן את הנבחרת.

מי זה דופק בדלת?

● ביום השני בלילה, קצת לפני חצות, הגיע חבר־הכנסת **בני שליטא** לשולחן־הקבלה במלון רמדה־רנסנס, שם מתאכסנים חברי־הכנסת בעת שהותם בירושלים. אל שליטא נלווה **רון נחמן**, ראש־מועצת אריאל.

השלושה התכוונו לשתות קפה בחדרו של שליטא. עלו במעלית לקומה ה־11. הח"כ־המארח העיף מבט במיספר שהיה רשום על המפתח שקיבל קודם־לכן בקבלה – 1121. הוא צעד בביטחה לעבר החדר שזהו מיספרו, הכניס את המפתח לחור המנעול, סובב, סובב והחדר נותר נעול.

שליטא ניסה שנית, כשבינתיים מצטרף לחבורה, נינוח ונעול קבקבים, **יוסי ברון**, דובר תנועת־החרות. ברון, שהגיח זה עתה מהבריכה במלון, הצטרף למקהלת נותני־העצות: „תסובב ככה, בני... תלחץ חזק..." אך לשווא.

הנסיונות נמשכו, ולחבורה הצטרפו עוד. ההמולה היתה גדולה והגיעה לשיאה כשהצטרף לחבורה חבר־הכנסת **אבנר שאקי**. הח"כ חובש־הכיפה עמד בטיבעיות מאחורי שליטא ותהה: „כאן זה מועדון־הח"כים, נכון?"

בעוד כולם רועשים ומנסים לפתוח את המנעול הסרבני, נשמעה צעקב מעברה השני של הדלת: „רגע, רגע אחד!"

החבורה המכובדת נדהמה לזהות את קולו של חבר־הכנסת **פינחס גולדשטיין**, תוך כדי צחוק היסטרי, החל משא־ומתן מבעד לדלת הנעולה. „פינחס," זעק אחד מהחבורה, „בוא, צא מייד!"

כהרף־עין נפתחה הדלת והח"כ החביב יצא. כשהוא רוכס את מיכנסיו ובידו ספר־קריאה. הוא הביט תמה באורחים הלא־קרואים. „אני שוכב לי בנחת, קורא ספר ופיתאום מנסים לפרוץ לחדרי," הסביר בהפתעה. „זה בדיוק מה שקרה לי עם **חיים בר־לב**," קטע אותו ברון. „שכבתי לי בנחת במיטתי – בחדרי! – ופיתאום אני מבחין בדמותו התמירה והצולעת מעט של שר־המישטרה."

בינתיים, חזר שליטא כשבידיו מפתח שמיספרו שונה – 1125, וכל אחד פנה אל חדרו. חיי־הלילה הפרלמנטריים אינם משעממים.

מרדכי („מוטל'ה") **שפיגלר** מגיש את מועמדותו למישרת מאמן נבחרת־ישראל? שפיגלר שהתאריין בערב־ראיונות בהר־צליה, השיב שאילו היה עליו להופיע לפני ועדה מיקצועית ולהציג את כישורין — ניחא. אולם, מכיוון שהשיקולים הקובי־עים הם שונים לחלוטין — אין הוא מתאים לחוקי־המישחק. הוא אינו מסוגל לשלוח גלויות מחו"ל לעסקנים השונים, ולכן

פסוקי השבוע

● **שימעון פרס** לגאולה כהן: „מדוע אני צריך כל יום לספק את רגש הצדקנות שלך?

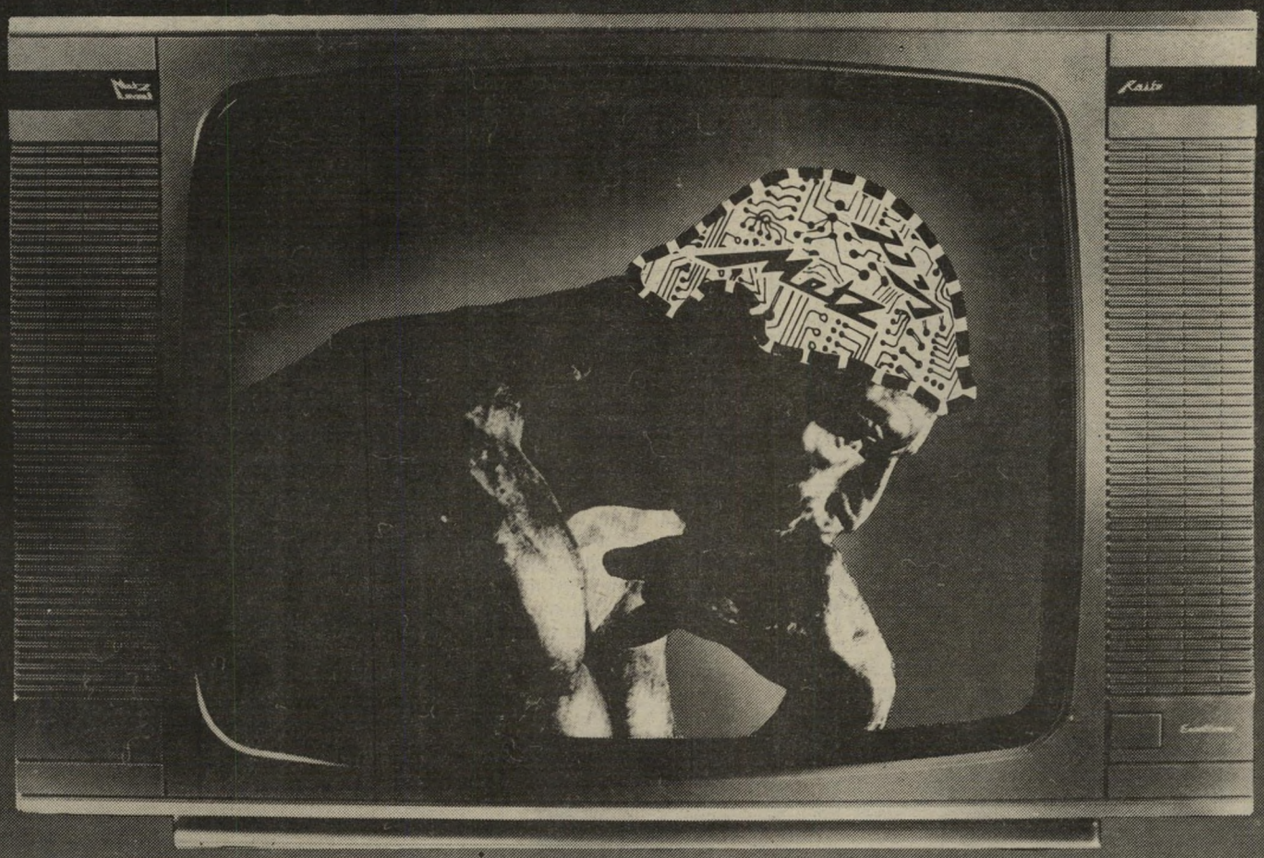
● **ויטאלי יורצ'נק**, סוכן הקג"ב שערק לארצות־הברית ולפתע שב למוסקווה, על ויליאם קייסי, ראש הסי־איי־אי: עימו נפגש לארוחת־צהריים: „הוא איש זקן עם חנות מיכנסיים פתוחה:"

● **בעל־הטור בנימין** („ג. בנימין") **גלאי**, על אלוף־העולם בשח־מת, שאביו יהודי ואמו ארמנית: „חייב אדם להיות בור בביולוגיה כדי לא להודות בחריפות הראש היהודי, אפילו (אם) ישבנו ארמניי"

דפנה ברק

מץ. טלויזיה עם מוח

מידע עדכני באמצעות הטלויזיה שלך.

לוח טיסות | ספורט | מטבע חוץ | קולנוע | רדיו היום | עיקר החדשות

למץ יש מוח של גאון

כשאתה קונה טלויזיה של מץ, אתה מקבל לא רק טלויזיה גרמנית מעולה שהושקעו בה ידע רב, מחשבה עמוקה וטכנולוגיה מתקדמת. כשאתה קונה טלויזיה של מץ אתה מקבל גם אחריות, אמינות ואיכות. אבל זה עוד לא הכל: כשאתה קונה טלויזיה צבעונית "14, "16, "20, "22, "27 של מץ אתה מקבל גם "מוח". כן, לטלויזיה של מץ יש "מוח". ולא סתם מוח, אלא מוח של גאון.

מץ החברה היחידה היכולה להרכיב מוח על כל טלויזיה.

יש לך שאלה? תפעיל את המוח

מוח – שירות תקשורתי חדש לציבור הרחב.

מוח – רעיון חדש ההופך את הטלויזיה הביתית שלך למקור של מידע בתחומים שונים.

כן, בלחיצת כפתור וציוד מתאים (מפענח) ולא יקר – יכול כל בעל מכשיר טלויזיה בישראל לקבל, בכל שעות השידור של הטלויזיה הלימודית והכללית, מידע שוטף כמעט על כל נושא: עיקר החדשות, מבזקים, לוח רכבות, תוצאות מפעל הפיס, לוטו וטוטו, תחזית מזג האויר, לוח טיסות, תכניות רדיו וטלויזיה, שערי מט"ח, תרבות ובידור, הודעות משרדי הממשלה, שרותי חירום, כתובות לחרשים, שירות לתיירים, שעורי מתמטיקה, הבנת הנקרא, בקרת שעורים, פרשת השבוע, חינוך מיוחד לילדים, מגזין לבית ולמשפחה, שעשועונים לילדים ועוד ועוד.

ועכשיו מץ עם מוח וב־24 תשלומים

לבעלי כרטיסי אשראי ויזה וישראכרט.
כן, מבצע כזה עוד לא היה למץ.
קנה היום טלויזיה צבעונית מץ עם מוח ושלם ב־24 תשלומים שקליים חדשיים צמודי דולר + ריבית שנתית של 38%.

אם אינכם בעלי כרטיסי אשראי אנא מלאו התלוש הרצ"ב ואנו נפנה אליכם בהקדם.

פרטים נוספים והדגמה במרכז מץ, רח' מודיעין 19 בני ברק. טל. 03-799114

לכבוד מץ, ת.ד. 913 בני ברק 51108
אני מעוניין לרכוש טלויזיה מץ עם מוח
אבקשכם לשלוח את נציגכם לביתי ללא כל התחייבות מצידי.
שם: _____
כתובת: _____
טל: _____ טל. בעבודה: _____

מץ

Metz

מעטים זוכרים את אביה של מרגלית שינער (משמאל). שמו היה עדיה גורביץ, והוא היה מאבות התנועה הכנענית. בתו ממשיכה לדגול בלהט בדיעותיו

צאצאית הכנענים

כנעני גורביץ
הוא חזה את הקרע לפני 50 שנים

ב־1907 בקייב, חונך באיטליה וצרפת, חי בצרפת, נמלט לארצות־הברית ב־1940, עם כניסת הנאצים לצרפת, השתקע בארץ ב־1958, וחי בה עד מותו ב־1972.

השיחה עם בתו, מרגלית, היא מרתקת.

● **מי היה חורון?**

מלומד, שלא נחנק באבק הספרים, אלא היה פעיל בכל המאורעות של זמנו. התעניינותו וסקרנותו לגבי העולם היתה בתחומים רבים. עיקר מומחיותו: בפרה־היסטוריה — אבי ערך את הערך פרה־היסטוריה באנציקלופדיה העברית – בלשנות שמית עתיקה, היסטוריה של צפון אפריקה, אגם הים־התיכון והמיזרח הרחוק. הוא היה גם אמון על התרבות הקלאסית המערבית, יוון ורומא.

חורון ידוע לקומץ קטן של אנשים. הוא היה אידיאולוג, אשר רעיונותיו הולידו תנועה רעיונית שנקראה „כנענית". תנועה אומנם שולית, אך כנראה כל־כך חשובה, שלא ניתן להתעלם ממנה. גם היום היא אולי האלטרנטיבה

כנעני רטוש
הוא ראה את העליה ספלישת־זרים

השופט חמן שלח, שנפל קורבן לתקרית־הרצח בראס־בורקה, היה כנעני. אביו, המשורר אוריאל שלח, שנודע בשם יהונתן רטוש, היה אבי התנועה הכנענית בארץ. על פי דרישה שרשם בצוואתו, נקבר שלח ללא שום טקס דתי בבית־קברות בקיבוץ.

אילו חיו שלח־האב ושלח־הבן, לא יכלו להקים היום רשימה לכנסת. כי על־פי החוק החדש, אין זכות־ההיבחרות למי ששולל את מהותה של מדינת־ישראל כ„מדינת העם היהודי". שלח האב והבן שללו הגדרה זו מכל וכל. גם אילו נבחרו לכנסת. לא היו יכולים להגיש הצעות־חוק, לפי התיקון שהתקבל זה עתה לתקנון.

אבל לא רק שלח וחסידיו היו נופלים קורבן לחוקים אלה. אותו גורל היה נופל בחלקו של אישיות אחרת, הידועה פחות: עדיה גורביץ, שנודע בשעתו בשם ע.ג. חורון.

בתו של חורון — מרגלית שינער, מאמינה גם היא ברעיון הכנעני. אין זו הכנענות של רטוש, אלא של אביה. מרגלית היא ארכיכלית במיקצועה, בת 37, נשואה ואם לשתיים (בת 7, ותינוקת בת שנה). בביתה ברמת־השרון אין סימנים של פולחן, פסלים, או מפות של ממלכת דויד ושלמה.

מרגלית דקת־גו, נאה מאוד, דינאמית, מדברת בשטף ובלהט על הרציונליות של הרעיון הכנעני. היא דוחה בשאט־נפש את ההשמצות שהודבקו לכנענים, ומוכנה שוב ושוב להסביר ולשכנע. הנוסחה, מבחינתה, ברורה, וכמוה הפיתרון לבעיית היהודים והלא־יהודים במרחב. אין ספק, היא ממשיכת דרכו האידיאולוגית של אביה.

ע. (עדיה) ג. (גורביץ) חורון נולד הרציונלית לעתיד תחייתו של עם־ישראל בארצו.

אבי חזה עוד לפני 50 שנים שבהכרח ייווצר קרע בין הקיבוץ היהודי בארץ־ישראל, שהוא האומה העברית העתידית, לבין הפזורה היהודית בעולם.

● **מה זה „אומה עברית"?**

אבי קרא ליהודי החדש, המוצא את הקיום המדיני החדש שלו בארץ־ישראל, „עברי". בהבדלה מהיהודי בחוץ־לארץ.

● **מה ההבדל בין יהודי בתפוצות לבין יהודי בארץ־ישראל?**

אבי הגדיר ב־1939, בכתב העת שם. את העברי כך: יהודים בתפוצות הם אוסף של קהילות ופרטים, המפוזרים בעולם. חסרי טריטוריה, לשון ואירגון פוליטי משותפים. אפילו דתם אינה משותפת, כי חלקם אינם דתיים. ומה שמאפיין את היהודי — מוצא היסטורי משותף. היותם יורשי האומה העברית.

המונח „עברי" מציין עם עתיק, אשר אינו קיים כבר 2000 שנה, מציין ארץ במיזרח התיכון שהיתה ארץ־העברים, ולבסוף הוא מציין את מאמציו של קומץ יהודים לחדש את השפה, את הלאומיות, את הארץ ואת המדינה העברית.

היהודים והעברים מנוגדים בזמן ובמרחב. בזמן שהיו עברים, הם עדיין לא היו יהודים. וכאשר שוב תהיה אומה עברית, היא תהיה מורכבת מעברים שלא יהיו בהכרח ממקור יהודי. ואת ההבחנה הזאת לקח רטוש מאבי. מכיוון שאבי היה אדם חילוני, בן לתרבות מערב־אירופה, הוא ראה את הלאום העתיד לקום כמושתת על ההגדרה הטריטוריאלית, ואת המדינה כחילונית, דמוקרטית, המקיימת הפרדה בין דת ומדינה, ומושתתת על עקרונות של זכויות־האדם.

● **בחוברת „שם", שהזכרת, כתב אביך בין השאר: „היהודים מרמים את עצמם בהאמינם כי המשטר הליברלי והדמוקרטי של ארץ מגוריהם עשוי להציל אותם מאימת האנטישמיות." האם אין כאן בוז ליבראליזם ולדמוקרטיה?**

דמוקרטיה בשנות ה־40? כל העולם האירופי היה מאוכזב מיכולת הדמוקרטיה להגן על עצמה: אבי בז למישטרים הדמוקרטיים, אשר עמדו מנגד ונתנו לנאצים להוציא לפועל את „הפתרון הסופי".

● **כתב־העת „שם" היה הביטאון של קבוצה בשם „הפ־**

(המשך בעמוד 16)

כשאנחנו "מסדרים" אותך, אתה מרווח

גרפיקאי, פרסומאי, בעל עסק:
בפעם הבאה כשתזדקק לשרותי סדר צילום פנה אלינו. אין לך מה להפסיד מלבד תעריפי־סדר גבוהים!

ביצוע מהיר, של עבודות דחופות!
עיצוב וביצוע גראפי הטיה לשני הכיוונים הרחבה, הצרה
מחיצות, חוזקות, קפלנים, חוברות, מאזנים, מתכייצ־נט בעברית ובאנגלית.

צפריר רוני. סדר צילום בצפון העיר
רח' בובליק 15 ת"א. 447363: וגם ברעננה, אחוזה 142. 052־447985

סקס ועסקים
ללא שותפים סמויים
מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
*
שרות לגילוי מיקרופונים מושתלים
*
מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א
טלפון: 286444

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
גם ציפורן טבעית סדוקה או שבורה מתוקנת אצלנו, ונהיית — כחדשה!
◆
תל־אביב, המלך גורג' 72
טל. 282969, 284919, 295318

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

למחזיקי ישראכרט
חייג טלכרט 03-287651
למסירת מודעות לוח, מודעות מסגרת ומודעות משפחתיות
בשעות 8.30 – 17.00

גרפיקאי/ת
את/ה יודע/ת מה זה סדר־צילום.
תעזוב יקר. עכשיו אותו סדר בפחות כסף. כשתשמע/י את מחיר המינימום הראשון שתשלם/י אצלנו - תשמח/י שהכרנו
רוני צפריר 03־447363

תן טרמפ לחייל

צאצאית הכנענים

(המשך מעמוד 15)

עולה העבריית". באותה הת־קופה פעלה בצרפת התנועה הציונית־הסוציאליסטית "השומר הצעיר". האם ראה "המעולה הצרפתית" את עצמו כצאצא של הכנענים?

לקבוצת שמאל בצרפת היום קורא־ים גם פעולה ישירה. אני מכחישה מכל וכל שאני היה בעל נטיות פאשיסטיות, כביכול. הוא הושפע מהרעיונות של גאריבאלדי ותנועת־האיחוד האיטלקי של המאה ה־19. הוא האמין בעקרונות של המהפכה הצרפתית, וראה בצרפת את הדגם של אומה מודרנית. אילו ישראל היתה כובשת ב־1948 את גבולות 1967, וניגשת למלאכת הקמת מדינה שוויונית לכל תושביה, היו נמנעים הקורבנות, והיה נמנע הכיבוש והשיעבוד של עמים אחרים — זה לא פאשיזם!

● ומה עם לאומים במרחב הזה שרצו בזכות משלהם להגדרה עצמית?

אני ראה פיתרון ברור לכל תושבי הארץ. כולם יצטרפו להקמת האומה העברית החדשה. הוא כמובן לא התכוון לגיורם של הערבים, מכיוון שעברי יכול להיות גם אדם שאינו ממוצא יהודי. קרי: עברי בעיניו הוא ישראלי של היום. עברי/ישראלי הוא אדם היושב בטריטוריה המסויימת הזאת.

■ ■ ■

● אילו גבולות צייר חורון?

בשלב ראשון — ישראל רבתי. אבי קיבל את הכיבוש של 1967, ורצה שוויון מלא לכל התושבים, כולל שרות צבאי משותף. בשלב השני — "ברית־כנען", הכוללת את לבנון המארונית והר־הדרוזים. ובשלב השלישי — "ברית הקדם". ברית בינינו לבין הארצות השכנות (לבנון, סוריה, ירדן, ועיראק). זוהי השקפה מרחיקת־לכת, הרואה כינון שלום לא רק לטווח קצר. כאשר תקום מערכת בריתות ברוח זו, נחדל מלהיות נטע זר במיזרח התיכון, וכאשר נחדל מלהיות חברה בדלנית יהודית, ונפתח את האפשרויות לשי־תוף־פעולה ממשי עם התושבים הלא־יהודים. גם להם יהיה אינטרס להיות חלק אינטגרלי של המדינה.

אבי היה אומנם בעד סיפוח, אבל לא היה גיזעני. הוא הציב רעיון פאן־עברי, מול הרעיון הפאן־ערבי.

● זה ריאלי?

הבעיה היא לא גבולות, אלא מהות. הבעיה היא הוצאת המרחב כולו מתפי־סות־עולם של ימי־הביניים. גם אצל היהודים וגם אצל המוסלמים.

אבי לא נתן מירשמים לפעולה מיידית, אלא חזה את השלום העתידי הרצוי. העסיקה אותו תמיד הבעיה של השלום, והבעיה של מהותנו, אחרי שהציונות תמצה את עצמה. לפני בעיה זו אנו עומדים היום, כאשר הציונות אומנם עומדת לפני שוקת שבורה. אבי חשב שהימצאותם של לא־יהודים במ־דינה תכריח את היהודי לחשוב אחרת. אם אנו עדים להתחזקותה של תופעת הפאשיזם היהודי — פיתרונות ברוח השקפותיו של אבי הם התשובה לכך.

■ ■ ■

● איפה היו נקודות־ההסכ־מה והמחלוקת של רטוש וחו־רון?

המגע בין רטוש לבין חורון החל ב־38 על רקע אידיאולוגי, ולא אירגוני. רטוש חי בארץ, והיה האידיאולוג של לח"י. הוא הגיע לחורון, שחי בפאריס, דרך חבר משותף. שניהם כונו בשם הגנאי "כנענים" — שם שהמציא אבר־הם שלונסקי.

מרגלית שינער בביתה
אין סימנים של פולחן, פסלים או מפות

רטוש התעלם מההיסטוריה היהו־דית בין תקופת הבית השני והעליה הראשונה. חורון קיבל את העובדה ש־

** זה איננו מדוייק. רטוש הגיש תזכיר רעיוני לאברהם (״אייר״) שטרן. והיתה לו השפעת־מה על כמה מראשוני לח״י.*

קיימים יהודים, ואת תפקידם כממשיכי התרבות העברית העתיקה.

את העלייה בשנות ה־50 ראה רטוש כפלישת זרים. הוא רצה לשמור על הישוב כפי שהיה. כאן ראה חורון את רטוש כאישיות פאנאטית, ולא הסכים איתו. חורון חשב שצריך לפתוח את גבולות המדינה לכל היהודים הרוצים לבוא, אבל הגבולות גם צריכים להיות פתוחים ללא־יהודים.

את אבי הייתי מגדירה כארם ראצי־נלי, המוכן לקבל שינויים בדיעותיו לאור המציאות המשתנה.

● מה מסתתר מאחורי ה־שמות האליליים, ובעיקר המי־תוס על הריקודים סביב עש־תורת?

איפה הם רקדו? בכסית? כל הסיפור הוא הבל־הבלים! שאול טשרניחובסקי, המשורר, שאינו חשוד בסטיה כלשהי, כתב על אלים יווניים לנוכח פסל אפולו. האם העלה זבח לאפולו? כל הסיפרות המערבית רוויה בשמות אלים יווניים ורומאיים, בעור הסופרים הם נוצרים טובים. האלים באים להביע הקבלה סיפרותית למיתולוגיה הקלא־סית, היוונית והרומית. וצריך לתפוס אותם רק במישור הדימויי. זהו עיברות של הפנתיאון הקלאסי, בשאיפה להע־שיר את התרבות שלנו. למה לדבר על אפולו, כשיש לנו שימשון? למה אפרו־דיטה, כשיש עשתורת? למה זאוס, כשיש בעל? גם לנו היה עבר פגאני. והרי התנ"ך מלא בשמות האלים!

● אילו רעיונות עיקריים נראים לך רלוונטיים למצב היום?

הרעיון הבסיסי שאותו הגה אבי — לא רק שהוא רלוונטי, אלא מוכח בתופעות תרבותיות וחברתיות איך־ספור!

אדריכל פורה ביותר כמו רם כרמי מדגיש את מקורות ההשראה שלו בארכיטקטורה העתיקה של האיזור הים־תיכוני. (המשך בעמוד 29)

עדיה והכנענים

על דרכו של עדיה גורביץ כותב אורי אבנרי, שהקדיש לכנענים פרק במהדורה העברית של סיפרו „מילחמת היום השביעי":

אי־אפשר להבין את גורביץ נכונה אם מנתקים אותו מרקע תקופתו. התעלמות כזאת מסלפת את פועלו.

כאשר הופיעה החוברת „שם – ביטאון הפעולה העברית" בצר־פתית, בפאריס של ראשית 1940, היה לשם הזה מסר חד־משמעי. הוא חיקה במתכוון את „הפעולה הצרפתית". שהיתה המיפלגה הפאשיסטית והפרו־גרמנית של צרפת.

הרעיונות של גורביץ צמחו באירופה של שנות ה־30, שבה נראה הפאשיזם ככוח עולה. בכל הארצות קמו תנועות פאשיסטיות, שדגלו כולן בלאומנות קיצונית. בחידוש המיתוסים של העבר הרחוק, על־חשבון הדת ובמושגים של „מרחב־מיחיה". תורתו של גורביץ מובנת רק על רקע זה.

גם גורביץ דגל בלאומנות קיצונית, וביקש לחדש את המיתוס הכנעני־העברי העתיק. הבוז שלו ליהדות, שבה ראה סטיה נפשית והיסטורית של האומה העברית, לא היה שונה במהותו מן הבוז שרחשו כל התנועות הימניות דאז ליהדות.

גורביץ היה קשור בקישרי־משפחה רחוקים במישפחת זאב ז'בוטינסקי. בנו של המנהיג, ערי ז'בוטינסקי, היה חסידו של גורביץ, ונשאר כך עד יומו האחרון. אך זאב ז בוטינסקי עצמו דחה תורות אלה מכל וכל, ועל רקע זה היה פיצוץ. גורביץ. שצמח בתנועה הרוויזיוניסטית. נטש אותה בסוף שנות ה־30.

חבל שבתו של גורביץ אינה מוכנה להציג את המפות. שצייר אביה כשבא לבסס את תוכניותיו לפני הקמת המדינה ואחריה. היו אלה מפות של התפשטות. הרבה מעבר לגבולות „ארץ־ישראל השלמה". בסופו של דבר התכוון גורביץ לאימפריה עברית החובקת את „ארץ קדם", עד עיראק ועד בכלל. כשהיא מבוססת על ברית בין האומה העברית והמיעוטים השונים במרחב. העיקרון הבסיסי של כל הרעיונות האלה היה שלילה טוטאלית של התנועה הלאומית הערבית. ואף של עצם קיומה של לאומיות ערבית (שלא לדבר כלל על לאום פלסטיני).

מכל הבחינות האלה לא היה מרחק רב בין הכנעניות נוסח גורביץ־חורון והכנעניות נוסח יונתן רטוש. קשה לדעת מי מהשניים השפיע יותר על השני.

לרטוש ולחורון היתה השפעה עקיפה על מחשבת הדור. אולם העובדה המכרעת היא שתורותיהם לא נקלטו, וכי נשארו בגדר קוריוזים היסטוריים. המיתוס היהודי ניצח את המיתוס העברי, הכנסיה הרשמית של ישראל היא הציונות, ולא הכנעניות. הדת היהודית משגשגת במדינה. תחת להיעלם בה. יתכן שהשפיעה על כך השואה. שגורביץ ורטוש לא יכלו לחלום עליה. כאשר ניסחו את תורותיהם.

אך הבעיות הבסיסיות, שהם עוררו, לא מתו, והן רלוונטיות גם לוויכוח של היום על הציונות. הגיזענות. הכפיה הדתית והחוק שנחקק לא־מכבר בכנסת. בהסתר ובמחתרת. הקובע כי ישראל היא „מדינת העם היהודי".

מעניין שמרגלית שינער. היוצאת מנקודת־מוצא שונה לגמרי מאשר רוב המדינה. מגיעה גם היא לקונסנזוס: שאסור להניח לפלסטינים להקים מדינה משלהם.

בנקים

הבלשים בעיקבות תיבת־הדואר

שיטות לא שיגרתיות של בנק לא שיגרתי

החוקר הפרטי הירושלמי ברוך סיוון מנוסה כבר שנים רבות בחקירות מסובכות ומוזרות. אך חקירה כמו זו שהוא היה קשור בה לאחרונה לא היתה לו לעולם. סיוון, נמוך קומה ומשופם, איש־מישטרה לשעבר, הבחין מזה זמן מה שדיברי־הדואר הממוענים אליו לא מגיעים לתיבת־הדואר שלו. סיוון, חשדן מטיבעו, החליט לשים מארב לדוור ולבחון מדוע הדואר איננו מגיע ליעדו.

תוצאות המארב לא איכזבו. זמן קצר אחרי שהתמקם סיוון בתצפית מול תיבת־הדואר שלו, נתפס צעיר המוציא ממנה מיכתבים אישיים שיועדו לו. סיוון עצר את הצעיר והכניס אותו למישרדו. שם הוא הצליח לגבות ממנו הודאה מפתיעה, לקבל ממנו את דיברי־הדואר שלו שהיו בידיו, ואחר־כך הסגירו למישטרה.

מסקנות מדהימות. המידע שמסר הצעיר: הוא הועסק לצורך התחקות אחרי סיוון על־ידי חוקר פרטי אחר, אהוד ברזילי מאהוד חקירות בתל־אביב, אף הוא איש מישטרה לשעבר, קצין־מודיעין בכיר.

סיוון לא הבין מדוע עמיתים למיקצוע מחבטים בנעשה אצלו, עד שנזכר באיזה סוג של מיכתבים התעניין הצעיר שתפס. המדובר היה במיכתבים שעסקו בפירוט מצבו הכספי והכלכלי של סיוון, בעיקר בהודעות מבנקים והודעות לתשלום עמיתם למיקצוע לפי הכללים המקובלים בשולי הענף. הוצאת דיברי־דואר מהתיבה אינה פעולה חוקית.

דרכים אחרות. ימים אחדים אחרי שסיוון תפס את הצעיר שסחב דיברי־דואר, עצרה מישטרת תל־אביב את שני החוקרים. בחיפוש במישרדו של תבור נמצאו מיכתבים של סיוון מירושלים. אצל ברזילי לא נמצא דבר שיסגיר קשר כלשהו בינו ובין תפיסת הצעיר, שטען כי הועסק על־ידי ברזילי. אך בדיקה נוספת העלתה, שלמעשה ברזילי היה קבלן־מישנה של תבור.

שני העצורים הועברו לחקירה במישטרת־ירושלים והבנק מיהר להתנער מקשריו עם ברזילי ותבור. הבנק טען שכאשר שכר את שרותיהם, הוא לא העלה על דעתו שהם יחפשו חומר על סיוון דווקא בדרך זאת.

הבנק גם עושה מאמץ להשתיק את הפרשה ולהצניעה. אך שלא לייחוס, אומרים בבינלאומי הראשון שכך נוהגים גם בנקים אחרים, המבקשים לדעת מהו שוויים האמיתי של ניכסי לקוח בעייתי.

עתה, כנראה, ייאלץ הבנק לחפש דרכים אחרות להוציא את כספו מסיוון.

נוער

לנבון, לגרגר ולילד

תצלומים של אקדחים וכמה שיותר מוות ורצח בעיתון־מחתרת

המחתרת התיקשורתית פועלת ב־מלוא המרץ. יש כבר פחד של מישל אופטובסקי, מישמעת של גיגי אופיר, כבד של קובי אור ואפי שפריר, מיסים. אז חיבר החוקר הירושלמי אחד לאחד, והמסקנות היו מדהימות.

מזה זמן נמצא סיוון בסיכסוך כספי עם הבנק הבינלאומי הראשון. נראה שהבנק, שבראשו עומד מנכ"ל לא שיגרתי, בינו צדיק, החליט לפעול בדרכים לא־שיגרתיות נגד סיוון, כדי לגלות איך אפשר לאתר את נכסיו, כדי לעקל אותם. לצורך כך שכר הבנק את שרותם של חוקרים פרטיים תל־אביביים — ברזילי ודב תבור מ־אינפור. אלה החליטו לחקור את

ה„טלתרום" בסכנה

לעיתונות על פעילות נעמת בפרוייקט. התוצאות: אפס. שמה של נעמת מוסתר היטב, ואת התהילה הציבורית גורפת שמיר לבדה, הטוענת שלובלסקי מטפלת אך ורק באירועים המקדימים את טלתרום הטלוויזיוני.

הדברים הגיעו לשולחנו של מיכה ינון, יושב־ראש הוועד־המנהל של הרשות. הוא התייצב מייד לימינה של שמיר, כשהוא קובע: „שולמית היא היוזמת, ועכשיו תבוא מישהי מהמערך ותיקח את התהילה לעצמה?"

רשות־השידור מבקשת לשלוף את העוקץ המיפלגתי מהאירוע. אך הדוברת הסימפטית של הרשות, ירדנה הראל, נתקלה כבר השבוע בסממנים של עימות פוליטי רציני.

ביום השלישי השבוע נערכה בתל־אביב מסיבת־עיתונאים מטעם רשות השידור. כהכנה לאירוע כולו. דוברת־הרשות קבעה, שיישתתפו במסיבה שלוש נשים וגבר: שמיר, לובלסקי, ינון והיא עצמה. לפני כן הופעלו עליה לחצים כבדים מכל צד לשנות את סדר הדוברים. היו אפילו שרצו כי לובלסקי

מול מצלמות הטלוויזיה: אשתו של שר־החוץ מבקשת לעצמה הילה דומה לזו של עליזה בגין. בעבר נתנה בגין המנוחה חסות לטלתרום, והמצלמות התרכזו בה זמן רב.

חשיבות הטלתרום היא בכך שבאמצעותו ייאספו, קרוב לוודאי, כמה מיליוני דולארים למען הקשישים, במוסדות־הסיעוד ובבתים פרטיים. הטלוויזיה עושה כמיטב יכולתה שהערב, שהיא אחראית לו, יצליח ויביא לתוצאות כספיות מניחות את הדעת, כפי שהיה באירועים דומים בעבר. לצורך זה מתכננים מכירה פומבית, שבה יוכלו לקחת חלק רוכשים פוטנציאליים מחו"ל, באמצעות ארבעה מוקדי־שידור מעברי־לים. את המופע ומוקדי־השידור האחרים ינחו כל כוכבי־הטלוויזיה, שנרתמו להצלחת הערב.

עתה מתחילים ברציונות לחשש בבניין כלל בירושלים. שם יושבת הנהלת רשות־השידור, שהעימות שמיר־לובלסקי עלול לחבל באירוע כולו. מנעמת הגיעו רמזים עבים שה־

שתי הגברות לוחמות על הכבוד הכרוך במיבצע ההומניטרי — אך מלחמת הגנרליות עברה את הגבול

לא תדבר במסיבת־עיתונאים זו, כ־טענה שחלקה מסתיים בערב־המופע לפני תחילתו, ולא אחריו.

גם נוסח ההזמנה למסיבת־העיתונאים הקפיץ את ראשי נעמת. נאמר בו כי „המיבצע נערך בחסות שולמית שמיר — יו"ר המועצה למען הזקן ובעזרת לובלסקי — יו"ר מטה־ההתרמה."

בנעמת אמרו בזעם רב: „אנחנו לא נסכים להיות כינור שני!"

העימות הבא צפוי לקראת ערב הטלתרום עצמו. בטלוויזיה מצפים ל־אחוזי־צפיה גבוהים מאוד, בעיקר בג־לל המופע של צמרת אמני־ישראל.

הוויכוח כעת הוא היכן יישב מי באולם תיאטרון ירושלים. לנעמת הגיעו ליחשושים מכיוון היוזמים ונותני־החסות, שיו"ר מטה ההתרמה אינה חייבת לשבת באולם עצמו, כי פעילותה היא מחוץ לאולם שממנו ישודר האירוע. בנעמת הציעו מייד שגם שמיר לא תשב באולם, אלא תפקח אישית על מלאכת איסוף־התרומות באותו ערב. התשובה היתה חד־משמעית: לא! שמיר רוצה לשבת

תנועה הגרולה אומנם אחראית ל־מעשיה, והמתנדבות ערות לתפקיד החיוני שהן ממלאות, אך לא בכל תנאי הן יסכימו לבצע את חלקן — בוודאי לא בתנאי של הסתרת חלקה של נעמת ושל לובלסקי באירגון.

שמיר עדיין לא השיבה להן באיום שהיא תצא מהפרוייקט. אין ברעתה להפקיר את הבייבי שלה, אך היא עושה כל מאמץ לאזן את חלקה של נעמת באירוע בתמיכת אירגוני־נשים אחרים. שהיקף עבודתם ויעילותם קטן לאין שיעור מזה של נעמת ההסתדרותית.

בתוכנית יצפו בוודאי מאות אלפי קשישים, שמישקלם האלקטורלי הוא עשרות מנדאטים לכן לשתי ה־מיפלגות יש אינטרס ברור להופיע כמגינות הקשיש בישראל.

ההערכה היא שהשלב הבא יהיה דיון בין הגברים בשתי המישפחות: שמעון פרס, שלובלסקי מקורבת אליו, וממלא מקומו, בעלה של שולמית. נושא הדיון בפגישת־הפיסגה בין ה־שניים ישא אופי כמעט־אינטימי: איך לפשר בין שתי הגברות ולהביא ל־הצלחת המופע.

עמוד „יומניטי עכשיו"
של מי החיים האלה, לעזאזל?

ועכשיו יצא עיתון־מחתרת חדש: יומניטי עכשיו. כותבים ומוציאים לאור: גלעד פרבה ודויד לביא.

כמו כל מחתרת ראויה לשמה, גם גלעד ודויד מבקשים לוזעזע. הכסאח שלהם הוא הרבה תצלומים של אקדחים, כמה שיותר מוות, קברים ורצח בתצלומים ובמילים. וכל זה בנסיון למחות נגד הגיזענות והכיבוש. **„גם אנחנו יכולים".** דויד לביא, תלמיד כיתה י"ב בתיכון ע[illegible] א'

(המשך בעמ[illegible] 2)

וידאוסרט חולון

BETA + V.H.S.

ספרית הוידאו הגדולה בישראל

אין סרט וידאו חוקי בישראל שלא קיים בספריית "וידאוסרט".

להשכרה כ-9000 קסטות של כל החברות.

★ כל סרטי אימפריה של קולנוע.
★ כל סרטי הד ארצי.
★ כל סרטי .T.V.K.

וכל סרטי יתר החברות

אנו צועדים עם הזמן, ברשותנו מחשבים הנותנים חינם ללקוח:
★ זכרון של כל הסרטים אשר ראיתם בעבר.
★ מהירות ונוחות המונעים מכם עיכוב ממושך בספריה
★ 7 ספרנים לרשותכם ונוחיותכם.

מחירים נוחים ובתשלומים

אנו לא נופיע במודעת התנצלות שלא נשארו סרטים בספריתנו עקב החגים כפי שעשו מתחרנו.

אצלנו זה לא יקרה

שאל את 1500 המנויים הרשומים בספריתנו והמקיפים גם חלק מאזורי ת"א, ראשל"צ, בת ים ואזורים אחרים.
(אם באים מתל אביב בטח כדאי להגיע מחולון)
כנס אלינו וראה את הקטלוג האמין (לא סיפורים).

עיסוקנו בוידאו

אנו הראשונים בארץ המצלמים ב-3 מצלמות וידאו מקצועיות וכן מעבירים סרטי 8-16 מ"מ לוידאו.

וידאוסרט — נפגשים בוידאוסרט — וידאוסרט

שנקר 44 חולון 03·841537

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD. | ויזה | ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

מזל טוב — נולד לכם בן

מסיבות ברית ותתונות
המוצלחות ביותר

בבית הרופא

עם הגן היפה

תל־אביב, רחוב הפטמן 1
המשרד פתוח: בשעות 10-13; 17-19
טלפונים: 722314, 298772, 9223244

במדינה

(המשך מעמוד 19)

בתל־אביב, הוא הוגה העיתון והאחראי על הצד הגראפי. „אחרי שראיתי את עיתוני־המחתרת האחרים, החלטתי שגם אנחנו יכולים לעשות עיתון," הוא אומר. „אני רציתי שנהיה מחתרתיים לגמרי, אפילו בלי לחתום את השמות שלנו. אבל גלעד שמרן יותר, לכן התנגד למחתרתיות גמורה."

גלעד פרבה, בוגר תיכון קלעי בגבעתיים, חייל טרי שהספיק להוציא את הגליון הראשון של יומניטי לפני גיוסו לצבא. רצה לתרום טיפה משלו למילחמה בסאדיזם, וחשב שעיתון זו דרך טובה למאבק. לכן הקדיש שני עמודים לניסויים בבעלי־חיים, שזה, לדעתו, שיא האכזריות.

לכבוד הנושא הזה הוא אפילו כתב בלדה: „ריח של מוות דביק ומחניק / לא יזכו לראות את הוולדות / הצאצאים בפח, והדקירות חרות... / כולם לפניך. חלון ראווה / ריאה וכבד, לבלב וקיבה... / עוד ימשיכו לנבוח, לגרגר וליילל / של מי החיים האלה לעזאזל?"

„עוד יותר מרגיז!" פרבה גם זורק מישפטים כמו: „בחרנו בדרך של פרובוקציה כדי להיות מיוחדים, לא שיגרתיים." ואכן, הוא מוסיף: „חברים שלי נהנו לקרוא את העיתון, אמרו שהוא מיוחד ומזעזע ושיש לנו ראש טוב. זה מה שנתן דחיפה לחשוב על הוצאת גליון נוסף.

„הגליון השני יהיה עוד יותר מרגיז. יהיה בו משהו על גנרלים מיותרים ומילחמות מיותרות."

הגליון הראשון יצא ב־50 עותקים ממוספרים. כולם חולקו חינם. אגודת חיים לבעלי־חיים וההורים של שני העורכים עזרו לממן את הוצאות השיכפול וכל השאר. את העבודה הרבה עשו שני העורכים לבדם: תת־רוצציות לקניית נייר, הקטנות של התצלומים המקוריים, שיכפול, הידוק הדפים, בסך הכל עבודת־פרך של חודשיים.

מישטרה
השאלה שלא נשאלה

עם ארנק, בלי נשק

חקירת האונס ונסיון רצח החיילת דרומית לבאר־שבע („אונס הסובארו הלבנה"), נמצאת במבוי סתום.

על טיב החקירה, לפחות בשלביה ההתחלתיים, מרווח כתב „העולם הזה" מיכאל רותם:

כמה ימים לאחר שהתגלתה החיילת הפצועה בכביש נטוש ליד רמת־חובב, ביקרתי בזירת הפשע. סמוך לאתר יש תחנת־דלק. לאחר הסיור במקום שאל־תי את מנהל תחנת־הדלק אם בליל האונס ראה בתחנתו מכונית סובארו לבנה ובה אדם הדומה לתיאורו של התוקף.

תשובת מנהל התחנה: „דווקא מוזר שאתה שואל. עברו פה הרבה שוטרים ואף אחד לא שאל אותי את השאלה הזאת!"

באיזור האונס מצויות מיספר תחנות־דלק. בכולן סיפרו הבעלים כי אף אחד לא שאל אותם אם ראו משהו בליל התקיפה.

חקירה אחרת במרחב הנגב הנמצאת במבוי סתום היא חקירת רצח חייל המילואים דויד פלזן, שגופתו נמצאה בראשית יוני ליד קיבוץ כיסופים בנגב המערבי, על דרך המובילה לרצועת עזה.

החקירה הועברה מהצח"מ ה־מישטרתי לזרועות־הביטחון, אחרי שלא נמצא כל מניע פלילי לרצח. אחד הביסוסים להיעדר מניע פלילי הוא העובדה שארנקו של פלזן ובו כסף מזומן רב, נמצא בשלמותו ליד גופתו.

פלזן המנוח, ששירת במילואים ביחידת־שיריון בנגב, יצא לחופשה בלי נשק.

הווי

הדשא של השכן

תל־אביב פתח אדם מיסעדת סטקים ממול למיסעדה צימחונית, נדהם לראות כי הלקוח הראשון שכיבד את המיסעדה החדשה בנוכחותו, היה בעל המיסעדה הצימחונית, שהזמין סטק דשן ואכל אותו בהנאה רבה.

* * *

מחלה ממהרת

צה"ל נשפטה שוטרת צבאית לחודשיים מאסר על הצגת אישורים כוזבים, בגינם הוענקה לה חופשה מיוחדת, כדי לעבור בביכול ניתוח להסרת גידול סרטני בגרונה, חופשה שאותה ניצלה, כפי שהודתה, כדי להשתכר כסף, ולרכוש בו, כפי שהסבירה, „טמפונים — כי לשם כך המשכורת הצבאית לא הספיקה לי!"

* * *

קיסר אינו אלוף

תל־אביב פורסם מחקר דעת־קהל על מידת ההוקרה שרוחשים הישראלים למלאי־תפקידים ציבוריים, גילה כי במקום הראשון עומדים אלופי צה"ל (שזכו להוקרתם של 80% מן הנשאלים), אחריהם שופטי בית־המישפט העליון (72%) ובמקום השלישי — ראשי הסתדרות העובדים הכללית (56%).

* * *

סיבה למסיבה

תל־אביב מצא עסקן ההסתדרות הציונית העולמית יתרון נוסף בהסדר הערים התאומות בין ערים באירופה לערים בארץ: רבים מהתושבים היהודיים של 22 הערים התאומות באירופה (כמו מרסיי הצרפתית לחיפה, גלסגו הסקוטית לערד, פירנצה האיטלקית ליוקנעם) מקפידים לשלוח את ילדיהם, בהגיעם למיצוות, לחגוג את בר־המיצווה בעיר התאומה בארץ.

* * *

חולות לוהטים

קריית־שמונה עצרה המישטרה שתי משאיות עמוסות כורכר מלבנון. שנהגיהן עוררו את חשדה, גילתה מתחת לערימת הכורכר שישה מכשירי־חשמל יקרים ומיספר רב של מעיליי־חורף, שמלות, בקבוקי ויסקי ופחיות תמרוקים, שהוברחו מעבר לגבול.

* * *

מחלקת מלאכים

מיאמי־ביץ' שבמדינת פלורידה האמריקאית הודיעו יזמים על הקמת חברת־התעופה של האלוהים. שמטוסיה ייחנכו בהתזת מי־ירדן על חרטומיהם, ושיעסקו בהטסת עולי־רגל נוצריים מארצות־הברית לארץ. המטוסים יקושטו בציורים של ירושלים ושל לוחות־הברית והדיילות יחלקו לנוסעים, בעת הטיסה, סיפרי תנ"ך אנגליים ועבריים וסיפרי־תורה זעירים, תחת משקאות חריפים, שמכירתם תאסר בחברת־התעופה האלוהית.

* * *

מטבע עובר לשיכור

תל־אביב עלה נוסע לאוטובוס, שלף מתיקו שטר נושא דיוקנו של לוי אשכול (5000 שקל), קיבל מהנהג עודף כאילו שילם בשטר ה־נושא את דיוקנה של גולדה מאיר (10 אלפים שקל), הקים מהומה בטענה שמגיע לו יותר עודף, מכיוון, ש־לדבריו, שילם בשטר הנושא את דיוקנו של ש"י עגנון (50 אלף שקל), שוכנע לבסוף כי גם הוא וגם הנהג טעו, ביקש להתפייס עם הנהג, שלף מתיקו בקבוק קוניאק וביקש ללגום ממנו לחיים!

הצעירה עם הכלב השחור

קמתי בבוקר, העפתי מבט מבעד לחלון וראיתי את הים. שטוח ומבהיק כמו ראי.

גנבתי שעתיים מהעבודה וירדתי לשפת־הים. השמש היתה תמימה, בריזק במידה נכונה. הרוח היתה נעימה ומרעננת. בחול היו פזורים, ללא צפיפות יתרה, כמה ישראלים וכמה תיירים, בעיקר תיירות שהציגו לאור השמש גופות הראויים לכך.

כשלקחתי חסקה, התנדבו כמה מוררי־דרך להנחות אותי: „על שוברי־הגלים, בצד הים, שוכבת בחורה עירומה עם כלב שחור גדול." אמרו לי גם מי היא ומה שמה. ארץ קטנה.

כדי לצאת לים הייתי נאלץ לעבור ליד שוברי־הגלים, וראיתי את הכלב השחור הגדול. ראיתי גם צעירה עירומה, בעלת גוף מושלם, שרועה על ביטנה על האבנים הגדולות של שוברי־הגלים, ומשתזפת. הכלב השחור הגדול שמר עליה.

חתרתי קצת, שחיתי קצת. המים היו קרירים אך נעימים. השמש ייבשה את עורי תוך דקות.

ממרחק ראיתי שכמה גברברים עולים על שוברי־הגלים, אי של אבנים שהוקם במרחק של כמה עשרות מטרים מן החוף, כדי לעצור את החול ולהרחיב את שפת־הים. יש כמה איים כאלה בחוף שאני רגיל לבלות בו, ואני קורא להם „אי־סדר", „אי־אפשר" ו„איזבל."

הצעירה לבשה חלוק־ים שחור והסתלקה יחד עם הכלב השחור הגדול.

למחרת היום גנבתי עוד שעתיים מהעבודה, וירדתי לשפת־הים. הצעירה עם הכלב השחור לא באה. במקומה ישב שם צייר, ולו כלב חום קטן. הצייר ישב על אחת האבנים של איזבל, מסביבו הצבעים שלו, והוא צייר במרץ. התקרבתי אליו בחסקה וראיתי את היצירה. זה היה ציור של הרי־ירושלים, טבולים בירק, במרכזם מינזר עתיק ולידו קבוצה של צעירים. איני יודע איך מציירים ציור כזה כאשר משתרע לפני העיניים מרחב של ים כחול וחלק.

חתרתי קצת. שחיתי קצת. בים הפליגו כמה מיפרשיות לבנות. מרחוק עגנה על מישמרתה אונייתו של אייבי. השמש היתה נעימה ותמימה, קבוצה של ילדים יוגוסלאווים שיחקה בים בכדורמים. בקולי־קולות ושתי דוגמניות איטלקיות הוכיחו שגם בלי שמלות־ערב יש להן גופות אלגנטיים. אברמל'ה הציע לי פרוסה צלויה מהרג הגדול (18 קילו) שנדוג באותו בוקר, היין היה מקורר כראוי והים היה חלק מאוד־מאוד.

בז'נווה, באותו בוקר של אמצע נובמבר, הגיע מזג־האוויר לאפס.

איזה גן־עדן יכלה הארץ הזאת להיות, אלמלא...

הידידים הטובים ביותר

סולז'ניצין

„אני קובע מי יהודי ומי לאו," אמר ראש־העירייה האנטישמי של וינה בראשית המאה, כאשר נתפס כשהוא מריע לקבוצת־הכדורגל של הכוח וינה.

הציונות קמה כדי לגאול אותנו מן המצב הזה, ועכשיו קובעים אנחנו מי אנטישמי — ומי לא. הנה, למשל, המיקרה של אלכסנדר סולז'ניצין, הסופר הדגול — לאומן רוסי מיסטיקן, פראוואסלאבי אדוק, ימני קיצוני, המבקש להפיל את המישטר הסובייטי, לטהר את אמא־רוסיה מכל ההשפעות המערביות הזרות ולהחזיר לה את נישמתה הסלאווית המקורית.

מגמה זו קשורה, באופן היסטורי, עם „המאה השחורה" האנטישמית והפוגרומים. דיעות דומות היו, למשל, לפיודור דוסטוייבסקי, שהיה סופר דגול ואנטישמי קנאי.

אבל סולז'ניצין הוא אדם דגול, לוחם אנטי־סובייטי בלי־חת, וממילא נעלה מעל לכל חשד.

בכל זאת יש מי שחושד. כך, למשל, פירסם מדען יהודי בשם מארק פרח ב־1977 בכתב־העת של מכון תיאודור הרצל בארצות־הברית ניתוח, המגיע למסקנה כי ביצירות סולז'ניצין מופיע מיספר מוגזם מאוד של יהודים בלתי־סימפאטיים.

אבל לסולז'ניצין יש תומכים רבים, כמו, למשל, אלי ויזל, השואן המיקצועי, והמנצח הרוסי־המהגר מסטיסלאב רוסטרופוויץ'.

עכשיו יש בעיה.

סולז'ניצין פירסם מהדורה מורחבת של סיפרו אוגוסט 1914. המתאר את ראשית מילחמת־העולם הראשונה בחזית הרוסית־גרמנית. במהדורה מורחבת זו יש קטע על רציחת ראש־הממשלה הרוסי פיוטר סטוליפין ב־1911.

סטוליפין היה תופעה נדירה ברוסיה של אז: מדינאי ליברלי, שגם נטה חסד ליהודים. הוא נהרג בידי אנארכיסט יהודי בשם דמיטרי בוגרוב. לפי תיאורו של סולז'ניצין, בוגרוב רוצה את סטוליפין דווקא מפני שזה היה ליברל ודמוקרט, ויכול היה להציל את רוסיה ולמנוע את המהפכה. אבל תחיית רוסיה פוגעת באינטרסים של היהודים. בוגרוב אינו עושה את מעשהו מפני שהוא אנארכיסט, אלא מפני שהוא יהודי. המסקנה: היהודים רצו בחורבנה של רוסיה.

האמת ההיסטורית היא, כמובן, הפוכה: בוגרוב היה אתיאיסט ומתבולל, שברח מיהדותו לזרועות האנארכיזם האנטי־לאומי והאנטי־דתי. תיאורו כיהודי שזמם להחריב את רוסיה מזכיר מאוד אגדות אנטישמיות אחרות, בגון הפרוטוקולים של זיקני ציון — ספר שפוברק גם הוא על־ידי לאומנים רוסיים, אנשי הבולשת הפוליטית הצארית.

אילו היה סופר סובייטי אומר עשירית ממה שאמר סולז'ניצין, היתה מתלקחת (בצדק) מערכה עולמית של גינויים ומחאות. אבל סולז'ניצין אינו סופר סובייטי, אלא סופר אנטי־סובייטי. וזה משנה את העניין.

לוורנר פאסבינדר הגרמני לא היה מזל כזה. הוא לא הגיע לקרסוליו של סולז'ניצין כסופר, וגם לא הסתבך בעניין הסובייטי. הוא כתב מחזה, שהשפעתו אפסית לעומת השפעת סולז'ניצין הגדול. וראו זה פלא: אילו גינויים! אילו מחאות!

הנה כי כן: הפורנוגראפיה היא עניין של גיאוגראפיה, והאנטישמיות היא עניין של פוליטיקה וכמה מן הידידים הטובים ביותר שלנו הם אנטישמים.

מישטרת דרייב־אין

גנבים פרצו למכוניתי, שברו שימשה ופיזרו את רסיסיה על המושבים, גנבו רדיו ומגנן־קלטות, הוציאו וקרקעו חוטים, פגעו בפח, פיזרו ניירות וחפצים שהיו בה.

הם השכילו שלא להפעיל את האזעקה, ולא ניסו לגנוב את המכונית עצמה.

הם לא נגעו במישקפי־השמש הוולים, ולקחו את היקרים. הם לא נגעו בקלטות של שירי־העם האמריקאים ושל פסקול הסרט

בארי לינדון. את הקלטת של הקונצ'רטו הקיסר של בטהובן לקחו בטעות, כי היתה במכשיר.

טילפנתי למישטרה. בדמיוני הצטיירה נייידת, וממנה קופצים מומחים, הבודקים את המכונית, לוקחים טביעות־אצבעות ועוד. „איפה זה קרה?" שאל השוטר.

אמרתי להם איפה זה קרה.

„אז קח את המכונית ותביא אותה הנה. לרחוב הרכבת," אמר השוטר.

התווכחתי קצת ונכנעתי. הבנתי שיש לנו מישטרה דרייב־אין. לקחתי את המכונית, סידרתי איכשהו את השברים כדי שאוכל לשבת בה, ונסעתי למישטרה.

במדור התישאול במישטרה שרר תוהו־ובוהו, כרגיל. אשה מארוקאית אחת ייבבה־צעקה שלא לקחה שום־דבר, ושני ילדיה הקטנים צעקו ובכו. שוטר מיואש חיפש מישהו דובר־יידיש כדי לתשאל תיירת, שגנבו ממנה תכשיטים. הציירת רחל טימור בלטה בשטח כמיגדלור בלונדי, גנבו מארנקה מיליון שקל. „משכורת וחצי שלי!" אמר סמל־מישטרה. כשרצו לגבות ממנה עדות, נעלמה.

בחור צעיר, סימפאטי מאוד, יצא מהבניין כדי לחפש במכוניתי טביעות־אצבעות. תוך כדי כך נתן הרצאה מעניינת על פורצי־מכוניות, ועל קורותיהם בבית־המישפט. אם הם נתפסים: בוכים קצת לפני השופט והולכים הביתה. האיש מצא כמה טביעות על אחד מחלקי־הפח, אך לא נראה לי שהוא תולה בכך תיקוות רבות.

התבייישתי קצת שבאתי למקום הזה, על שוטריו העמוסים, מבלי להביא עימי את הגנבים.

הבאתי את המכונית למוסך. אמרתי לעצמי: לעזאזל, זה רק זכוכיות ופח. שלא יקרה לך דבר גרוע יותר!

ניסיתי להתייחס לעניין באופן פילוסופי. בסך־הכל עסקו צעירים אלה בשיחלוק (חלוקה־מחדש, המצאתי את המילה לכבוד המאורע) של משאבי־החברה. הרכוש שלי עמר ברחוב, הם זקוקים לכסף, והופ — נערך שיחלוק.

אבל נפגעתי. פריצה למכונית היא כמו פריצה לבית, ופריצה לבית היא כמו פריצה לתוכך. זהו מין אונס.

גנבים, גנבים — אולי תחזירו את הקלטת של בטהובן?

פופ וכדורגל

מכל הרעיונות המרגיזים והנפסדים, שהועלו לאחרונה על־ידי עסקנים מסוג ז' כדי למשוך תשומת־לב אל עצמם, זהו המרגיז והנפסד ביותר: לבטל את מהדורות־החדשות המשודרות בכל שעה ברדיו.

אמר העסקן: אין דבר כזה בשום מקום בעולם. זה סתם מעצבן את הציבור. די בארבע־חמש מהדורות ביום.

וגם שימעון פרס החרה־החזיק אחריו.

קודם כל, אין אמת בטענה. בתחנות רבות בארצות־הברית נפתחת כל שעה במהדורת־חדשות, ארוכה או קצרה.

אך לא זה העיקר.

מהדורת־החדשות בכל שעה היא מוסד ישראלי. היא אחד מסימני־ההיכר של עמנו — עם עצבני, סקרן, המתעניין בכל דבר המתרחש אצלנו, המשתוקק לאירועים ולסקנדלים. זה כך, וטוב שזה כך.

מי שרוצה בעם אחר, רגוע יותר, שייסע לשווייץ. או לדנמארק.

מהי מטרת העסקן הנ"ל ותומכיו, מראש־הממשלה ומטה? מרוע המהדורה בכל שעה מרגיזה אותם?

מפני ששום שילטון אינו אוהב עם ער, עם המסתכל באצבעותיו, עם המתעניין בכל דבר. כל שילטון מעדיף עם צייתן, עם אדיש, עם המתעניין בכדורגל, בפופ ובאופנת־נשים, והמשאיר את העניינים החשובים ל„אלה שלמעלה" מפני ש„הם מבינים יותר".

גם לפרולטריון של רומא העתיקה לא היתה מהדורת־חדשות בכל שעה ברדיו. רק PANEM ET CIRCENSIS. לחם־חינם וקירקס.

עניינים מעוותים

איני דורש הרבה ממתרגמי טלוויזיה. זוהי עבודה קשה, ויש מיגבלות לגבי מיספר המילים בכל כתובת.

אך יש גבול. אין לי דבר נגד אנשים שאינם בקיאים כל־כך בשפה זרה. אבל מדוע מוכרחים דווקא הם להרוויח את לחמם כמתרגמים?

יש סידרה אמריקאית על כותבת ספרי־בלשים. באחד הפרקים היא נבחרה לבית־הנבחרים. המזכירה שלה מטלפנת למישהו. היא פונה אליו בתואר „אדוני הדובר".

דובר? דוברים יש בארץ, ובשפע. אך מה לדובר בבית־הנבחרים האמריקאי? במקור נאמר, כמובן, MISTER SPEAKER. זהו תוארו של יושב־ראש בית־הנבחרים, עמיתו האמריקאי של שלמה הילל. ואילו האיש האחראי לתיקשורת של פוליטיקאי, ושתפקידו הוא להמציא עליו ידיעות חיוביות, ולגנוז ידיעות שליליות, נקרא באנגלית SPOKESMAN.

בסידרה שנעשתה על־פי סיפרו של ארנסט המינגוויי, וזרח השמש, מטיח צעיר בפני רעהו את הכינוי „פטריוט לשעבר". ולא פעם אחת, אלא ארבע פעמים.

זהו תואר מוזר במקצת. הוא מבוסס, כמובן, על טעות. במקור אומר הבחור „EXPATRIATE". מילה זו גזורה מן המושג הלאטיני „פאטריה", מולדת, ופירושה, בפשטות: אדם הנמצא מחוץ למולדת. כלומר: גולה, מהגר, או בלשון העברית החדשה — יורד.

כל הרומאן הזה של המינגוואי סובב סביב קבוצה של יורדים אמריקאיים, שהתקבצו אחרי מילחמת־העולם הראשונה בפאריס. קראו להם „הדור האבוד". יתכן שהיו פטריוטים, ויתכן שלא. הם לא היו פטריוטים־לשעבר. אילו היה קיים מושג כזה באנגלית, היה נכתב כך: EX=PATRIOT.

יש בכלל בעיה לגבי מילים זרות. כראי להוציא אותן מן השפה העברית, ולאו דווקא מתוך שיקולים של שוביניזם לשוני. בעברית בלתי־מנוקדת, פשוט אין לדעת איך לבטא אותן כראוי, ולפעמים יוצאות גם מפי אנשים נכבדים מילים מצחיקות למדי.

הנה היה ויכוח מלומד מאוד על ליאו ניקולאייביץ טולסטוי בתוכנית סוף ציטוט. הסופר א.ב. יהושע הביע בהתלהבות רבה דיעות מדיעות שונות על עמיתו למיקצוע. הוא התווכח עם שאר המשתתפים, ועל אחד מהם אמר כי „אינו די פרוורסי כדי להבין את הפרוורסיה של דוסטוייבסקי". זה טוב ויפה, אך בולי ביטא את המושג פעמיים ברי"ש סגולה, כך שנשמע כמו פרה־זורסי („טרום־חרוזי"?), תחת לשים את שלוש הנקודות תחת הפ"א. פרוורסיה (פ"א סגולה) היא מילה לאטינית, ופירושה להטות את הכיוון (פר־ורטה, בלאטינית).

מי שקורא עברית בלבד, אינו יכול לדעת איך לבטא את המילה. לכן — או שכל המילים הלועזיות תנוקדנה בתמלילים עבריים, או שנשתמש תחתן במלים עבריות. למשל: „לעוות".

שולטים בכיפה

בן־גוריון

הטלוויזיה שידרה את האזכרה שנערכה ליד קיברותיהם של דויד ופולה בן־גוריון. נשיא־המדינה היה שם. הוא חבש כיפה. יו"ר הכנסת היה שם. הוא חבש כיפה. ראש־הממשלה היה שם. הוא חבש כיפה. יצחק נבון, מזכירו של בן־גוריון, היה שם, כמובן. הוא חבש כיפה. זה מוזר. כי הטקס היה אישי. הדברים שנאמרו היו על בן־גוריון, האיש והמדינאי. זה לא היה בבית־כנסת, ולא בבית־קברות ציבורי, ולא בכל טריטוריה רתית אחרת. דויד בן־גוריון סירב כל חייו לעשות שקר בנפשו ולחבוש כיפה. גם בהלוויות של ידידיו. גם בבתי־הקברות. הוא היה אדם ישר, ואדם בעל עקרונות.

נראה שבן־גוריון לא הצליח להנחיל שתי תכונות אלה — להיות ישר ולהיות בעל־עקרונות — לתלמידיו.

בפעם הבאה אולי יעטו טליתות.

יצחק שמיר עומד מאחורי אשתו שולמית (מימין) ושימעון פרס מתייצב לימין מאשה לובלסקי, מזכ"לית „נעמת", בקרב לחיים ולמוות על הכבוד והקולות

שתיים אוחזות בקשיש -

מזכ"ל „נעמת", מאשה לובלסקי, רתחה מזעם: „אנחנו עושות את כל העבודה, אבל הפירסומים הם ע־ליה!" פעילה מרכזית אחרת בתנועת־הנשים ההסתדרותית היתה הריפה יותר: „היא עושה כל הזמן קוקטיילים, והתהילה שהיא תקצור תהיה פרי העבודה השחורה שלנו!"

הגברת הנכבדה, שעליה אין מפסי־קים לדבר במיסדרונות נעמת, אינה עסקנית־נשים ותיקה, המנסה להשת־לט על האירגון. היא אפילו אינה חברה בהסתדרות.

זוהי שולמית שמיר, אשתו של שר־החוץ וממלא־מקום ראש־הממשלה, יצחק שמיר.

סיבת המתיחות: נעמת התגייסה לעזרתה של שמיר כדי להבטיח את הצלחת אירועי טלתרום למען הקשיש. אך אשת שר־החוץ מנסה להמעיט בפירסום מידע על שיתוף־פעולה זה.

בכך לא מסתיים העימות. מה שנר־אה בתחילה כריב־סמכויות טיפוסי, מסוגלת להגות רעיון חשוב, אך אין לה כל מנגנון לבצע אותו.

לפני חודש צילצל הטלפון בביתה של לובלסקי בהרצליה. השעה היתה 11 בלילה. על הקו היה המפיק יוסי משולם. הוא פנה אליה בעיקבות המלצה של רוטנברג, שעבד איתה בעבר. משולם הסביר לה שהמדובר במסע־התרמה מייגע, ששיאו יהיה מופע הטלתרום הטלוויזיוני, וששמיר מפתח מוסכם: לובלסקי נעזרה בשרותי מישרד קשר־ בראל, בעוד ששמיר הביאה למיבצע את פירסום דחף — שבעליו, אליעזר ז'ורבין, נחשב כאיש־סודו של שמיר.

אבל ככל שמתקרב מועד הטל־תרום, ששיאו יהיה ב־10 בדצמבר, במופע־אמנים שיצולם בשידור ישיר, ובהתרמה הטלפונית הגדולה, הולך ומעמיק העימות בין לובלסקי ושמיר, הככורה נלקחה ממנה. היא חשה שהיא מאבדת את השליטה בפרוייקט, ול־צורך זה היא נפגשת עם אירגוני־מתנדבות כמו אמונה ויד־שרה הד־תיים וויצו, כדי שגם הם יבצעו את ההתרמה ערב המופע הטלוויזיוני, תוך הדגשת שמה כיוזמת וכנותנת־החסות.

לובלסקי, באמצעות הדוברת הנאמ־נה שלה, אורנה ביבר — אשתו של שאול ביבר — ניסתה להעביר מידע

המוני קשישים יסתכלו בטלוויזיה בשעת המיבצע — וכל אחת משתי המיפלגות רוצה לזכות בתהילה ובקולות

גלש אחר־כך למאבק של יוקרה, ומתפתח בימים אלה לסיכסוך בין הליכוד למערך, סיכסוך המעמיד על הרגליים את כל צמרת רשות־השידור.

זרע הסיכסוך נטמן ב־1982, כאשר המנכ"ל דאז של רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, העלה את הרעיון לקיים מופע טלתרום למען הקשישים, לפיד התבסס על הצלחת מופעי טלתרום קודמים שהפיקה הטלוויזיה, כמו עזרה לילדי־קמבודיה ולליב"י.

שלוש שנים לא נעשה בעניין דבר, עד שבאה שמיר, שבינתיים הספיקה להיות אשת־ראש־הממשלה, וגילתה את הרעיון. היא הקימה את המועצה למען הזקן והתייצבה בראשה, והציעה לטלוויזיה לשתף פעולה.

הטלוויזיה נענתה ברצון. הוקם צוות בהשתתפות פונקציונרים שונים, ביניהם המפיק יוסי משולם, לשעבר מפיק סיבה למסיבה, ואיש־הפירסום אריה רוטנברג, מפירסום קשר־בראל. הדיונים התמשכו והתמשכו, עד שהתבררה האמת המרה: שמיר

שיחת־בוקר

הן ישבו בבית־קפה, שתי נשים בגיל בינוני, לבושות בטעם, מפטפטות על דא ועל הא ושותות קאפוצ'ינו. אחר־כך אחת מהן קמה וניגשה לדבר עם מישהו שעבר ברחוב, והשניה, כדי לא להשתעמם, הוציאה מתיקה את הגיליון האחרון של העולם הזה. כשחזרה חברתה היא הראתה לה את תמונותיו של מנחם בגין המתפרסמות בגליון, ואמרה:

„תסתכלי על האיוב הזה, תראי את המסכנות, הסבל, הכאב שלו!"

„מגיע לו!"

„בחייך, לאף בן־אדם לא מגיע למות מיתה איטית במשך שנתיים. להיראות כמו מת, להרגיש כמו מת. בכל פעם שאני רואה את פניו, נצבט לי הלב."

„אולי תעשי סיור בבתי־הקברות הצבאיים ויפסיק להיצבט לך הלב על בגין?"

„אבל הוא היחידי שקיבל עליו את העונש. הוא היחידי שוויתר על חייו כדי לכפר."

„מי זה אמר לך? הוא לא ויתר על כלום, הוא סתם השתגע מהבושה."

„וזה לא משהו? לא ראיתי את אריק שרון משתגע מבושה. לא ראיתי את רפול רוצה לכפר. ובכל זאת, בכל פעם שאני רואה אותו, אני מתחלחלת כי אני יודעת שאני רואה איש מת."

„ובכל פעם שאני רואה אותו, אני מתחלחלת גם, כי אני רואה 650 אנשים מתים."

שיחת־בוקר, בית קפה תל־אביבי בשמש של נובמבר. לא יכולתי להתאפק. הקשבתי.

המשיח, הגאולה, הישועה, וכל השאר

לכל חברותיי, שכל בוקר עושות ספירת־מלאי כמה שערות נשארו להן על המיברשת אחרי הסירוק, אשת־בשורות אני לכן.

יצרני התכשיר החדש למניעת נשירת שיער, שלחו לי חצי קילו של נייר ועליו הסברים שונים ומשונים וטבלות מסובכות וכל השאר בעניני נשירת שיער. למה, כמה ובכלל.

קראתי את כל החומר ועשיתי תמצית מארץ התמציתים.

התכשיר שמו מור היר (באנגלית: יותר שיער), אפשר לקנותו בבתי־המירקחת תמורת 17.900 שקל. הטיפול הוא על־ידי ריסוס על הקרקפת, עיסוי קצר באצבעות וסירוק, פעמיים ביום, ולטענת יוצרי התכשיר, תוך 21 יום רואים פלומה דקה המתפתחת לשיער.

כדאי לנסות. אם זה יעצור את הנשירה, מה טוב. אם לא יעצור, לפחות תדעו שניסיתן. גם כן משהו.

ממש מחירי־הפסד

הודעה חשובה לבעלי נשמה טובה שהחליטו לאמץ לעצמם גורי־כלבים. כלב, כידוע, זה יצור נחמד מאוד, אבל לא כמו החתול. את הכלב צריך ללמד איפה עושים פיפי והדבר השני. צריך ללמד אותו על מי לנבוח ועל מי לא. ממי להיזהר ואיפה בבית מותר לו לשבת. צריך ללמד אותו איזה רהיטים בבית אסור לו להרוס ומה הוא צריך לעשות כשאומרים לו „ארצה!"

בן־אדם שלא היה לו כלב לא יודע איך מלמדים את הכלב לעשות את כל הדברים

האלה, ולכן נפתח קורס מיוחד לאילוף גורי־כלבים, על־ידי החוג הישראלי לכלבי הגנה והצלה. האימונים יערכו במיתקן־האימונים של החוג, הסמוך לקניון איילון ברמת־גן, בכל שבת בשעה 10 בבוקר. ופעם בחודש יהיו הרצאות בנושא אילוף כלבים בבית ציוני אמריקה בתל־אביב. לאינפורמציה נוספת אפשר להתקשר לאיתן, טלפון 749745.

תאמינו או לא — כל זה בחינם אין כסף.

מתנות

אחת הבעיות היותר קשות ומסובכות בחיי אשה (אם נעזוב לרגע את בעיות הפרנסה, כלכלה, ביטחון, בריאות, אהבה, גידול־ילדים וכו') היא הבעיה איזה מתנה לקנות לגבר שלהן או אפילו לגבר של אחרות.

נכון שאפשר תמיד לקנות אפטר־שייב או עט, אבל ידוע כבר שלכל גבר ממוצע יש בבית 300 אפטר־שייבים ו־900 עטים.

בטיולי האחרון בדיזינגוף־סנטר (דווקא לא ביזבוזי גרוש) מצאתי חנות שכולה מתנות

[illegible] שיניים ומכונות־גילוח [illegible] דברים אחרים [illegible] כבר שטפתי, [illegible] כל זאת

[illegible]

פינת בן־יהודה

לפני כחודש העברתי אליכם מונחי־יסוד בלבוש לחורף, כמו **סורגה**, **מקטורה**, ו**לבוטה**. אם כבר קניתם את כל אלה ונשאר לכם עוד קצת כסף, אז למה לא תקנו גם:

דפלית — דפל־קוט

זיג — בלייזר

פקרס — פולוור בלי שרוולים

או אפילו **מכנף** — הוא פראק, הבגד המהודר והשחור הזה עם הכנפיים על התחת. ואם אתם

כבר בקניות, למה שלא תיקנו איזה מגמשת לתינוק (ביבי־גרו, כמובן), ואפילו איזה פלגונית (חצי קומבינזון), מתנה לחמות.

חורף יפה וחם שיהיה לכם, ממני ומהאקדמיה.

עוגת־חג

ספר מיוחד לנשים, שאצלן חג ללא עוגה איננו חג, ראה אור בימים אלה בהוצאת מודן. עוגות לכל חג, של הבשלנית הוותיקה חנה שאולוב, מכיל 70 מתכוני־עוגות לפי חגי ישראל, החל מסופגניות לחנוכה, עוגות גבינה לשבועות, אוזני־המן לפורים, דרך עוגות־דבש לראש־השנה, עוגות מצה לפסח, עוגות פרי לט"ו בשבט ועוגות יום־הולדת לחגים פרטיים.

לכל אחת מהעוגות בספר יש תוספת של צילום־צבע, כדי שעקרת־הבית הסקרנית תוכל לראות כבר בהתחלה אם כדאי לה להתאמץ.

כבן־אדם שונא עוגות, הלכתי אל המומחית, הלא היא אמא שלי, שאחרי דיפדוף קל בספר אמרה „ספר לגמרי לא רע". תאמינו לי [illegible] חמאה יותר גדולה מזו עדיין לא יצאה לה

[illegible] תאכלו, תיהנו, תשמינו ואחר־כך

אופן ההכנה: קלף ואכול

במועצת פרי־ההדר הזליטו לפרסם את עצמם. הם פנו לאנשי יחסי־ציבור ואמרו להם: דאגו שהעם יידע עלינו.

בגלל זה, כנראה, קיבלתי יום אחד חוברת מתכונים שאליה היה מצורף סל ובו אשכולית אחת, פומלית אחת, פומלו אחד ואשכולית ורודה אחת. זה למיקרה שאני לא יודעת עדיין מה זה פומלו ומה היא אשכולית. אילו הייתי בן־אדם יותר רגיש, בטח הייתי מאוד נעלבת. אבל לא נעלבתי. סחבתי את כל הכבודה הביתה ושם לקחתי מגש גדול וסכין חדה ותוך כדי קילוף ואכילה קראתי את המתכונים המעניינים. איך עושים קציפת פומלית, או נתחי רגבוטב אשכולית ורודה, או סלט עסק הירדן ואפילו פילחי־אשכוליות מצופות שוקולד וגם ניתחי־עוף בפומלו.

עך שגמרתי לקרוא נשארו רק הקליפות. בשביל ליהנות מפרי־הדר לא צריך מתכונים, לדעתי. מספיק סכין חדה מאוד וקצת שכל.

אבל אם אתם דווקא מתעקשים, אז הנה. קחו למשל נתחי־עוף בפומלו.

נתחי עוף בפומלו (חמש מנות)

התמרים:

500 גרם חזה־עוף
3 כפות שמן
1 כוס יין לבן
2 כוסות מרק־עוף
1/2 כוס קמח
1 בצל חתוך לפרוסות
1 גמבה פרוסה
1 פומלו חתוך לחתיכות קטנות
2 כפות קליפות פומלו

לתיבול:

מלח, פילפל, זנגוויל, קרי

אופן הכנה:

חותכים הזה־עוף לרצועות ומתבלים. משרים ביין לבן. מיידים בשמן בצל וגמבות. מקמחים את העוף, מטגנים טיגון קצר ומוסיפים את הירקות, קליפת הפומלו ו־2 כוסות מרק־עוף. מבשלים את התערובת כשעה. מורידים מן האש ומוסיפים את התיכות הפומלו. מגישים חם בתוספת אורז מאודה עם שקדים.

הכפילה של פנינה במסיבת יום־הולדת, קריאת „שיגעון!" של ג'קי מקייטן בחגיגת יובל ושימעון פרס

2 בלילה — שעה רקובה

להצגה שש, שעה רקובה, בביצועה של השחקנית **מרים גבריאלי**, מלאו מאה הופעות. לכבוד היובל הכ־פול ערך ירידה של גבריאלי, **ג'קי מקייטן**, מסיבה משגעת בהמרתף העליון של בית־ליסין.

רוחיק גלעד העובדת בתיאטרון בית־ליסין כמפיקה, יצאה ברי־קוד סירטאקי סוער, כשהיא מטה את גופה לאחור כדת וכדין. בחברתה רקד משה פלדבאום, מנהל הצגה בבית־ליסין. לאחר הריקוד המתיש נזקקה רוחיק לכמה כוסות משקה קל, כדי להשיב את רוחה.

גילה אלמגור רקדה סלואו, צמוד עם כלת המסיבה, השחק־נית מרים גבריאלי. אלמגור וגבריאלי מכירות שנים.

נתן דטנר כוכב־טלוויזיה ושחקן גם בתי־אטרון הרפרטוארי הרצייני, רקד עם בת־זוגו היפהפיה, ומדי פעם מילא את כוסו ביין.

פנינה רוזנבלום מ

מיכל אלמן מכונה דרך לצון „פנינה רוזנבלום הבאר־שבעית". מיכל באה למסי־בת יום־ההולדת של העיתונאית נחמה ליאור, שנערכה בתל־אביב, ב... מגוריה המיד... שם רואה ע...

מרים גבריאלי שהמסיבה היתה ל... הזמינה את בני א... לריקוד. אמדורסקי, הזמר, בחליפה השחו...

חנן שניר בימאי־ההצגה, שמוליק סגל, המגלם בהצגה את דמותו של עקיבא חיות, החייט החולמני וניצה שאול, חייכו חיוכים רחבים במסיבת־הבכורה של נמר חברבורות. שניר יגע הרבה עד שמצא תחליף לחול־הים, אשר היה אמור להיות מפוזר על הבימה – נסורת גרוסה. לעומת זאת לא היו בעיות מיוחדות עם הכיבוד והשתייה לקרואים: יין מכדי־חרס, בלינצ'עס ופשטידות פיקנטיות.

נמר נובח וגם נושך

נמר חברבורות הוא שמה של ההצגה החדשה שמעלה תיאטרון הבימה. בסוף השבוע שעבר נערכה הבכורה החגיגית, בנוכחות אורח הכבוד **שמעון פרס**. ליד ראש־הממשלה ישבו וצפו בהנאה שר־החינוך־והתרבות **יצחק נבון** ושר־האוצר **יצחק מודעי**.

לאחר ההצגה נערכה מסיבה עליזה בקפה תיאטרון הבימה, שבקומת הקרקע

אביבה בנאי שמעה מפי בעלה יוסי, המגלם בהצגה את פינק החלקלק, על ההתרגשות ששררה מאחורי הקלעים ערב הצגת־הבכורה. בנאי מחליף בהצגה עשרות תילבושות.

אלזה כלבת הבאסט הארוכה והשחקנית עידית טפרסון, המגלמת בהצגה מזכירה הולנדית מטורפת בשם אלזה, האוחזת בידה רצועה שאליה קשורה כלבה. גם במציאות אלזה היא כלבתה של פטרסון.

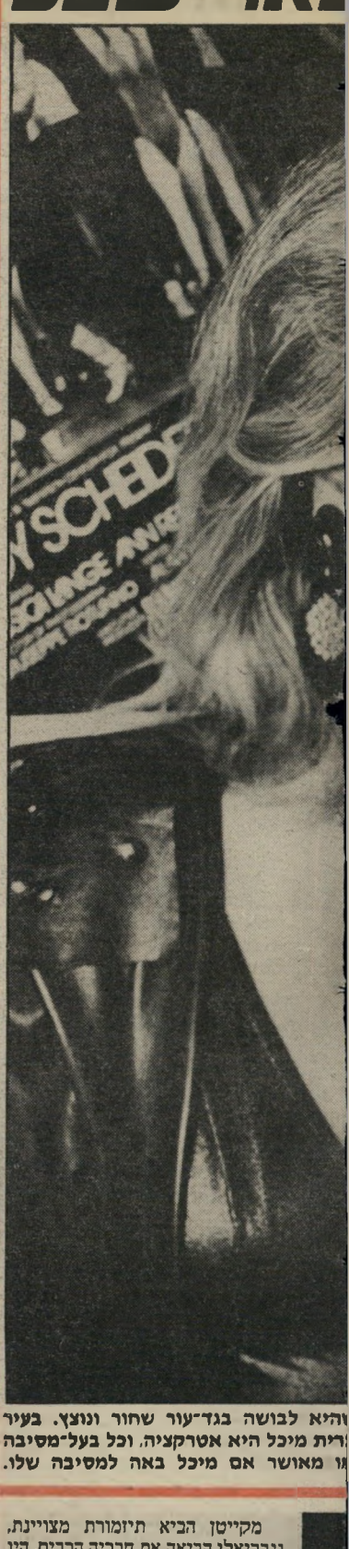
מיכאל רותם

של המוסד הלאומי, חצי שעה אחרי שהסתיימה ההצגה, המספרת על תימהוני בעל־חלומות בתל־אביב של העליה הרביעית, לפני 60 שנה בערך כשהעיר העברית היתה בסך־הכל קבוצה של כמה בתים לבנים על החול הזהוב.

מלצרים לבושים היטב הגישו לשחקנים, שהספיקו להחליף את ביגדיהם ולמחות את האיפור, יין מתוך כדי־חרס, בלינצ'עס ופשטידות פיקנטיות. כנהוג במסיבות של אחרי־בכורה, כולם הרעיפו מחמאות חמות זה על ראשו של זה. פנים חדשות בהצגה היא השחקנית הצעירה **עידית טפרסון**, המתנשאת לגובה 1.80 מטר. בהצגה היא מהלכת על נעלי־עקב עצומות, המגביהות אותה עוד יותר, ומגלמת מזכירה הולנדית תימהונית בשם אלזה. המחזאי עצמו לא השתתף במסיבה, כי התיאטרון הלאומי גילה את **יעקב שבתאי** המוכשר רק ארבע שנים אחרי מותו.

אחרי שכולם התחבקו, התנשקו והצטלמו, עבר חלק מן החוגגים לבית־ליסין למסיבה של **ג'קי מקייטן**.

באר־שבע

היא לבושה בגד־עור שחור ונוצץ. בעיר אחרית מיכל היא אטרקציה, וכל בעל־מסיבה רוצה מאושר אם מיכל באה למסיבה שלו.

מקייטן הביא תיזמורת מצויינת, וגבריאלי הביאה את חבריה הרבים. היו שם הארכיטקט **אילן סיבקו** ואשתו **אביבה**, שהיא אופנאית במיקצועה; היתה **ציפי סינס**, שהיא מנהלת תיאטרון באר־שבע; היו השחקן **דב רייזר** והבימאי ואיש־הרדיו **מיכה לבינסון**.

סמוך לחצות באו גם השחקן **אברהם רונאי** ואשתו **ליאה**, סי־מה אלמוג, שהיא המנהלת של להקת בת־דור, הפנטומימאי **יורם בוקר** ושחקנים רבים אחרים. כולם רקדו סירטאקי סוער, כשג'קי מקייטן מחמם את האווירה בקריאתו המסורתית: „שיגעון!"

תגלית מפתיעה באותה המסיבה היה הזמר הצעיר **יאיר גדסי**, בן ה־20, אחיו של **אבנר** גדסי, ששר שירים תימניים לשימחת כולם. השחקנית **אופליה שטראל** פיזזה יחד עם השחקן **אשר צרפתי**, והשימחה היתה גדולה.

המסקנה: כדאי לעשות הצגות טרבות. כדאי שתרוצנה לפחות, מאה פעמים וכדאי לערוך מסיבה לכבוד זה.

אינדיווידואליות על כל הראש

אסוף השיער מספיק קצר, או מספיק ארוך, עד העורף וניתן לאוספו בצורה מסודרת בעזרת כמה סיכות. תיסרוקת אינדיווידואלית מקורית ומיוחדת זאת מדגישה את מיבנה־הפנים ומבקשת איפור מתאים, איזה צעיף וכמה תכשיטים, אמיתיים או מזוייפים, לפי הכיס, או שרשרת מסביב לצוואר.

אורך השיער לפי טעמך וגובהך, עיצוב השיער לפי מיבנה פנייך, גוון השיער בהתאם לעור פנייך

נשים כשיוצאים לבילוי (או לעבודה) בערב ורוצים להיראות קצת אחרת: מסרקים את השיער כלפי המצח, ואפשר לשים גם קצת ספריי לשיער חלק במיוחד. ובנוסף: בגד נשי וגם איפור בגוונים רכים.

שובב קצר, במראה הצעיר והמודרני. לא בסיגנון אה־לה־גארסון הגברי, אלא דווקא ארוך יותר ונערי יותר. מתאים לאלו שהן בעלות שיער ארוך, חלק וגלי, ואשר פניהן סגלגלות ולא עגולות.

בעצבי־האופנה דואגים להלביש אותנו במחלצות חדשות מדי עונה, וגם מעצבי־השיער לא מפגרים מאחוריהם. אומנם קשה להם לעמוד בתחרות של שינוי הצבעים, מכיוון שגם האשה הכי־אופנתית והכי־מקורית לא תרצה לצבוע כל כמה חודשים את שיערה לגוון האופנתי כמו כחול רויאל, ורוד או סגול מזעזע.

לכן, מה שנשאר הוא לתת לשיער סממן אופנתי וייחודי.

היה כסף, אבל נגמר

בשנות ה־50 וה־60 אופנת התיסרוקות לא היתה אינדיווידואליסטית. להיפך. כולם הלכו אחרי הזרם וניסו להידמות לזמרות ולשחקניות מפורסמות. ניסו את סטייל ליז טיילור, ואת הבלונד של בריז'יט בארדו. לפני חמש שנים היתה באופנה תיסרוקת פארה פוסט, וכך נראו הרבה נשים ובחורות צעירות בתיסרוקת מדורגת מלפנים וארוכה מאחור.

מאוחר יותר גילו הנשים את תיסרוקת האפרו הנהדרת: חופפים ומייבשים באוויר, השיער מתולתל ומקורזל, לא צריך מיספרה, חוסכים זמן וכסף. ובעלות השיער החלק שילמו ממיטב כספן לספר כדי שיעשה להן פרמננט, סילסול קבוע, וזהו, שכחו מהספר לפחות לשנה.

היה כיף. אבל זה נגמר. האפרו כבר לא באופנה, כוכבה ותיסרוקתה של פארה פוסט רעכו, בריז'יט בארדו כבר זקנה ועכשיו, יחי האינדיווידואליזם: כל אחת ותיסרוקתה היא. כלומר, את היא זו הקובעת את אורך השיער על פי טעמך וגובהך. את עיצובו על פי מיבנה פנייך ואת גוון השיער בהתאם לעור פנייך.

את צריכה להיות זו המרגישה טוב עם תיסרוקתך.

השאלה היא כמה זמן את מוכנה להקדיש לשערך יום־יום. על זה כדאי וצריך לחשוב כאשר יושבים על כיסא הנסיכה אצל הספר. את היא זו שתחליט אם תהיי עבד לספר או ליידי זריזה, המצליחה בכמה תנועות חפוזות לסרק את שיערה ולהיראות כמו אחת שיצאה מירחון־אופנה.

מסודר טיפ־טופ

בעיצוב שיער ותיסרוקת ניתן להבחין בארבע קטגוריות של נשים, אומרים צמד הספרים הניו־יורקים, הישראלים לשעבר פייר ומישל, בעלי ותק של יותר מ־20 שנה בתחומם. סוג ראשון הן נשות חוג־הסילון; סוג שני הן נשות אופנה מיקצועיות, כמו דוגמניות ושחקניות קולנוע וטלוויזיה; סוג שלישי הן עקרות־בית הנשואות לאנשי־עסקים מצליחים וסוג רביעי הן נשות קריירה, כמו עורכות דין, רופאות ומנהלות בכירות.

כל אחת מנשים אלה מתלבשת אחרת וגם מעצבת את שיערה בצורה אחרת מרעותה.

לבוקר שיער ארוך בסיגנון חפיף. בתיסרוקת זאת אין כל צורך בייבוש באמצעות מכונה או פן. פשוט מניחים לשיער להתבדר ברוח החורפית. בסיגנון המראה הטיבעי, והשיער גלי קימעה ולאורכו אפשר להעביר פסים צבועים דקיקים ומוזהבים.

לערב אותה הגברת בשינוי אדרת (השיער): תיסרוקת אלגנטית בסיגנון זרוק. לוק־חיים שתיים־שלוש סיכות־סבתא. תוקעים את הסיכות בשיער, מאחור, מסדרים את הגלים בעזרת האצבעות ואם רוצים, מצמידים גם עגיל־ענק לאוזן אחת.

נשות חוג־הסילון, עשירות מאוד בזכות עצמן, בזכות בעליהן או אבות־תיהן, הן נשות החברה הגבוהה, ה־מבלות את רוב זמנן בבתי־מלון מפוארים, בארוחות־ערב במיסעדות יקרות, במסיבות ובמועדונים מהודרים.

הן מודעות מאוד להופעתן, הן מטפחות את עורן, ושערן מסודר טיפ־טופ. שיער הצעירות שבהן, בדרך־כלל עד גיל 30־40, ארוך, פזור או אסוף כלפי מעלה והן לובשות בגדי ערב ארוכים. משהן עוברות את ה־40 הן, בדרך כלל, מסופרות קצר יותר והן רואגות לצבוע את שיערן, גם מפאת שיערות־השיבה המבצבצות וגם מפני שבגיל מתקדם טון וגוון הפנים משתנים, חיותו דועכת קימעה והוא נראה פחות בריא ופחות צעיר.

נשים אלה אינן עושות חשבון כמה עולה צבע, תיסרוקת, גוונים, תיספורת, וכמה פעמים בשבוע עליהן להתייצב אצל הספר.

★ תצלום מן הירחון

הסוג השני, דוגמניות ושחקניות קולנוע וטלוויזיה, מודעות להופעתן, כי זהו מקצוען, והופעתן הוא במיספרה על הופעתן. הן לא מעונייות בתיסרוקת אופנתית מדי וגם לא קלסית מדי, אלא משהו באמצע, מין תיספורת חופשית. בדרך כלל הן מעדיפות שיער קצר, שתוכלנה לטפל בו בעצמן, תוך חמש־דקות.

וכמובן יש נשים המתחשבות בעונות השנה ובשעות היממה: יש המעדיפות בחורף שיער ארוך, זה נעים, נשי ומחמם ויתרונו הוא שאפשר לאוספו אחורנית, או כלפי מעלה, וכך לגוון את התיסרוקת ולשנות את ההופעה. אבל גם עם שיער קצר, המעוצב היטב ואורכו באורך הסנטר, ניתן לעצב תיסרוקות בשינויים קלים לשעות הבוקר והערב, וזאת בעזרת שינוי הקו.

בבוקר — השיער מונח בצורה חופשית לצידי הראש ובערב ניתן לסרקו כלפי מעלה או בכיוון המצח או לאוספו בגומיה לאחור. את כל השיער או רק את חלקו, ולנפח את הפוני קימעה.

והכלל החשוב ביותר בכל תיספורת ועיצוב הוא, לתת לשיער ליפול בצורה טיבעית, ולא ללכת בניגוד לטבע. לחפוף את השיער אחת לשבוע, למורחו במייצב־שיער ולייבש אותו באופן טיבעי. אם כי אפשר גם בעזרת רולים או פן.

נער תיסרוקת נוחה לכל ש־עות היום. אפשר לחבוש כובעים – ואפשר לקשור סרטים.

כרטיס־הביקור שלהן. על־פי־רוב הן גם יודעות איזו תיסרוקת תתאים להן ותשווה להן מראה זוהר וחתיכי. והן גם יודעות איך לסדר את שערותיהן במו ידיהן מבלי להזדקק לחסדי הספר באופן תכוף.

סוג שלישי, עקרות־הבית הנשואות לאנשי־עסקים מצליחים, אינן יודעות,

ברובן, בדיוק מה מתאים להן, אבל הן ערות לעובדה שכדאי וחשוב להיראות טוב. הן מחפשות מודל לחיקוי והרבה פעמים הן מגיעות אל הספר עם תצלום שתלשו מירחון ואומרות „אני רוצה כזאת תיסרוקת וכזה צבע!"

גם אם יצטרכו לבוא פעם בשבוע למיספרה, לשבת כמה שעות ולהוציא כסף, לא אכפת להן. הן ימצאו את הזמן, והבעל בלאו־הכי יממן.

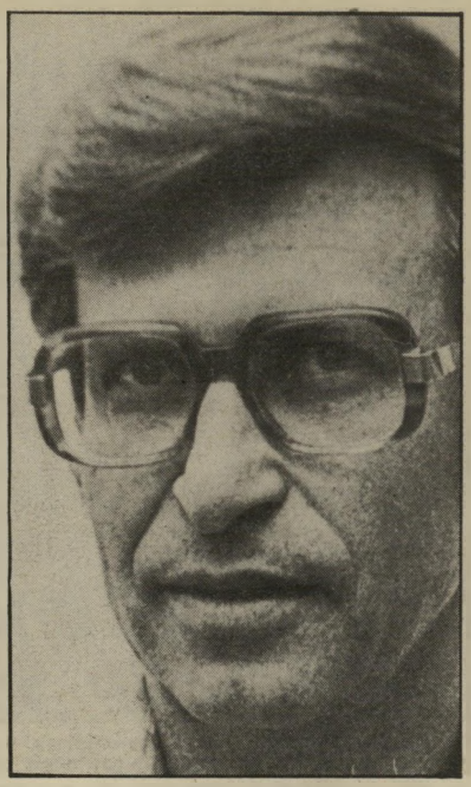
לסוג הרביעי, נשות קריירה במיקצועות חופשיים, אין הרבה זמן לבזבז

חופשי זאת מילת־המפתח בתיסרוקות: לא ללכת נגד כיוון צמיחת השיער, להניח לו ליפול בטיבעיות, לא לסלסל, לא להחליק, ליהנות ממה שיש. השיער מעוצב במדרגות, השביל בצד או באמצע.

אל גנטי השיער הנערי, הקצר והשובב (למעלה, מימין) הופך ב־שעות הערב לאלגנטי בעזרת גומיה קטנה. המצמידה את התיסרוקת למין זנב־סוס קטנטן. הפוני – מסורק בצורת שיניים.

ברוך מודן:
„מאז שביתת הרופאים הרפואה בצרות!"

רפואה במצור – זהו שמו של ספר חדש שיצא לשוק לפני שבועיים. הספר מתעד את שביתת־הרופאים המפורסמת ביותר בתולדות־המדינה, שאירעה בתקופה שבה כיהן ברוך מודן כמנכ"ל מישרד־הבריאות. הוא גם מחבר הספר.

הספר יצא לאור בימים שבהם אין מישרד־הבריאות יורד מהכותרות. על רקע סוער זה שוחחתי עם מחברו.

● מה סיתאום החלטת לכתוב דווקא על הפרשה הזאת בתולדות הרפואה במדינה?

מכיוון שאני חושב שהפרשה הזאת היו לה השפעות ארוכות־טווח על כל המערכת — החל ביחסים בין עובדים למעסיקים, דרך מצב הרפואה בארץ וכלה בשיטות־המאבק בתחום־העבודה.

● משביתת־הרופאים זכורות דווקא שיטות־המאבק.

נכון, אם כי אני חייב לציין כי שני הצדדים לא נקטו בכל השיטות שעמדו לרשותם באופן תיאורטי. הרופאים לא הפקירו מצד אחד את החולים לחלוטין, ואילו המימסד לא מיצה את כל האמצעים שעמדו לרשותו. התוצאות של המאבק הזה, על כל פנים, משפיעות עד עצם היום הזה. עובדה — את בעצמך הזכרת — שמישרד־הבריאות לא יורד מהכותרות. לכן החלטתי לתעד את האירוע.

● השתמשת במונח „לתעד", אבל אתה היית אחד הכוכבים של האירוע. כיצד יכולת לתעדו אובייקטיבית?

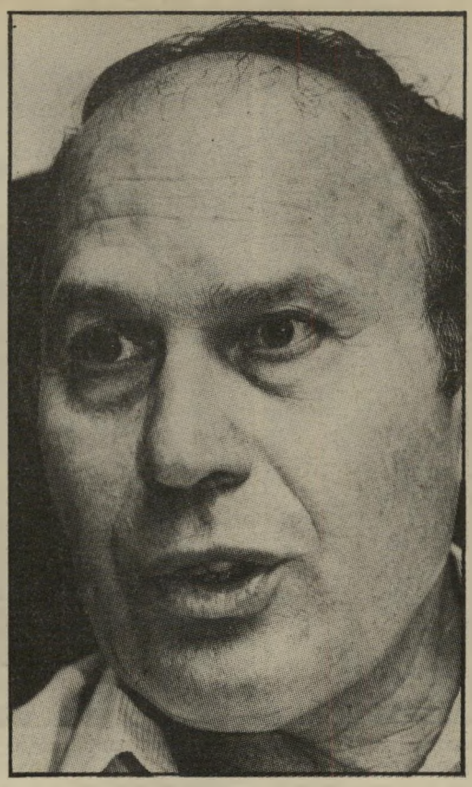
הספר כתוב בצורה תיעודית. את המונח „כוכבים" לא אני יכול לקבוע. אין היסטוריון שהוא אובייקטיבי ממש. ברור שמעצם השתתפותי באירועים אני סובייקטיבי. אולם השתדלתי לרייק ולעשות את המלאכה על הצד הטוב והמהימן ביותר.

● מי, לדעתך, קהל־היעד של ספר שכזה? מי יגש לחנות־ספרים ויקנה אותו?

האמת היא שלא עמר לנגד עיניי שיקול מיסחרי.

● אבל כשעמלת על כתיבת הספר רצית שיקראו את התוצאה!

אז אני מעריך שכל אדם הקשור בצורה זו או אחרת לעולם הרפואה יקרא אותו בעניין. גם כל מי שהיה לו חלק באירוע עצמו ודאי יתעניין. מתגובות שקיבלתי מאנשים שעיינו בקטעים מספרי, אני מבין שהם קיבלו מושג על האירוע בכללותו, ולא רק על פרטים ממנו, ובעיקר על השאלה כיצד הרפואה צריכה לפעול כמערכת מתוקנת.

דב תבורי:
„לי בריוני כהנא לא יעזו להפריע עוד!"

דב תבורי הוא שוב בכותרות. ראש עיריית פתח־תיקווה, שהתפרסם בזכות מאבקו העקשני בכפיה הדתית בעירו, עשה זאת שוב, והפעם במאבק רעשני בבריונים, נציגי הגזענות. את הכותרות קצרה הפעם סטירת־לחי מצלצלת, שהעניק לאחד הבריונים הצעירים שהפריעו לו, בעת נאומו.

היה זה שבוע אחר אירוע בהשתתפותו של דב תבורי שלא היה בכותרות: ראש־העיריה נכח בהצגה סייסטה של תיאטרון הקיבוץ, שהוצגה לפני 200 מחנכים ותלמידים. ההצגה, העוסקת בגזענות ובאלימות בקרב ילדים ובני־נוער, שוסעה על־ידי חלק מהצופים. מנהל־התיאטרון, רפי צור, אומנם הבין את ההפרעות בקרב הקהל, לאור החומרה והחריפות שבה הוצגו הדברים, אולם ראש־העירייה תקף את ההפרעות למהלך ההצגה ואת תופעות האלימות השוררת בארץ. והנה, שבוע אחר כך, הוא בעצמו מתפרסם בעיקבות סטירת־לחי.

● איך זה הולך ביחד ההרצאה הנלהבת שלך בגנות האלימות, וסטירת־הלחי?

היית בהצגה? לא? לכן את שואלת! ההצגה עוסקת בסימבול של הגיזענות, שהיא תופעה חמורה ביותר. דווקא האירוע שהתרחש בסוף־השבוע השלים את המסר של ההצגה. הגיבורה בהצגה נהרגה. אני סטרתי לבחור באסיפה, מכיוון שאיני רוצה למות. אני בכלל נגד אלימות!

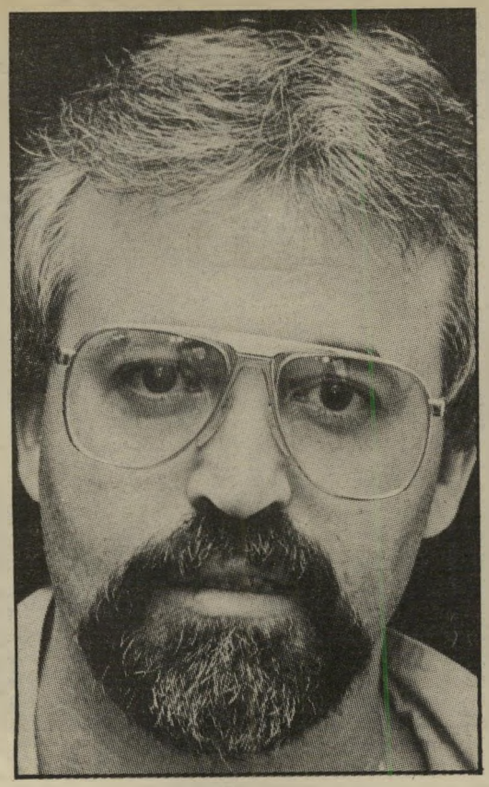
● אז זאת השיטה להתנגד לה?

הייתי שמח לולא הייתי מגיע לידי סטירה לבחור. זה לא היה מתוכנן, כמובן, אם כי גם לא בפרץ־רגשות. מה שקרה הוא שנאמתי בכלל על עניינים מוניציפליים, ולפתע הבחנתי בחבורת הבריונים של הרב כהנא.

האמת היא שהוזהרתי מנוכחותם. אינני יודע מדוע הם בחרו בי כבמטרה התורנית. עכשיו, כשאנחנו מדברים, אולי מישהו מהם נכח בהצגה שבוע לפני כן, שמע את דבריי החד־משמעיים ולא אהב אותם יתר על המידה. צעקתי על הבריונים שייצאו מהאולם, ולא יפריעו לי לדבר. אחד מהם נבהל ויצא בלי כל בעיות. השני עשה בעיות, ואז זה הגיע לידי סטירה.

● במבט לאחור, אינך חושב שהרחקת לכת מעט?

מה שחשוב הוא שהם יידעו שאם קץ יכולים לנהוג באלימות — גם אחרים יכולים: צריך לשים קץ לגל האלימות הגיזעני המשתולל בארץ. מה שבטוח הוא שלי בריוני כהנא לא יעזו להפריע עוד!

אבי ז'אק:
„ראיסה מכחיבה לנשים מראה אלגנטי אך טבעי!"

השבוע שעבר עמד בסימנה של הפיסגה בה"א־הידיעה. העניינים החשובים אומנם נחתכו בין הבעלים – רונלד רגן ומיכאל גורבצ'וב – אולם את ההצגה והזרקורים גנבו הרעיות, ננסי וראיסה.

על פי השמועה נעלבה אשת הנשיא האמריקאי מהתלהבותם של אמצעי־התיקשורת מראיסה גורבצ'וב. הדיעה הכללית אמרה כי הגברת הראשונה של ברית־המועצות גרפה את רוב הנקודות. היא הצטיירה כאטרקטיבית ועסיסית יותר, עד כי כונתה כ„נשק הסודי של ברית־המועצות".

פניתי לבעל סלון־יופי, ספר־הצמרת הבת־ימי אבי ז'אק, בעזרת המאפרת שלו, מירי, ניסה לנתח ביסודיות את סוד הצלחתה החיצונית של ראיסה, ועובדת היותה מושכת יותר מננסי, מתחרתה.

● איך ראיסה עשתה את זה?

לפי מה שראינו בטלוויזיה — ועקבנו אחריה בדריכות ובעניין רב — ראיסה נראתה מעודכנת יותר בחידושי־האופנה.

נתייחס, למשל, לסידור שיערה: היא החליפה תיסרוקות על פי הביגוד ועל פי השעה שבה התקיים האירוע — אם הוא התקיים בערב או, להבדיל, בבוקר.

לעומתה, ננסי נראתה תמיד אותו הדבר, תמיד בתיסרוקת זהה, כשכל שיערה סדורה היטב במקומה. אגב, ננסי בתיסרוקתה הבלונדית מזכירה מאוד את קודמותיה בתפקיד הגברת הראשונה של ארצות־הברית. כולן נראות כאילו יצאו מתבנית אחת. זה לעומת השיער הגלי והמתבדר של ראיסה, שנראה שונה מצילום לצילום. זה עשה, בין היתר, את ההבדל. גם העובדה שצבע שערה של ראיסה, כך התרשמתי, הוא טיבעי.

אולם מעבר לפרטים שציינתי, אסור לשכוח את אלמנט הציפיות. מראיסה היו ציפיות נמוכות, שתפגר בחידושי־האופנה אחרי נציגת העולם המערבי ותיראה מיושנת ולא־מעודכנת. והנה — היא הפתיעה!

● כשם שהנסיכה דיאנה נחשבת כמכתיבת אופנה, יש להניח שגם ראיסה תרכוש מעמד דומה. מה יהיו חידושי־האופנה, חותמה של ראיסה?

אני צופה שראיסה תכתיב לקבוצת בנות־גילה את החזרה לגלים בשיער, שהיו כה פופולאריים לפני 15 שנים. מבחינת אופנה, אין ספק שתהיה לה תרומה נכבדה בחזרה לאלגנטיות מחוייטת, אצילית, קלאסית. אולי גם נטיה לכיוון המראה הפחות־מאופר, היותר־טיבעי. כלומר: איפור מרוקרק ביותר, ער שבקושי ניתן יהיה להבחין בו.

אני צופה וממליץ שיאמצו מהמראה של ראיסה את החזרה לאלגנטיות, עם דגש על פשטות וטיבעיות. כך ניתן להתרכז באישיותה של הגברת, ואולי זהו סוד הצלחתה של הגברת החיננית הזאת.

חנן קריסטל:
„המכסימום של הד"ר בורג יכול להיות עד הרוטציה!"

השבוע האחרון עמד. בעצם כמו הרבה שבועות אחרים. בסימן הד"ר יוסף בורג. יפרוש או לא יפרוש? בארץ אוהבת־כיסאותיה כמו זו שלנו, לא רבים פרשו מרצונם. מי עשו זאת, לא אחרי סקנדלים או חילוקי־דעות, מי פרש מפני שהרגיש כי מיצה את עצמו, הזדקן והחליט לעזוב?

שאלתי את חנן קריסטל, מרצה למישטר מדינת־ישראל באוניברסיטות תל־אביב וירושלים, כמה שרים, שפרשו בגלל הסיבות האלה, הוא זוכר.

את רוצה לדעת אם היו מי שפרשו באמצע הקדנציה שלהם, מתוך החלטה שהם גמרו את תפקידם? ובכן הראשון היה בן־גוריון שאמר: אחרי שהייתי 15 שנה מוכ"ל ההסתדרות, 15 שנה יו"ר ההנהלה הציונית וכמעט 15 שנה ראש־הממשלה, אני מרגיש שעשיתי את שלי ואני הולך הביתה.

● **ומלבד בן־גוריון?**

היה גם בכור שיטרית, שהיה שר־המישטרה, וגם הוא הגיע למסקנה שהוא עייף ורוצה לפרוש.

● **רק השניים האלה?**

באמצע הקדנציה. כן. היה גם זלמן ארן, שגמר את כהונתו בכנסת השביעית ולא הלך לשמינית.

● **מה הרגשתך, בורג יהיה השלישי שיפרוש כך?**

כרגע הוא עושה מאמצים לשכנע את חבריו לחכות לוועידת המפד"ל שתיערך באפריל. כך ירוויח עוד כמה חודשים, ואם הוועידה לא תיערך בזמן, ירוויח שוב כמה חודשים, ואם הממשלה תיפול ותהיה ממשלת־מעבר — הוא ירוויח שוב כמה חודשים.

● **בלומר, לפי דעתך, בורג יישאר לנצח?**

המכסימום שלו יכול להיות עד הרוטאציה. כששמיר ינסה להרכיב ממשלה ויפנה אל המפד"ל להגיש לו רשימה, קשה מאוד להעלות על הדעת ששמו של בורג יופיע בה.

בינה אופק:
„הגרזן של מאיר שלו חד ויכול ליפול על כל עיתונאי!"

בתוכניתו כתוב בעיתון **הביא מאיר שלו, בין השאר, את דבריה של עורכת המוסף לילדים של ידיעות אחרונות. הוא ציטט את בינה אופק, שכתבה בהקשר למאיר כהנא: „הסופר הצרפתי המהולל וולטייר אמר פעם ליריב פוליטי: ‚אני מתנגד לכל מילה היוצאת מפיך, אבל אלחם עד טיפת־דמי האחרונה על זכותך להשמיעה'!" שלו ציטט את אופק גם בכותבה: „כהנא נבחר לכנסת כחוק, ועל כן חמור בעיניי שאנשים מגייסים ילדים ובני־נוער כדי להפריע לחבר־הכנסת לשאת את דבריו."**

האמת היא שגם אני נדהמתי מדבריה של בינה אופק. פניתי אליה ושאלתי אותה אם אכן היא חושבת שמפני שכהנא נבחר כחוק, אנחנו צריכים להילחם כדי שהוא ישמיע את דבריו הגיזעניים.

זו שאלה איומה, ואת לא היחידה הפונה אליי בעניין זה. מאז שידור כתוב בעיתון, אנשים לא מפסיקים לטלפן אליי ולחקור אותי.

מאיר שלו עשה דבר איום ונורא. הוא לא קרא 80% מהכתוב ברשימה שלי, קרא רק חלקים קטנים, וכל העסק קיבל צורה אחרת לגמרי. מי שקרא את כל הרשימה מבין מייד שאני מתנגדת לכהנא בכל ליבי ונפשי, וניסיתי גם להעביר לילדים את הפחד הנורא שיש לי מהאיש ומתפיסתו הגיזענית: אני יודעת שהבנת הנקרא היא בעיה, אבל לא חשבתי שאתקל בה דווקא אצל שלו.

● **את מתכוונת להגיד שהוא לא הבין את דבריך?**

הבעיה היא שאני בטוחה שהוא הבין. אני אפילו לא יכולה להאשים אותו בסילוף הדברים. הוא לא סילף מילה. הוא רק שלף מתוך הרשימה את המישפטים שהוא רצה לשלוף. כדי להסביר את זה לאנשים שלא קראו את הרשימה, אתן דוגמה. כאילו כתבתי „אני לא אוהבת את כהנא" ומאיר שלו קרא רק שלוש מילים מתוך הארבע — על המילה „לא" הוא דילג.

● **ובכל זאת, כתבת שאת מתנגדת שילדים ובני־נוער יסגינו נגדו.**

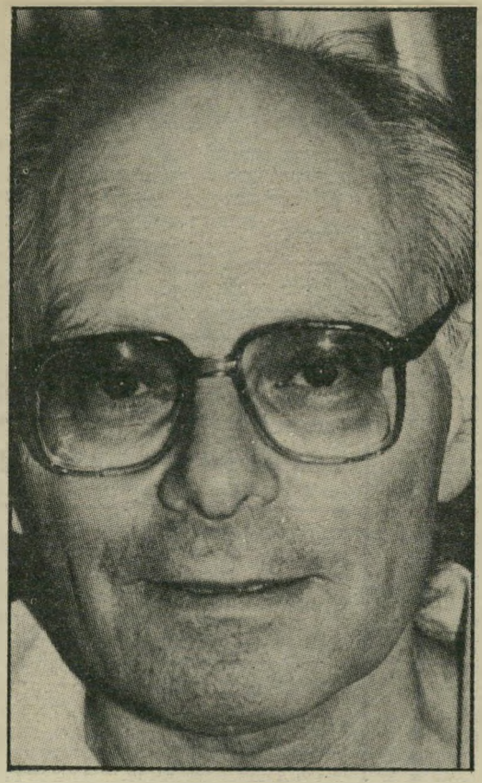
כן, אבל כתבתי גם שמוטב, לפי דעתי, להיערך מהנאומים שלו באופן מאורגן, כדי שהוא ידבר אל העצים והאבנים. כתבתי שאני מציעה שלא לצטט את דבריו, לא להשמיע אותם ברדיו, לא לצלם אותו לטלוויזיה ולהתעלם ממנו. אם נתעלם, אני מאמינה שהוא ייעלם. את כל זה שלו לא קרא.

● **מדוע?**

נדמה לי שבימים אלה להילחם בכהנא זהו כבוד גדול, והוא לא ניתן לכל אחד. אם אתה שמאלני מוצהר ואנטי־דתי מוצהר, מותר לך לצאת נגד כהנא. אני לא שמאלנית ולא אנטי־דתית, אז הפריוויליגיה לצאת נגד כהנא, כנראה, לא מגיעה לי.

● **את מרגישה ששלו עשה לך עוול. כיצד תגיבי?**

אין לי דרך להגיב. כמו שהוא הציע לעורכים שלי לעבור על החומר שלי, אני מציעה לעורכים בטלוויזיה לעבור על החומר שלו. הגרזן שלו חד, ויכול ליפול על כל עיתונאי בארץ, מבלי שניתנת לו אפשרות שווה להתגונן. וזה מסוכן מאוד, לדעתי.

חגי כץ:
„אין תקן לזרים! כל אחד מביא מה שהוא רוצה!"

בעצרת הזיכרון לדויד ופולה בן־גוריון, שנערכה בשדה־בוקר, מנעו מנציגי ההסתדרות להניח זר מטעם הסתדרות על הקבר, בטענה שהזר אינו תיקני. היתה זו הפעם הראשונה בחיי ששמעתי על זרי־פרחים תיקניים ובלתי־תיקניים. לכן פניתי אל חגי כץ, בעל חנות־פרחים, שהוא גם נשיא אינטרפלורה **בישראל, ושאלתי אותו מה הוא התקן לזר־פרחים ללוויות ולאזכרות.**

אין דבר כזה. ולא רק שאין, אלא שגם לא יכול להיות.

● **מדוע לא יכול להיות?**

כי אצל הדתיים אסור בכלל להביא פרחים לבית־הקברות. אני זוכר, כאשר קברו את חללי מילחמת יום־הכיפורים שלחה עיריית תל־אביב זר לכל אחד מבני־עירה שנפל. אחד החללים נקבר בבני־ברק, וכשהגיע לשם השליח עם זר־העיריה, הוא סולק בבושת־פנים ובמכות.

● **אבל נאמר במפורש שבאזכרה לבן־גוריון לא הונח זר־ההסתדרות, כי לא היה תיקני. למה הם התכוונו, אם אין דבר כזה, זר תיקני?**

הם בטח התכוונו שמי שרצה להניח את הזר היה לא תיקני. להם חשוב מי מניח ובשם מי, ומי מתכבד בהנחת הזר. יש להם בוודאי איזה ספר כחול של כיבודים, שבו כתוב מיהו חשוב ומי לא, ולפי התקן הזה מרשים להניח זרים.

● **אתה בטוח בכך?**

בטוח במאה אחוז. אין תקן לזרים: כל אחד מביא מה שהוא רוצה, כמה שהוא רוצה ואיך שהוא רוצה!

דניאלה שמי

אתה והשקל

הרשימה השחורה

לפני כמה ימים קיבל הקונסול האמריקאי בירושלים מיכתב יוצא־דופן. קבוצת ישראלים, מתנגדי הכיבוש, היפנו את תשומת־ליבו לרשי־מת מיפעלים ישראלים הפועלים מעבר לקו־הירוק; בגולן ובגדה.

הישראלים פנו לקונסול בעיקבות הסכם־הסחר החדש. הפוטר ממכס מוצרי־יצוא ישראליים. ההסכם, הדגישו בארגוני־הברית, אינו חל בשום אופן על מוצרים של חברות הממוקמות בשטחים הכבושים. נציגים אמריקאים בארץ העלו לא מכבר חשש, שמיפעלים מהשטחים יצליחו לעקוף את המיכשול, על־ידי הטבעת פתק בלתי־מזיק: תוצרת ישראל, ללא שום פירוט נוסף.

הסכם הסחר החופשי מעורר תיקוות רבות אצל בעלי עסקים ויצואנים קטנים בשטחים, הנהנים ממילא מהטבות מפליגות בארץ. לדעת מחברי המיכתב, אנשי קבוצת־המחאה הלאה הכיבוש, יקימו סניפ־ית בתוך גבולות הקו הירוק, ודרכם ישווקו את תוצרתם.

כדי להקל על האמריקאים, חיברו הישראלים רשימה ראשונה בסידרה — רשימה שחורה של מיפעלים המייצרים בשטחים הכבושים. כעת, גם אם ינסו בעליהם להעריס על האמריקאים, הם יכשלו. להלן הרשימה:

- מכשירי אל חמה — קיבוץ מבוא חמה.
- אי.אר.איי — כפר חרוב.
- אפיק — קיבוץ אפיק.
- מיפעל סנדלים ומגפיים זיוונית — קיבוץ עין־זיוון.
- פירחי סלע שומרון — קרני שומרון.
- קו חשמלי אלמוג — קיבוץ אלמוג.
- ממתקי אטלס — עטרות.
- פלאקסיבריק — עטרות.
- אלעזר – מעבד נתונים — אלעזר.
- עור צורים — קיבוץ ראש צורים.
- מיפעלי אדרת — מישרדים בהרצליה.

מיפעל בקרני־שומרון.

- דאבי — בית־אל.
- כימיקלים אדומים — מעלה אדומים.
- אינטרקומסא — עטרות.
- כלי מתכת עציון — כפר־עציון.
- מיפעלי מתכת — קיבוץ מחולה.
- מיפעלים מאוחדים – פרג — עטרות.
- מיקרו־שב — אלון־שבות.
- אם.אף.גי. – יהלומי ירושלים — עטרות.
- שמר מחשבים — מישרדים ברמת־גן, מינהלה ומיפעל בקריית־ארבע.

מרבית המיפעלים שעליהם מדובר הם מיפעלים עתירי־ידע, שתוצרתם מבוקשת מאוד מעבר לים. מעניין איך יסתדרו עתה המתנחלים עם החוק האמריקאי. לוקאל פטריוטיזם מוגזם יעלה להם באפס ייצוא.

כיתפי הבנק המרכזי את האשמות הכבדות שהשרים הללו וועדת־המעקב תלו בבנק — ריבית ריאלית נשכנית.

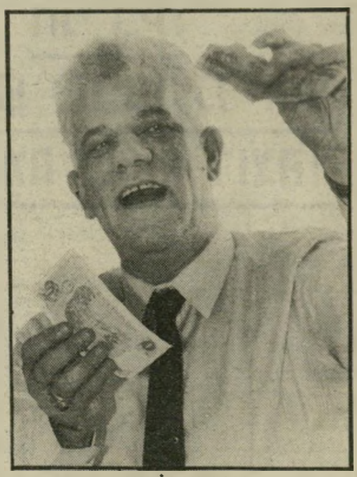
התוצאות לא איחרו לבוא. כתבי־כלכלה שונים אכן ביקשו הסברים משני המישרדים הממשלתיים לגבי מדיניות השרים הלכה למעשה. המדד הדו־שבועי האחרון, הנמוך, צינן מעט את הרוחות, אך בירושלים סבורים שהמיתקפה של בנק־ישראל היא רק בתחילתה, והיא תיצור תאוצה לקראת פירסומי מסקנות ועדת־החקירה הממלכתית לעניין־הבנקאיות.

מנדלבאום יוצא לקרב

העמדות הרישמיות והלא־רישמיות של מישרד־האוצר לגבי גובה הריבית במשק הביאו לתזוזה בבנק ישראל — אך לא בכיוון שנועד להוריד את שערי־הריביות, שמישהו כבר כינה אותן גרועות מריביות של המאפיה.

בשבוע האחרון פתח בנק־ישראל במיתקפת יחסי־ציבור סמויה נגד מישרדי האוצר והמסו"ת ונגד השרים **יצחק מודעי** ו**אריאל שרון**.

בתבים בלכליים זומנו לבניין בנק־ישראל השוכן מול מישרד ראש־הממשלה בקיריה בירושלים. ושם הם קיבלו תדריכים מפורטים על מצב המשק היום. על הסכנות הנשקפות לו ועל

נגיד מנדלבאום
תגובת־נגד

גילויים שונים של התרופפות מדיניות הקפאת־המחירים.

התידרוכים. שלא היו יכולים להיערך ללא ידיעתם והסכמתם של ראשי הבנק, ושל הנגיד הד"ר **משה מנדלבאום**, נועדו להוריד מעל

טיפים

● כדאי לשים־לב למתרחש בענף־הבניה. שני קבלנים גדולים, אחד מהם, שמניות החברה שלו נסחרות בבורסה, נמצאים בקשיי נזילות, ולא ברור איך ייחלצו מהם.

● צפויה הוזלה נכבדה של הדלק בתחילת שנת 86.

● מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה מנה־לת מזה ארבעה חודשים חקירה סודית סמויה נגד יבואן אלקטרוניקה גדול, המוביל בתחומו בשוק. עד עתה יש רושם שהמידע שהתקבל היה מגורם מתחרה, שבדה את המידע מליבו.

אחרון הנאמנים הולך

בסוף־השנה־האזרחית־יסיים־פיזמונאי אבי קורן שמונה שנות־עבודה כאחראי על מחלקת־הפירסום של בנק הפועלים. קורן, הנשוי לזמרת

פורש קורן
חברות ועבודה

שולה חן, הובא בזמנו לבנק על־ידי **יעקב לוינסון**, ובין השניים שרר יחסי־ידידות אישיים.

קורן פורש מיוזמתו ועובר לעסקים פרטיים. נראה שהוא ישתלב בתחום פירסומי־שיווק בקניון איילון. התפקיד שהוא מילא בבנק יישאר בינתיים פנוי.

המזכ"ל ומפלגת העבודה

● ערב הכתרתו הרישמית לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות, הונח על שולחנו של **ישראל קיסר** דוח מפורט של מבקר־ההסתדרות, שחקר תלונות בעילום־שם שהוגשו נגד **ראובן ארביב**, מנכ"ל קרן הביטוח לפועלים חקלאיים. ועדת־הביקורת המרכזית אישרה את מימצאי המבקר, אך הסתפקה בנזיפה.

הפונים אל קיסר טוענים, שהמעשים אותם ביצע ארביב אינם מתיישבים עם תפקידו הציבורי, ודורשים שקיסר ידיח אותו.

להלן דוגמות מתוך הדוח החסוי:

● ארביב איפשר לבנו לנהוג ברכב שהקרן העמידה לרשותו. המכונית, מסוג פורד קורטינה, נפגעה בתאונה ליד גני־התערוכה בתחילת חודש פברואר 83. ארביב מסר הודעה לחברת הביטוח הלבנון שהוא נהג ברכב. אחר־כך מסר הודעה שניה, ובה ציין שהנהג היה בנו, **עופר**.

● הקרן שילמה לחנות לאופטיקה צ'ק של הקרן עבור תיקון מישקפיים לארביב. בספח הצ'ק נרשם שהתשלום הוא על חשבון תיקון מישקפיים. עד להחלטת הנהלה. אחרי הבירור החזיר ארביב את הכסף.

● מיסעדת שובע התבקשה לספק כיבוד לארביב לצורכי ישיבת־מועצה. בתאריך שבו דובר לא התקיימה שום ישיבת־מועצה, והתאריך עצמו שונה בכתב־ידו של ארביב. גרפולוגית שברקה את ההזמנה הסיקה מסקנות דומות.

● בן־אחותה של מזכירת ארביב ביצע עבודות סבלות במחלקה: הוא פינה שתי מכונות־כתיבה. הוריד 150 סיפרי היסטוריה לארכיון והוריד ציור מישרדי למחסן. הוא קיבל תשלום הגבוה פי שש(!) מחברת סבלות גדולה הרבה יותר, שעבדה במקום באותה תקופה.

● המבקר מצא אי־סדרים חמורים בחשבו־ניות־הדלק שארביב הגיש לקרן, בתאריכים שונים ובסכומים שונים.

עד כאן חלק ממימצאי הדוח. ארביב עדיין משוטט במיסדרונות הוועד־הפועל. הפועלים החקלאיים. קרוב לוודאי. אינם יודעים מה נעשה בכספי קרן־הביטוח שלהם.

תנובה לא נותנת

העיתונות היומית מלאה במודעות משעממות של פרוייקט הסתדרותי חדש תנופה לצמיחה. במודעות מבקשים קברניטי ההסתדרות כסף ושוויי־כסף — ימי עבודה — למען המובטלים, שאיבדו את פרנסתם בגלל המדיניות הכלכלית. שההסתדרות נתנה לה את ידה.

המודעות הגדולות ממומנות על־ידי מיפעלי חברת־העובדים. וגם על־ידי חברות פרטיות. תנובה מסרבת להצטרף למימון מודעות אלה.

הסיבה היא כנראה ריב ישן־נושן בין **יצחק לנדסמן**, מנכ"ל תנובה, ו**בני גאון**, מנכ"ל הקו־אופ. על מיפוי ארצי של היפרכלים.

מכיוון שגאון עומד בראש מטה ההסברה של פרוייקט תנופה לצמיחה החליטה הנהלת תנובה שלא לקחת חלק במישחק. בעיקבות הברוגז הזה נחסד כסף טוב.

בן־ציון ציטרין

תרום ברוחב לב במבצע

תרום לפקודת הקרן

הטלויזיה הישראלית
ג' חנוכה
כ"ז בכסלו תשמ"ו
10 בדצמבר 1985

תרומתך תסייע בהקמת קרן למצבי חירום, וברכישת אמצעי מיגון, מכשירי מצוקה, אמצעי חימום לתקופת החורף, מיכשור רפואי, ציוד ביתי בסיסי, ארוחות חמות ועוד.

תרומות לפקודת הזקן מתקבלות **כבר עכשיו** באחד מסניפי הבנקים הבאים:

בנק לאומי -	912-330/84000/87
בנק הפועלים -	690-05-200201
בנק דיסקונט -	50601 - 933333
בנק המזרחי המאוחד -	61-116-669326
בנק הבינלאומי הראשון-	012-105 - 550000

(המשך מעמוד 16)

גם בשירי העם הישראלי חוזר המוטיב „כי אני נולדתי כאן". כל ביטוי אמנותי מתייחס למקום. וזה לא משום הרצון ליצור משהו טהור ובדלני, אלא להיפך. ליצור מירקחת חדשה השייכת למרחב כולו.

המיטבח הלאומי־הישראלי הוא ערבי, חומוס ופלאפל. אבל במדיניות, הרעיון הזה עדיין לא מתבטא. לא מעט בגלל הרצון של המימסד לקיים את מערכת־השנור היהודית, בטענה שאין הבדל בין ישראלי בארץ לבין יהודי בחו"ל. זוהי מגמת־דיכוי, המביאה לתו־פעות מחרידות של התכחשות למקום, זילזול באתרים היסטוריים, ואי־שמירה עליהם. שכל תהילתם בכך שהם מקו־מיים.

הרעיון הרלוונטי השני הוא שאלת־השאלות של קיומנו. אותה אומה ברלנית, המתהווה כאן, יכולה וצריכה לכלול אזרחים ללא הבדלי גזע ודת. אין תרבות גדולה שלא נבנתה על־ידי קליטה של יסודות שונים!

● מה דעתך על דת ומדינה?

בעד הפרדה: אירופה למדה דרך מילחמות אכזריות את הסכנה שבמתן כוח וזכות־התערבות לכנסיה. הפרדת דת מהמדינה, שהונהגה בארצות־הברית, למשל, אינה פוגעת בדתיים, ולעומת זאת מגינה על זכויות החילוניים. ובישראל דווקא המימסד הדתי הוא ריאקציוני במיוחד, ואינו מכיר בערכיות של המהות החילונית. די להצביע על ערך חילוני כמו שוויון

שינער
שפויה ורציונלית

הגבר והאשה, שלא קיים ביהדות — „ברוך שלא עשני אשה"!

■ ■ ■

● האם את בעד החזרת שטחים כבושים?

אם ישראל תהיה חברה פתוחה, גם בעיית השטחים תיפתר. רבים ממי שרוצים להחזיר את השטחים מחזיקים בדיעות גיזעניות מוסוות. הפחד הוא לא מהשטחים, אלא מהערבים החיים בהם. במדינה הרצויה בעיניי, בעיית השטחים תיפתר בכיוון של פדרציה, קנטונים, תוך מתן שוויון זכויות מלא לכל אזרחיה. לעומת זאת אני נגד שילטון־כיבוש על אוכלוסיה נטולת־זכויות.

● את מתעלמת ממתן זכות הגדרה עצמית לפלסטינים.

לא כל הגדרה עצמית היא מדינה. הפלסטינים מייצגים אוכלוסיה מדו־כאת של חבל נידח של האימפריה העותומאנית, כאשר השאיפות המדי־ניות שלהם, לדעתי, הן תוצר של כלי־מישחק בידי פאן־ערביות מצד אחד וסגירות החברה הישראלית מצד שני.

האם הזכות הזאת יכולה להתממש מבלי לפגוע בזכויות שלי? אם למדינה פלסטינית יהיה פרצוף כמו למדינת ישראל, היא תהיה בבואה של המדינה היהודית עם כל המיגרעות — חוק־שבות משלה, הפליה. מה גם שזו תהיה מדינת־בובות. ישראל לא תתן להם להתפתח מבחינה כלכלית. ביטחונית.

למה לא לשתף פעולה בין שווים באמת? להחזיר את הפליטים לארץ! לאותה מיסגרת!

השיקולים ההומניים של חלק מה־אוכלוסיה הישראלית, שהם בעד מדינה פלסטינית, אינם טהורים. לא איכפת להם איזו מדינה תקום להם: „הערבים הם לא בעיה שלי".

אונס הנערה המוזרה

הנאשם (משמאל) עם פרקליט לידסקי
„הוא הסתכל עליי ולא יכולתי לברוח!"

„כון שהתנהגותה היתה מו־זרה ונאיבית. אבל זו התנהגות של נערה ללא כל נסיון מיני," כך סיכמה התובעת רחל גולדשמידט. היא ניסתה לשכנע את השופטים שולמית ולנשטיין, יעקב קדמי ועדנה שצקי כי אמנם בוצע אונס בנערה התימהונית.

המיקרה קרה ליד בית־החולים שלוותה בהוד־השרון. הנערה, צעירה דתית, היתה באותו יום בהתרגשות וחרדה, והלכה לבית־החולים כדי למצוא פסיכולוג ולהירגע. את הת־רגשותה החזקה באותו יום ייחסה הנערה לכך שנזכרה באחותה, שהתאב־דה בבית־החולים שלוותה לפני ארבע שנים, אחרי שהיתה מאושפזת שם.

בדרכה לבית־החולים, בשביל שליד הפרדס, פגשה בגבר. השניים הכירו זה את זה היכרות שיטחית, מכיוון שהגבר הוא נהג־אוטובוס, והנערה היתה נוסעת איתו מפעם לפעם, עוד כאשר היתה בכוח את רגליה, ואחר־כך בעל אותה.

הנערה העידה, כי היתה עדיין בתולה, ואחרי הבעילה פרץ זרם־דם מגופה. הוא שאל אותה אם היא במחזור והיא ענתה שלא, אז קילל אותה ואת אמה, ירק עליה וברח אל תוך הפרדס.

עור הנערה מתלבשת, ראתה ג'יפ שהגיע למקום והאנשים שבתוכו צעקו לעברה כי היא נמצאת בפרדס שהוא רכוש פרטי. היא חשבה שהם רודפים אחריה וברחה לעבר בית־החולים.

ליד בית־החולים פגשה בעל־קיוסק, המכיר אותה מקודם. היא סיפרה לו בהתרגשות על: „ג'ינג'ים שרודפים אחריה בג'יפ ורוצים לאנוס אותה," הוא נתן לה לשתות כוס־מים, ואז שאלה אותו אם הוא יודע לשמור סוד. רק אז סיפרה לו כי מבקר באגד משך אותה לפרדס ואנס אותה שם.

בעל הקיוסק, משה סטג'ר, לקח אותה לבית־החולים כדי לחפש רופא. שבעל אותה וגילה את פרץ־הדם, היה בטוח כי היא במחזור וזה הגעיל אותו מאוד. הוא ברח ממנה וגם אחר־כך, כאשר פגש אותה שוב באוטובוס. לא בירך אותה לשלום והתעלם ממנה.

„היא בטח נעלבה שקילללתי את אמה וברחתי והתעלמתי ממנה. היא גם כעסה עליי כשנודע לה שאני נשוי," הסביר הגבר לבית־המישפט.

הסניגור, לידסקי, נשא נאום־הגנה מלהיב. הוא סיפר לשופטים כי נכון שהנערה היא מבית רתי. „אמה אמרה לה שאם לא תהיה בתולה, לא תוכל להתחתן," וזה היה אחד המרכיבים לתלונת האינוס הכוזבת. „היא מוזרה ושמרנית בחינוכה, אבל יש בה ער־מומיות של בת־כפר," הוסיף הסניגור. „הרי לא מוכחש שכאשר הוא קרא לה היא ניגשה אליו, כאשר עמד בפרדס ועשה את צרכיו. היא התרגשה כאשר עמדה קרוב לגבר, והמניע השני שלה הנערה מתקשה לקשור קשר עם אנ־שים. היא נערה רתית מאוד, אפילו יותר מכני־מישפחתה, ואינה בקיאה בהוויות העולם הזה.

„הסכמתי ללכת איתו לפרדס כי קיבלתי הלם. אני לא נוהגת לדבר עם אנשים ברחוב," הסבירה הצעירה ל־מישטרה. כאשר שאל אותה הסניגור אם לגבר היתה זיקפה, ענתה לו „אני לא יודעת!"

התובעת הסבירה כי נערה דתית, חסרת נסיון מיני. אומנם איננה מת־מצאת בדברים אלה, ויתכן מאוד כי תשובותיה היו אמת לאמיתה. הנערה סיפרה לבית־המישפט, כי כאשר שאל אותה הגבר אם היא במחזור ענתה לו שלא, „אבל לא הבנתי את השאלה," אמרה. „יתכן שהיא תמימה עד כדי טימטום," אמרה התובעת.

הנאשם סיפר כי כאשר שאל את הנערה אם היא רוצה לקיים איתו

כאשר נבהלה מהגבר, ברחה הנערה לפרדס. הגבר התקרב ועמד ליד הענף הקרוב. האם היה זה אונס? ואולי יחסים בהסכמתה?

תלמידה. הוא פנה אליה בכמה שאלות, והיא ענתה לו. אולם כאשר שאל אותה אם היא הולכת לבית־החולים שלוותה, הפסיקה לענות ואמרה לו: „לא איכפת לך!" היא התרחקה ממנו, אולם תחת ללכת לבית־החולים או לעבר הכביש, בחרה הצעירה להיכנס לפרדס ולעשות שם את צרכיה תחת אחד העצים.

הגבר הלך בעיקבותיה ועשה גם הוא את צרכיו תחת עץ אחר, לא רחוק ממנה. הוא קרא לה לבוא אליו והיא באה. „אין ספק שהיא התרגשה כאשר ראתה את הגבר העירום," אמר עורך־הדין צבי לידסקי, המייצג את הנאשם.

„הוא לא קרא לי במילים, עיניו משכו אותי, ואני פחדתי מהן!" אמרה הנערה לבית־המישפט. „הוא הסתכל עליי ולא יכולתי כבר לברוח."

היא סיפרה כי אז משך הגבר את ראשה לכיוון איבר־מינו והיא כמעט נפלה ארצה. „הוא חנק אותי ולא יכולתי לצעוק," אמרה. כאשר ביקשה שיעזוב אותה, אמר לה שיהיה בסדר. הוא ביקש כי תפשוט את בגדיה, פישק אבל הרופא ששוחח איתה אמר לה כי עליה לפנות למישטרה. היא לא הלכה.

„תקבור את עצמך!"

א חרי שלושה שבועות ביקרה ידיד־מישפחה ותיק. הוא שאל אותה מדוע לא ביקרה אצלו בשבועות הקודמים, והיא פרצה בבכי וברחה. למחרת באה לחנותו וסיפרה לו את פרטי האונס. הידיד הלך איתה ל־מישטרה ושם, שלושה שבועות אחרי המיקרה, מסרה את תלונתה. „היא היתה זקוקה לעזרה נפשית, למישהו שיתלווה אליה למישטרה, לבדה לא היה לה די כוח ללכת," הסבירה ה־תובעת את האיחור בתלונה.

כאשר נעצר הנהג ונחקר, הוא לא הכחיש את המגע המיני עם המתלוננת בפרדס. אבל הוא טען כי היא עשתה הכל מרצון חופשי, ואפילו נצמדה אליו „כמו דוב". הוא טען כי היא חיבקה אותו ופיתתה אותו. הוא סיפר כי אחרי לתלונה הוא הקללות שקילל אותה ואת אמה, והיריקות שירק עליה כאשר ראה את הדם... היא נפגעה מאוד כאשר פגשה אותו שוב והוא התעלם ממנה. האגו הנשי שלה נפגע." גם זה, לדעתו, חלק מעילת התלונה הכוזבת, כביכול.

לדיברי הסניגור, אחד הגורמים הח־שובים לכעסה של הנערה על הנאשם, היה כי הסתיר את טבעת־הנישואין שלו ממנה בזמן הבעילה. הדבר הרגיז אותה עד כדי כך שבעדותה בבית־המישפט התפרצה כלפיו וקראה: „תקבור את עצמך! למה אתה הולך לחפש ברחוב את מה שיש לך בבית?"

לדעתו של לידסקי הסכימה הנערה ליחסי־מין ברגע של ריגוש מיני קצת אינפנטילי, ליד העץ בפרדס, ואחר־כך הצטערה והלכה להתלונן במישטרה.

„אני לא יודעת!"

י שיותה של הנערה נחשפה גם על־ידי התובעת. היא סיפרה כי יחסים, אמרה לו: „אני לא יודעת!" התובעת הסבירה כי הצעירה היתה כל־כך מבולבלת ונבוכה מהמצב שבו מצאה את עצמה, שלא הבינה כלל מה היא עושה או אומרת. לטענת התובעת לא שיתפה הנערה פעולה עם הנאשם, והוא כפה עליה את מישאלותיו המי־ניות. „הנערה היא טיפוס עצור ומדוכא, ואין זה עולה בקנה אחד עם אישיותה, שתשתף פעולה ותשכב בפרדס עם גבר שאיננה מכירה כלל," סיכמה התובעת.

הסניגור הטיל את האשמה דווקא על אישיותה האינפנטילית של הנערה. „היא בחורה לא נאה, והיא מכירה את הנאשם כבר הרבה שנים, מילדותה. הוא גבר נאה, ויתכן שהיה לה חלום ילדות לשכב איתו, ואת החלום הזה מימשה איתו בפרדס," הסביר לבית־המישפט.

על השופטים להחליט אם היה כאן אונס או הסכמה מוזרה של נערה תימ־הונית.

● **רטוש העניק לבניו שמות כנעניים: סהרון. חמן. ואביך העניק לבנותיו את השמות מרגלית, ועליזה. אחותך. את קראת לבתך הבכירה קדם. לי־בתך השניה עדי.**

רטוש הביע את האידיאולוגיה שלו גם דרך השמות. ואני לא. ולבתי קרא־תי קדם לזכר השקפותיו של אבי. קדם הוא תרגום למושג לוונט.* וחוץ מזה, זה שם שמצלצל יפה. עדי נקראת על שמו של אבי, עדיה.

● **את כנענית?**

אם ההגדרה „כנעני" פירושה הסכ־מה ללא סייג עם ההוגמה של רטוש, קשה לי לענות בחיוב. אני לא מאמינה בדרכו הקיצונית, חסרת־הפשרות. אם כנעני הוא ישראלי שפוי ורציונלי, כפי שאבי ראה אותו, לא גיזען, אינו דבק בדת אבותיו, החזוה עתיד המושתת על שיוויון־זכויות והבנה, לעומת חברה סתגרנית, בדלנית, גטואית אז אני כנע־נית!

* לוונט פירושו באיטלקית: זרי־חת השמש.

שידור

צל"ג

שלג ראשתקד

● למי שהיתה לו החוצפה להקרין בערוץ היחידי של הטלוויזיה הישראלית ביום החמישי סרט תיעודי בן קרוב לשעה על מישלחת־סקי אנגלית שחצתה את האלפים. הסרט משנת 1972 היה שיגרתי מבחינה צילומית, חסר־חשיבות מבחינה ספורטאית, פטריוטי־בריטי מבחינת התוכן וחסר כל עניין ל־99.999% של הציבור הישראלי. שאינו עוסק בסקי, והרואה שלג פעם בארבע־חמש שנים.

האם הסרטים להקרנה נבחרים על־ידי מישהו כשיניו עצומות?

בתוככי הרשות

שניים אוחזין בבניין

בעוד בניין תיזמורת רשות־השידור עומד לפתוח, חגיגית, את שעריו בתחילת השנה האזרחית החדשה, החל ויכוח נוקב בין הנהלת רשות־השידור ותיאטרון־ירושלים על הבעלות עליו.

בלישכתו של מנכ"ל־התיאטרון, יצי עמרמי,

ממלא־מקום נחושתן
נחוש

נאמר שהבניין החדש, הקרוי על־שמו של התורם היהודי־קנדי הנרי קראון, נתון לרשותו, והוא קורא לגופים שונים לבוא וליזום בו אירועים.

הרשות טוענת, לעומת זאת, שהבניין מוחכר לה ל־25 השנים הבאות.

הוויכוח על הבעלות יתחדש בשבוע הבא, כשמנכ"ל־הרשות **אורי סורת** יחזור מחופשה פרטית בארצות־הברית. פורת רואה בבניין בייבי שלו, למרות שתחילת הפרוייקט היתה בימי קודמו, **יוסף** („טומי") **לפיד**.

מאחורי המיקרופון

מסיבה לרון

ביום החמישי הקרוב יערכו חבריו של **רון בן־ישי**, המפקד הפורש של גלי־צה"ל, מסיבה לפרשן הצבאי החדש של ידיעות אחרונות במועדון החמאם ביפו. בן־ישי מרגיש כבר עתה מהו ההבדל בין תפקידו כמפקד תחנת־רדיו צבאית ובין תפקיד אזרחי בצהרון הגדול במדינה. רכילות מרושעת על בן־ישי מספרת, שעדיין לא מצאו לו חדר בבית ידיעות אחרונות כי איש אינו רוצה להיות שותפו לקו.

הסיסמה: כתב אישום!

בשבוע שבו הסיסמה בגלי־צה"ל היתה „כתב־אישום", התפרסם באמצעות בית־הדין הצבאי סוד כמוס. שכל אנשי התחנה הצבאית שמרו עליו מכל משמר, ששלוש חיילות נתפסו כשהן מעשנות סמים. אנשי התחנה לא הדליפו את הסיפור, מחשש לפגיעה בשמה הטוב של תחנת־הרדיו.

השלוש לא נתפסו בתוך התחנה, אלא בדירתה של אחת מהן. המדובר בפקידות. הן נדונו לעונשי־מאסר קלים יחסית: אחת לשבוע ושתיים לחודש. שתיים משתחררות בימים אלה. השלישית תחזור לתחנה. הסיכה: חושש שבכל יחידה שהיא תגיע אליה ילחששו מאחורי גבה שהיא החיילת מגל"ץ שעישנה, נתפסה וסולקה.

אוקון המפקד

שמואל („אוקון") **נחושתן**, ממלא־מקומו של בן־ישי עד לבוא המחליף שלו, **נחמן שי**, מתייחס ברצינות לתפקיד הזמני שהוטל עליו. אוקון מחנה את ריכזו במקום בן־ישי. והוא כבר מבקש מהטבח שיביא לו אוכל לחדרו. אבל אוקון לא שכח להזכיר, גם לחבריו, שבעוד כמה ימים הוא ישוב למקומו הטיבעי. ושאין לו שום יומרות לתפקיד מס' 1 בתחנה.

מיפלגות ופלילים

המחסור בכוחי־האדם בתחנת־הרדיו הצבאית והצימצום בתוכניות האקטואליה בגלי־צה"ל נותן את אותותיו.

הכתב המיפלגתי של התחנה, **יותם יקיר**, משתחרר והולך ללמוד באוניברסיטה. הוא העדיף שלא לחתום קבע ולהישאר בתחנה. יחליף אותו **ירון דקל**, שהוא גם הכתב לענייני־משטרה ובתי־משפט. דקל יסקר. בו זמנית גם את הפוליטיקאים. המבקשים שניות־שידור חיות בתחנה הפופולארית.

מאחורי המירקע

תלונות על מיסעדה

הסידרה המיסעדה הגדולה, המוקרנת במוצאי־שבתות במיסגרת השידורים בערבית, זוכה להצלחה רבה ולאחוזי צפיה גבוהים בין צופים דוברי עברית. התוכנית, שהיא בסיגנון אופרות־הסבון האמריקאיות, נותנת ביטוי לכל משתתף — כל אחד מדבר בשפתו, ערבית, עברית ואפילו אנגלית. התוצאה המוצלחת מעבירה, מלבד התוכן הקומי, תחושה חריפה של אותנטיות ישראלית, ווזכה בתישבחות נלהבות.

אבל לא הכל מרוצים מהתוכנית. לרשות־השידור הגיעו תלונות של „צופים לאומיים" — כך הם מגדירים את עצמם — הטוענים שיחסי־הקירבה בין היהודים שבסידרה לבין הערבים מוגזמים ולא ענייניים.

מדוע בכתה כרמלה מנשה?

כתבת מנשה (עם מפכ"ל־המישטרה לשעבר, אריה איבצן)
דמעות בעיניים

דלת חדרו של מנהל הרדיו **גידעון לב־ארי** נפתחה, וזרכה יצאה החוצה. כשיניה זולגות דמעות. הכתבת הפלילית של קול־ישראל בתל־אביב, **כרמלה מנשה**. היא מיהרה לעזוב את הבנין. כשהיא משאירה אחריה סימן־שאלה גדול: מדוע היא בכתה?

הסיבה המיידית היתה התקפות אישיות עליה. שנאמרו בנוכחות לב־ארי ומנהל חטיבת־החדשות נרדיו, **יגאל רום**.

הדובר, **שלמה רז**, הכתב הפלילי הירושלמי של קול־ישראל המסקר באופן קבוע את המטה הארצי ומישרד־המישטרה, תקף את מנשה במילים קשות וחריפות, עד כדי פגיעות אישיות. כשהגדיש את הסאה, היא קמה ויצאה, כשיניה רומעות.

אבל לסיכסוך האישי בין השניים, שהוא כולו על רקע מיקצועי. היסטוריה רי־ארוכה.

מנשה החליפה לפני יותר משנה את הכתב הוותיק **מייק הולה**, שסיקר עבור הרדיו, במשך שנים רבות, את האירועים הפליליים בתל־אביב ואת בתי־המישפט. מנשה קיבלה על עצמה. בלא מעט חשטות. את התפקיד שכל מי שנמצא בו ער אז היה על טהרת המין הגברי. תוך זמן קצר הוכיחה את עצמה. בזה אחר זה זרמו אליה סקופים מישטרתיים. לא רק ממחוז תל־אביב אלא גם ממקומות אחרים בארץ.

ייתכן שרז, בן־גילה של מנשה, רווק כמוה שכבר עבר את גיל ה־30. היה שותק, אילמלא תוכנית מוקד בטלוויזיה. באותה תוכנית רואיין שר־המישטרה, חיים ברלב. הפעם לשם שינוי על־ידי כתב־מישטרה מהעיתונות הכתובה ומהרדיו. המפיקים העדיפו את מנשה על פני רז. אולי על שום הופעתה החיצונית הנעימה. והאטרקטיבית הטמונה בצירוף הנדיר של מישטרה לכתבת.

רז נפגע קשות. העימות הטיבעי. שהיה חבוי מתחת לפני השטח. פרץ והפך לגלוי. רז ביקש להדגיש שהוא הכתב המישטרתי, ומנשה היא כתבת מקומית תל־אביבית, המסקרת גם אירועים פליליים המתרחשים בסביבה הקרובה. ותו לא. מנשה, שאפתנית ודינאמית. המקרישה את כל יומה לעבודה. לא הסתפקה באירועים המקומיים. היא קיבלה מידע רב גם מהמטה הארצי ושידרה אותו. וגם משרות בתי־הסוהר.

בשבוע שעבר הפך הסיכסוך המיקצועי לגלוי. ולקרע של ממש. הרקע — סידרת־מינויים חדשה במחוז תל־אביב. מנשה ביקשה לשדך ליומן קטע על המינויים. תוך תיאום מוקדם עם רז. בשידור היא הזכירה את מינוין של יגאל מרקוס בראש אגף־חקירות במטה־הארצי, במקומו של יחזקאל קרתי הפורש. רז ראה בכך הפרת־הסכם בכיכול וחדירה לתחום שלו. הוא מיהר להתלונן אצל מנהל־הרדיו ומנהל חטיבת־החדשות. הבירור התפוצץ כשהכל יודעים שהעימות הבא הוא בשער.

ה„גילויים" האחיים של ועדת־האתיקה

נוסע יבין
טיול –

ועדת־האתיקה של רשות־השידור, שהחלה להתכנס באופן קבוע רק החודש, שנה וחצי אחרי שהוקמה, מגלה פעילנות רבה, התואמת לא במעט את התפיסות הפוליטיות והאינטרסנטיות של ראשיה.

בראש הוועדה עומד **משה עמירב**, לשעבר רובר רשות־השידור. כיום איש מישרד־התחבורה. הוא הבר מרכז־חרות. פעיל מרכזי אחר בוועדה הוא **דויד מנע**, סמנכ"ל הביטוח הלאומי. אף הוא הבר מכנס־חרות.

השניים חברים במליאת רשות־השידור.

אחרי שהוועדה סיימה, לפחות בשלב זה, לדון בהיבטים שונים ומשונים של תביעת־הדיבה של השדכנית **הלנה עמ־רם** נגד הכתבת **שרי רז**, בעיקבות כתבה ששודרה על מישרד־השידוכים יחד. פנו החברים לגילויים חדשים.

השבוע כתבה הוועדה למנכ"ל הרשות, **אורי סורת**, מיכתב ובו ביקשה ממנו לברוק. עם שובו מחו"ל. שתי נסיעות תמוהות לחו"ל של שני כתבים בכירים. האחד בטלוויזיה והשני ברדיו. לטענת הוועדה, נסעו השניים על חשבון המארגנים. ואחר־כך שידרו עליהם כתבות אוהדות. לדעת הוועדה. זוהי הפרת האתיקה.

העולם הזה בדק את שני המיקרים. עוד לפני שובו של פורת מחו"ל. מתברר שהוועדה איננה מעודכנת במה שקורה ברשות.

● המיקרה הראשון עוסק **בחיים יבין**, המועמד הבטוח לתפקיד מנכ"ל־הטלוויזיה. על־פי טענת הוועדה, יצא יבין לחו"ל — לגרמניה — מטעם התיאטרון הח־פא'. ואחר־כך שידר עליו כתבה.

בדיקה העלתה את העובדות הבאות: יבין אכן שידר במבט שני שאותו הוא עורך, כתבה ארוכה על תיאטרון חיפה. כאשר התיאטרון יצא ל־שבוע־הופעות מרוכז באצבע־הגליל. זה היה לפני יותר משנתיים. לא מכבר הוזמן יבין על־ידי קרן פרידריך נאומן לגרמניה. כדי להגות סימפוסיונים על יחסי־יהודים־ערבים, גם בעיקבות הצגות של תיאטרון חיפה בגרמניה. הכתבה על הופעות התיאטרון בגרמניה, ששודרה אחר־כך בטלוויזיה, הוכנה על־ידי כתב אחר של הטלוויזיה. **דויד ויצטום**, שלא ראה כלל את יבין לצורכי

נוסע בן־עמי
– לחו"ל

הכנת הכתבה.

● המקרה השני מתייחס לכתב־הטלוויזיה ושדר־החדשות המצוין **עודד בן־עמי**. עליו טענה הוועדה שהוא נסע באחרונה למונטריאול מטעם מארגני הכינוס העולמי של יהדות־מארוקו. שנערך בקנדה בחודש שעבר. וכתמורה לכרטיס שידר כתבה על האירוע. ברדיו, כנראה. הוועדה לא פירטה.

בדיקה העלתה שבן־עמי יצא באישור הנהלת הרדיו ומנהל־הרדיו **גידעון לב־ארי**.

אמצעי המניעה של יעל

"ז ה לא פשוט לדבר על קונדומים ומישגל נסוג מול פני האומה," אומרת יעל דן, המנחה של תצפית. על התוכנית שעסקה באמצעי־מניעה.

„אני חשבתי שיש רק דרך אחת לעשות זאת: להיות טיבעית וחופשיה, עם קצת מבוכה, אולי מתוך הזדהות עם המבוכה של הצופה בבית, ואולי מפני שאני בעצמי הייתי נבוכה בתחילת התוכנית.

„נוסף על־כך. השתדלתי שלא לשרבב אף לא שמץ של התנשאות. כדי שלא ליצור רושם שאני משוחררת יותר מהצופה בבית. רציתי לתת לצופים הרגשה שאני והם מרגישים בעניין זה בדיוק אותו הדבר. שגם אני בן־אדם. ולא איזה מין פסל קפוא וגא. המלמד את הצופים הנבערים מהם אמצעי־מניעה. משום־כך. למשל. הקפדתי לומר: ‚לגמור בחוץ', במקום הביטוי המלומד ‚מישגל נסוג'."

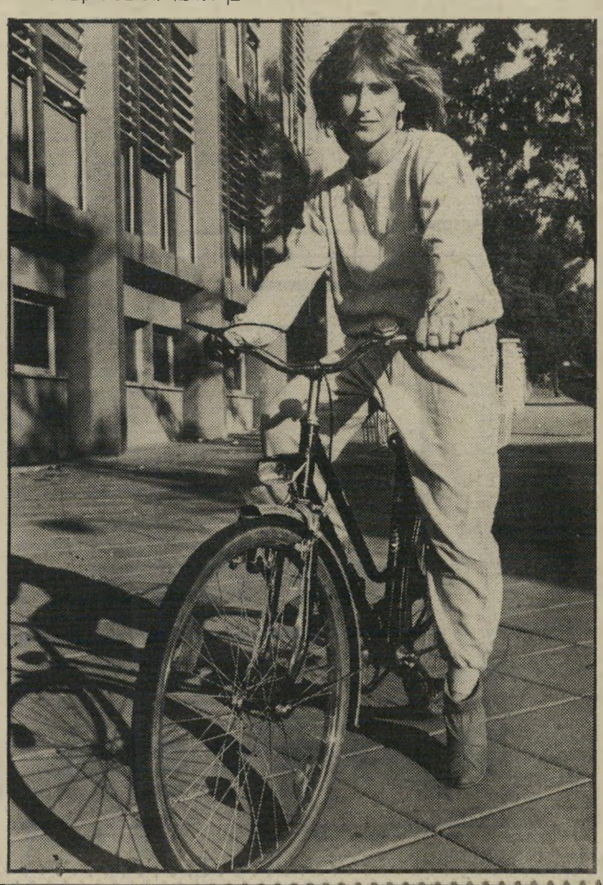
יעל דן מנחה את התוכנית תצפית. בדרך כלל עוסקת התוכנית במדע פופולארי — מיפעלים עתירי־ידע. חידושים ברפואה, תקליטי וידיאו. טיבעי שהתוכנית על אמצעי־המניעה עוררה גלים סוערים. יותר מכל תוכנית אחרת.

שדרנית יעל דן ובת־אחותה
בן־אדם. לא פסל קפוא

יעל דן בביתה
טיבעית וחופשיה. וגם קצת נבוכה

בובה־אשה ובובה־גבר, עירומים כביום היוולדם, שסייעו להמחשת אמצעי־המניעה, וסרט המתאר הפלה מלאכותית. זיעזעו צופים רבים. הדה בושש מהארץ כתבה שהיה זה „כמעט סרט כחול. בהסוואה מדעית... ודומה שתצפית פעלה הפעם בשרותם של חוגים דתיים ואחרים. המתנגדים להפלות."

„אכן. קיימת בורות והתייחסות קלה מדי לנושא ההפלה. דווקא משום־כך החלטנו לעשות תוכנית על נושא זה," אומרת יעל.

התגובות ברחוב היו אוהדות יותר. „איך היה לך אומץ לדבר בטלוויזיה על אמצעי־מניעה לגבר?" שאלו אלמונים את יעל.

לפעמים גם ביקשו עצות נוספות. עצות לא היו לה. הכל, כך היא טוענת. כבר נאמר בתוכנית.

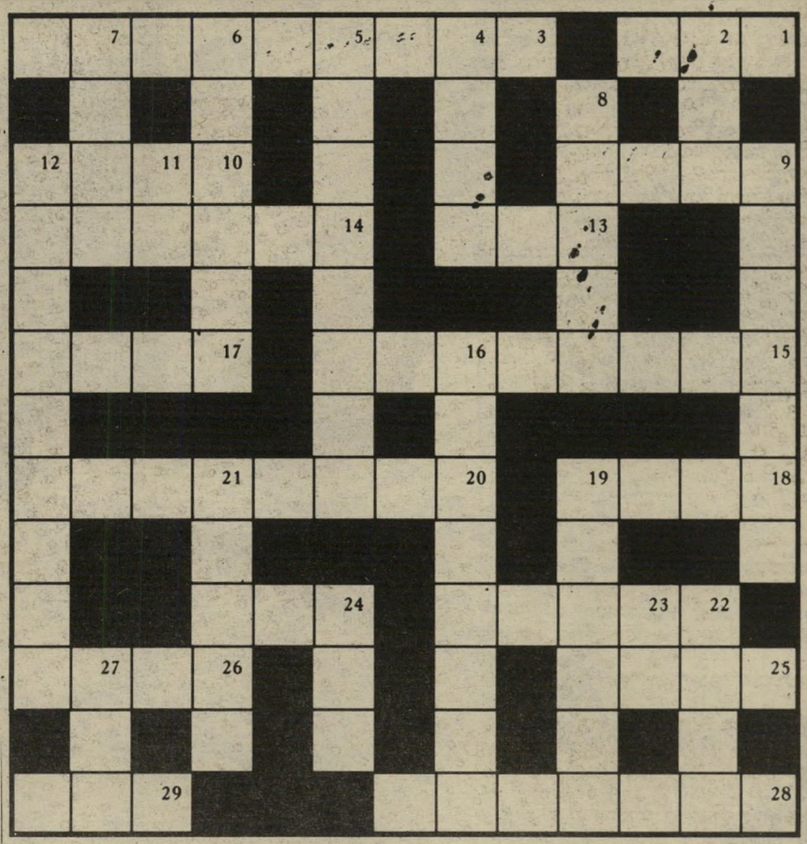
באשר לאומץ, יעל אינה מבינה את השאלה. „לא היה בי פחד, לכן גם לא היה דרוש אומץ מיוחד. אבל היתה לי מודעות לבעייתיות של הנושא. ידעתי שמין זה משהו אחר, מרגש ומביך יותר. וכשקיבלתי את החומר מהתחקירן והתחלתי לכתוב, הבנתי עד כמה זה קשה, שכן הגבול בין דידקטיות יבשה לבין וולגריות הוא דק מאוד."

יעל דן היא קריינית־טלוויזיה מסוג חדש: לא מתחנחנת, לא קפואה

לפני שנתיים פנו מפיקי תצפית ליעל דן, שהיתה עורכת ומגישה של התוכנית 60 שניות ושל היומנים בגלי צה"ל. ושאלו אותה אם תסכים להנחות

(המשך בעמוד 32)

תשבצופן העולם הזה 2517

מאונך:

1. ממהרת אל המים (3)
3. כמו תרנגול בכני־ארם (5,4)
9. צורה לה לאמונה בהמית (4)
10. מה טעם מצא ההולנדי במכללה האמריקאית (4)
13. היופי שבאטום (3)
14. בגלל דברי־אוון שהשמיע, צריך חבר אטד להיות מנוטרל מכל פעילות צבורית, אמרו העצים (3,3)
15. זמר מהולל מקפיד גם בלבושו (4,4)
17. חלום של שיח (4)
18. מגוף קטן גדל וצמח הקבוץ שבעמק (4)
20. הספור על דיין טומן בחובו את הגורם התורשתי (8)
22. שמענו שבאספת גדולי הכנסיה הפרבוסלבית הריח היה נורא! (5)
24. רץ לקנות אשה (3)
25. עפה מכאן ברגע שחזר החרף (4)
26. בעלי הבתים מתנפחים (4)
28. כל זרי המנצחים והודם לא יועילו להולכים בדרכם האחרונה (4,3)
29. בתלבושת של בריגדיר יש שיק מסוים (3).

מאוזן:

2. צוות לעניין מחץ שוב (3)
4. המבקר בפאריס יסור לארמון (4)
5. אשיר למדד, אמר המלחין (4,4)
6. מאות אנשי הוראה התאספו בישוב שבשפלה (6)
7. ממה התפעלה ריטה בטירה? (4)
8. על־פי הצלילים והטעמים יקבע את תכונות התורשה (5)
9. בתאור מוחשי של היחסים ביניהם הוא גרם לאידה (7)
11. יש לו חמישים ושמונה סבות למה הוא לא עובד (2)
12. מאסירי חלם אין גורעים דבר (7,2)
16. אני רוצה רק, פעם אחת, שניה, ושלישית, בקש הבדרן (4,4)
19. אין אמת בשמועה שהכפר חסר יופי (3,3)
21. מגוי וגמור עם זה שמתחת לצעוק כל הזמן (5)
22. פרדס מצמיח קוץ וברקן (4)
23. הגיע לפרקו ונשאר בחיים (2)
24. שבר בעיר (3)
27. אלהים התלבש על המטיף בשער הארץ (3).

אביגיל ינאי

פתרון תשבצופן 2515

אמצעי־המניעה של יעל

(המשך מעמוד 31)

את תוכניתם. יעל הסכימה בתנאי אחד: שהיא תכתוב בעצמה את כל מה שעליה לומר.

„ידעתי שלא אצליח להישמע אמינה, אם המפיק ידחוף לידי דף כתוב, ויצווה עליי לקרוא מתוכו. רק כך, תוך כדי כתיבה, אני מתוודעת ברצינות לנושא התוכנית, ומצליחה להפוך מבובת־קול לבן־אדם מיקצועי ואמין."

יש האומרים כי המבקש ללמוד על טיבן של נשות מדינת־ישראל מבעד למירקע הטלוויזיה בלבד עלול להתרשם שאינן מתעניינות בדבר, מלבד צורתן החיצונית ועוד אי־אלה נושאים נשיים מובהקים.

הבעת פנים קפואה וקול קר, או, לחילופין, נימה נשית מתחנחנת — אלה הן שיטות עבודתן של קרייניות ומגישות הטלוויזיה הישראלית.

כולן, מלבד יעל דן, שהיא „המגישה האמיתית של הפמיניזם בטלוויזיה." אומרים אנשי־תיקשורת. היא מציגה על המירקע דמות אינטליגנטית, וניכר בה שהיא מצויה בחומר התוכנית, גם כאשר הנושא אינו נשי מובהק.

יעל נרתעת מהמושג פמיניזם. „אני לא פמיניסטית." היא אומרת. „בסך הכל יצא כך שדווקא אני מנחה תוכנית כזו, המספקת מיגוון של אפשרויות, ולא דווקא נושאים הנחשבים כנשיים.

„למטבע של נשים בתיקשורת יש שני צדדים: מה האשה מוכנה לעשות, ומה מציעים לה. נראה שהנשים מתעניינות בנושאים הנחשבים כנשיים, ולכן אינן מקבלות על עצמן תפקידים אחרים. אלא כאלה המספקים את נשיותן, והמפיקים, המורגלים בתופעה, אינם פורשים לפניהן תפקידים הנחשבים כגבריים.

„מבחינה זו יכול להיות שאני שונה משאר הנשים בטלוויזיה." היא אומרת, אחרי התפתלויות ארוכות.

מרשל מק־לוהן, הכוהן הגדול של מדע־התיקשורת, כתב בסיפרו להבין את התיקשורת: „אישיות טלוויזיונית אינה טיפוס קלאסי, המדגיש בחזותו החיצונית מעמד ברור, אלא דווקא מי שנראה כאילו הוא עוסק בהוראה, ברפואה, ובעוד תריסר מיקצועות אחרים."

יעל דן (33) מתאימה להגדרתו של מק־לוהן. היא רזה, נמוכת־קומה, שיערה בלונדי, עיניה חומות. לרגע נראית כמו בת־השכן, ברגע השני כמו אשת־עסקים או חוקרת רצינית וכבדת־מבט. הבעות־פניה מתחלפות ללא הרף, וכל פעם מביאות איתן משהו אחר, מתמימות ועד רצינות מחושבת.

יעל נולדה בקיבוץ דן, למישפחת הורובץ. אביה, שנפטר לפני שנים אחדות, ניהל את המוסיאון הקיבוצי לטבע בית אוסישקין ואמה היתה מורה. עכשיו היא מדריכה בחוגי קרמיקה.

ליעל עוד שני אחים ואחות. רק אחד מהם נשאר בקיבוץ — והוא מזכיר המשק.

שנות ילדותה של יעל עברו עליה בקיבוץ בקריאת מגש הכסף בכל יום־עצמאות. כשהגיע זמנה להתגייס לצבא, הציע לה מישהו לנסות להתקבל לגלי צה"ל. „בכלל לא ידעתי שבגלי צה"ל משרתים חיילים, ושכל אחד יכול להתקבל. לא ידעתי על זה כלום," אומרת יעל, „אבל החלטתי לנסות, והתקבלתי. אז גם עיברתי את שמי מהורובץ לדן.

„כשהתחלתי לעבוד בגלי צה"ל, אמר לי אישׁ־רדיו ותיק: 'תדעי לך שמי שנכנס לרדיו, לא מצליח להיפטר מהחיידק הזה.' וזה בדיוק מה שקורה אצלי.

„אחרי שסיימתי את השירות הצבאי בגלי צה"ל למדתי באוניברסיטת בר־אילן סוציולוגיה וקרימינולוגיה, ומייד אחר־כך נסעתי לניו־יורק והשלמתי את לימודי־המאסטר במחקר חברתי, עם התמחות בפסיכולוגיה חברתית.

„רציתי ליצור לעצמי אפשרות־תעסוקה נוספת, כדי שלא ארגיש חנוקה ולחוצה במיקרה שהעבודה ברדיו תימאס עליי.

„כשחזרתי לארץ מניו־יורק עבדתי במשך שנה כיועצת אירגונית בכמה מכונים פרטיים. כל הזמן הזה התלבטתי. מצד אחד אני כאן, עוסקת בעבודה רצינית וכבדה, ומצד שני יש הרדיו — אומנם יותר שטחי, אבל גורם לי יותר הנאה.

„לבסוף החלטתי לחזור לגלי צה"ל. אז גם הבאתי אתי את 60שניות, שזה רעיון שגנבתי מתוכנית־רדיו בניו־יורק.

„אני לא מצטערת שלמדתי שש שנים, כאילו בלי להפיק מזה תועלת. מה שלומדים אף פעם לא הולך לאיבוד. למשל, הידע שרכשתי בנושא של מחקר נתן לי ביטחון להביא מחקרים ב־60שניות."

חמש שנים אחרי החזרה לגלי צה"ל מגישה יעל דן את 60שניות, מגישה ושותפה בעריכה של בוקר טוב ישראל ושל יומן־הערב בגלי צה"ל.

את העבודה ברדיו ובטלוויזיה היא אוהבת, נהנית לעשות. „ואין לי שאיפות מעבר לזה. אני לא מאותם טיפוסים שחיים מתחת לכיפה של חלומות גדולים, המצפים בקוצר־רוח להגשמה.

יעל דן מתאפרת בבית
לרגע נראית כמו בת השכן

גם על תצפית לא חלמתי. פיתאום הציעו לי, והסכמתי."

יעל היא רווקה, „ולא מפני שיש לי משהו נגד מוסד הנישואין. להיפך, אני בעד. ואני גם מאוד רוצה להיות אמא. אבל לעולם לא אעז ללדת בלי בעל לצידי. זה פשוט לא מתאים לאופי שלי," היא אומרת.

היא מתגוררת בדירה שכורה בצפון תל־אביב, מבלה את שעות־הפנאי „כמו כל הבחורות האחרות. קוראת ספרים, צופה בסרטים, מבלה עם חברים, בבית ובמסיבות. אבל בשום פנים ואופן לא שייכת לעולם־הזוהר."

השיחה בנושאים אישיים מביכה אותה. „לא נוח לי לדבר על עצמי. אני אפילו מתלבטת אם לספר איזה ספרים אני אוהבת לקרוא (סיפרות יפה, פסיכולוגיה, עכשיו: הפסיכואנליזה: המיקצוע הבלתי־אפשרי).

„אני יודעת שיש בזה משהו משונה. מצד אחד אני נחשפת בטלוויזיה ומשמיעה את קולי ברדיו. ומצד שני אני לא מוכנה לדבר על עצמי.

„במחשבה שניה, מה כל־כך משונה בזה? הרי בטלוויזיה אני לא מציגה את מיכלול אישיותי, אלא רק את חזותי החיצונית ועוד אי־אלה תכונות־אופי שיטחיות. הצופים בבית, גם אחרי צפיה של שנתיים בתוכנית, לא יודעים עליי כלום.

„בגלל ההרגשה הזאת, שבעצם הצופים אינם מכירים אותי, אני תמיד מופתעת כשמצביעים עליי ברחוב. זה קורה הרבה. וכל פעם אני מביטה במזוהה בתדהמה. איך ניחשת שזו אני? אני שואלת אותו בלי קול, הרי על מירקע־הטלוויזיה רואים רק חלקיק קטן של יעל דן!"

לבן־ציון רבינוביץ

אתך באבלך הכבד במות אחיך

יוסף

העולם הזה

תן טרמפ לחייל

הורוסקופ

מרים בנימיני

מזל החודש:

קשת

הקשר בין שעת־הלידה והאופק האסטרולוגי

מי שלא יודע באיזו שעה הוא נולד, לא יכול לדעת מהו האופק העולה והבסיס שעליו בנויה המפה האסטרולוגית. כמעט אין טעם לעשות מפה אסטרולוגית ללא ידיעת השעה. למרות הכל, ישנם סימנים מאוד אופייניים לכל אופק עולה, יתכן שלפי סימנים אלה אדם יוכל לזהות את המזל העולה בתאריך שבו נולד.

כאן ניתנת טבלה שתראה את השעות שבהן האופק העולה יימצא במזל קשת לכל מזל ומזל. אין זו טבלה מדוייקת אבל יכולה לעזור למצוא בערך את הקטע בתוך היממה.

ההופעה והדמות

זהו טיפוס גבוה ורזה, שגופו ארוך, חזק וגמיש. זרועותיו ורגליו ארוכות ויש לו ישיבה מוזרה ואופיינית. כפות הרגליים נוטות כלפי פנים, כשהאחת כלפי השניה. הוא חברותי ונעים. יש לו נטיה להקריח באיזור המצח, מה שקרוי פדחת (דוגמת שמעון פרס). הפנים בולטות כלפי חוץ, זהו פרצוף דמוי סוס. הלסת בולטת, העיניים מבריקות ונוצצות, האזניים בולטות ויש להן צורת חץ כלפי מעלה. הפה בולט בגלל שיניים גדולות מדי, מיבנה לא עדין, ובדרך כלל משהו באיזור הפה והשיניים מפריע ומושך תשומת־לב. לאו דווקא בגלל היופי, אלא ההיפך.

את גופו הוא מחזיק כשגבו מעט כפוף, מכיוון שהוא רגיל לדחוף את עצמו קדימה בעת ההליכה. הליכתו קפיצית, חופשית והחלטית. הוא יודע לאן פניו. לבעל האופק בקשת קול נעים, עמוק ומלא המזכיר קריין־רדיו. צורת הדיבור שלו שנונה, בעלת הומור דק וציניות טובת־מזג. יש לו נטיה להגזים כשהוא חוזר עלה עצמו, לא מפני שאינו יודע שהדברים כבר נאמרו, אלא שככה נוח לו. הוא לא מחשב מראש מה לומר ומה לא, הוא אומר הכל.

אופק קשת נשאר רווק לכל חייו, אפילו כשהוא נשוי. הוא לא מתקשר עם כל הלב, ועוד פחות מזה מוכן לקחת על עצמו את ההתחייבויות וההגבלות המאפיינות את מיסגרת הנישואין.

הוא שונא שיגרה ויוצא־דופן מטיבעו. הוא נגד המוסכמות, אבל אי־אפשר לדעת מראש מה תהיה דעתו. אוהב להפתיע. קינאה שינאה ושמירת־טינה זרים לאופיו.

המזל	השעה	האופק העולה
קשת	6־4 בבוקר	קשת
גדי	4־2 בבוקר	קשת
דלי	2־24 לילה	קשת
דגים	24־22 לילה	קשת
טלה	22־20 ערב	קשת
שור	20־18 ערב	קשת
תאומים	18־16 אחה"צ	קשת
סרטן	16־14 אחה"צ	קשת
אריה	14־12 צהריים	קשת
בתולה	12־10 בוקר	קשת
מאזניים	10־8 בוקר	קשת
עקרב	8־6 בוקר	קשת

כוכב יופיטר שולט בקשת, ואם במפת־הלידה הוא נמצא בהיבטים טובים, זה ישפיע על המראה וההופעה. כל כוכב שיימצא בבית הראשון ישנה גם הוא את ההופעה.

שמש בבית הראשון – גבוה, חזק ושיער בהיר.

ירח בבית הראשון – גבה־קומה, שרירי בולטים, צווארו ארוך.

מרקורי בבית הראשון – גבוה, פניו ארוכות, אפו בולט.

ונוס בבית הראשון – אדם נוח, נעים, ידידותי, נוטה להשמנה, אמנותי.

מרס – גבוה, חזק, בנוי טוב, שיערו ג'ינג'י.

יופיטר בבית הראשון – גבוה, פניו אדמדמות, ראשו גדול.

סטורן – כולו עור ועצמות, גרום ורזה, שיערו שחור.

אוראנוס בבית הראשון – גבוה ורחב, שיער בהיר, עיניים זוהרות וקורנות.

נפטון – גבוה, עיניו בולטות, עורו אדמדם.

תוכניות שאתם מתכננים לתקופה זו וקשורות לנסיעה, לימודים ושיפור תנאי החיים שבהם אתם חיים עלולות להידחות. עדיף להתחיל בדברים חדשים רק אחרי ה־10 בדצמבר. ה־27 וה־28 מאוד לא מומלצים לנסיעות קצרות, לפגישות או ישיבות חשובות. כל־כך הרבה תקלות, אי־הבנות וסיכסוכים נראים באותם ימים. שעדיף היה לעשות דבר מה אחר. ב־30 בנובמבר וב־1 בדצמבר הקדישו זמן לילדים.

* * *

הבריאות שלכם או של בני המישפחה מעסיקה אתכם. לא תוכלו להזניח את הטיפול בעניינים אלה. מכיוון שההשלכות יכולות להיות לטווח רחוק. בעניינים כספים עליכם להיות יותר מזהירים – אם שכחתם לשלם חשבונות, קנסות או עברתם אפילו עבירת תנועה. הקפידו לשלם בזמן וחיסכו זמן והוצאות. בימים רביעי וחמישי חלונות הראווה מזמינים אתכם לצאת ולבזבז. אך הימנעו מבזבוז, תהיו זקוקים לכסף.

* * *

ה־27 וה־28 מעמידים בפניכם בעיה מסובכת. שלא יהיה קל למצוא ממנה מוצא. כרגע אפילו התושיה והזריזות, המאפיינים אתכם בדרך־כלל, אינם עוזרים. הקפידו להתרחק מאנשים שאינכם בטוחים אם הם בעדכם או נגדכם. ב־1 בדצמבר צפויה הפתעה בתחום הכספי, אך בידקו היטב אם לא מסתתרת טעות היכנשהו בקשר לכך. אתם מקובלים במקום העבודה אך אינכם מצליחים להשיג את מה שאתם מחפשים.

במקום שבו אתם עובדים לא קל לכם בתקופה זו. מוטלת עליכם עבודה נוספת ועליכם לקחת על עצמכם את האחריות, מבלי יכולת להתחלק עם מי שהו אחר. כדאי לארגן את סדר־היום בצורה יותר מתקבלת על הדעת. בקצב שבו אתם חיים כעת תמצאו את עצמכם חולים מאפיסת כוחות וממחלות ישנות, שכבר שכחתם על קיומן. ב־27 או ב־28 יתכן שתצטרכו להיוועץ ברופא. אל תחתמו על מיסמכים מחייבים.

* * *

כל מה שאתם רוצים בתקופה זו הוא קצת להשתחרר מההתחייבויות הרגילות, ולהתפנות לעסוק במה שאתם אוהבים. משום מה אינכם מצליחים לבצע את רצונכם, בכל פעם משהו אחר מעכב אתכם. בימים ה־27 וה־28 בחודש כדאי להתרחק ממי שאינכם מכירים זמן רב, ידידים חדשים עלולים לסבך אתכם בצרות ובעיות שזמן רב לא תוכלו להשתחרר מהן. הורים מבוגרים, בעיקר ילדים, זקוקים בתקופה זו להשגחה.

* * *

אינכם מצליחים לעמוד בלוח־הזמנים שהצבתם לעצמכם. תוכניות משתבשות שלא באשמתכם. ומה שיותר גרוע, דברים נעלמים ואובדים, וזה גורם להוצאות מיותרות ביחוד בכל מה שקשור למגורים. אם תוכלו להמתין עד ה־10 בדצמבר, אתם עשויים למצוא את האהבה. או למצוא דרך יותר טובה לפיתרון הבעיות הלוחצות. היכרויות חדשות גורמות להתרגשות. ב־30 וב־1 בדצמבר. ה־2 וה־3 מעייפים. השתדלו לנוח.

אתם מרגישים מלאי מרץ ויוזמה, ומתכננים להתחיל פרוייקטים חדשים. אך קחו בחשבון שיש שנטיה להיות מפוזרים. לשכוח את העיקר ולהתעלם דווקא מהדברים החשובים ביותר, שאותם אין באפשרותכם לראות כרגע. כדאי להאט את הקצב ולדחות כל שינוי דרסטי בשבוע וחצי לפחות. ב־27 או ב־28 אתם עלולים להתאכזב בגלל דחיה או ביטול של ביקור מחו"ל, שמאוד חשוב לכם. בתחום הכספי תיתכן הפתעה.

* * *

תקופה זו אינה מתאימה למי שאוהב לסכן את כספו או לסמוך על המזל. כל צעד שעליו אתם מחליטים עלול לגרום לכם לבעיות כספיות. שתוכלו לצאת מהן רק בעוד כשנתיים. אומנם. לא מתאים לכם לנהוג בפזיזות, אבל ב־שבועיים הבאים אינכם חושבים ומתפקדים כראוי. בתחום הרומנטי זהו הזמן שלכם. קשרים המתחילים עכשיו אינם יציבים ביותר. אך באם תדעו לתמרן נכון תוכלו ליהנות מהקשר הרומנטי גם בעתיד.

* * *

ה־27 וה־28 יהיו קשים במיוחד, אל תסתכסכו עם הסביבה. תרגישו שכולם פועלים נגדכם ומצב־הרוח לא יהיה קל. למעשה, איש לא עושה משהו במכוון, הדברים פשוט מתרחשים ולאף אחד אין שליטה על כך. בתחום הרומנטי צריך להקפיד שלא לדבר ושלא לגלות מה שמתרחש. אפילו אנשים שבהם אתם בוטחים בדרך כלל עלולים להזיק. ב־2 וב־3 בדצמבר שנו תוכניות, באם הן קשורות בנסיעה למקום רחוק.

מצב־הרוח אינו מן הטובים ביותר. אתם עייפים ונוטים להיות מדוכאים. כמעט שאין סיבה מוצדקת להרגשה הכבדה שפוקדת אתכם. אך כל יום קורה משהו אחר. מעצבן ומרגיז. חברים שעליהם אתם סומכים בדרך כלל מתנהגים לפתע בצורה מוזרה. וזה די מביך ומבלבל אתכם. אך מבוגר עלול לא להרגיש טוב, וגם אתם עצמכם נוטים לחלות. ה־30 בנובמבר וה־1 בדצמבר יזמנו מכרים והקשרים איתם יהיו חמים וקרובים.

* * *

נוצר מצב מוזר, מצד אחד אתם נהנים מפופולאריות עצומה, ידידים מקיפים אתכם ואתם שוב נמצאים במרכז החברה. אלא שרוב האנשים המעוניינים בקירבתכם אינם לטעמכם, ולא יכולים להוסיף לכם דבר. כדאי שתעשו איזשהו ניפוי, חבל על הזמן והכוחות שאתם מבזבזים במאמץ שלא להעליב איש. ה־27 או ה־28 – לא טובים להרפתקות רומנטיות. ה־2 וה־3 בדצמבר – מבטיחים הנאה מחייי־הרגש.

* * *

עניינים מיקצועיים עומדים במרכז תשומת־הלב בתקופה זו. אבל לא הכל מסתדר לפי המתוכנן. ובכל זאת תקופה זאת תקבע רבות בכל מה שנוגע לעתיד הרחוק. אל תמהרו להיענות להצעות ורעיונות חדשים. יתכן שזה נפלא. אבל לא זה הזמן להחליט או לתת תשובה מחייבת. בתחום הרומנטי אתם מצליחים. בני מזל עקרב וסרטן יעסיקו את זמנכם ומחשבותיכם. ב־2 וב־3 הקפידו שאנשים יחזירו לכם חובות כספיים.

מיכתבים לרוחי

טיפוס מדליק

(1140/85) היא רווקה תל־אביבית בת 30, בלונדית, מתולתלת, ירוקת־עיניים, גובה 1.70 מטר, נראית טוב. „מסתכלים אחריי ברחוב, בחיי," היא כותבת. היא משרתת בצבא־הקבע, ומבטיחה ש־12 השנים בצבא לא עשו אותה קשוחה. חברים אומרים עליה שהיא מעניינת. היא קוראת ספרים בכמויות אדירות, אוהבת להאזין למוסיקה, לראות תיאטרון טוב וסרטים טובים ולאכול בבית, בתנאי שמישהו אחר מבשל. היא לא מצטיינת בשטח הזה, מבשלת רק כשאין ברירה.

הופעה סקסית

היא זמרת, בלונדית, נאה, דקת־גו, ואפשר לשמוע אותה שרה במועדונים שונים בתל־אביב. באחרונה היא מככבת בעיקר בקפה פילץ. לחני יופה (27) יש קול טוב (אמרו לה) ורפרטואר עצום של שירים

חני יזפה
קול של תקליטים

(היא אמרה לי) בשש שפות. לא פחות. לא תמיד היא מבינה על מה בדיוק היא שרה. אבל מתרגמים ומסבירים לה את הרעיון הכללי.

חני, ילידת פולין, שהגיעה לארץ כתינוקת, גילתה תוך כדי עבודה שהיא יודעת גם להצחיק, ולכן מדי פעם היא גם מנחה אירועים. היא יודעת לחקות את כל המיבטאים, וכאשר יש ילדים בסביבה, היא מדברת אליהם בקול של ילדה ומצחיקה אותם. היא שרה כל־כך יפה, היא אומרת, עד שלפעמים ניגשים לשאול אותה אם זה לא תקליט ברקע, והיא רק מנענעת את השפתיים. קשה לעלמה יופה להבין כיצד זה. עם קול יפה כשלה והופעה סקסית שכזאת. הקריירה שלה לא רצה קדימה. בינתיים היא חולמת על עתיד זוהר יותר.

ניסים באוויר

ניסים בלוף
טעם של רווקים

דייל־אוויר, נדמה לי, עוד לא כיכב אצלי במדור. אז מצאתי אחד, נחמד אמיתי, ניסים כלף (כ' צרויה, ל' קמוצה) קוראים לו. בן 26, צבר ממוצא בולגרי, נאה, כפי שאפשר לראות בתמונה, כחול־עיניים, 1.80 מטר גובה, הופעה חתיכית. הוא דייל זמני, ובתקופות שאל־על אינה נזקקת לשרותיו הוא משמש כמנהל האדמיניסטרטיבי בבית־החולים הפרטי השייך לאביו, שהוא רופא־נשים.

תחום הרפואה מעניין אותו מאוד, והוא מסוגל לראות, וכבר ראה, את כל סוגי הניתוחים. מה שאין לו, כדי ללכת בעיקבות האב, זה רצון חזק להשקיע שבע שנים מחייו בלימודים, כפי שעושה אחיו, המסיים השנה את לימודי־הרפואה שלו. „הקושי מרתיע אותי," אומר הגבר הצעיר, „אני לא מוכן לוותר על הרבה דברים, כדי לראות פירות אחר־כך. טוב לי ככה, אני נהנה מהחיים."

יש לו דירה משגעת בצפון תל־אביב. טעם מעולה וחוש אסתטי נפלא כזה כבר לא ראיתי המון זמן, ועוד אצל רווק. שלא לדבר על הסדר והניקיון – צריך לראות בשביל להאמין. אילו רצה, היה יכול להיות, בלי שום בעיות, מעצב־פנים.

ניסים אוהב מאוד את הנסיעות לחו"ל, ומטורף בעיקר על ניו־יורק, אבל לא היה רוצה לחיות בה יותר מחודשים אחדים ב־רציפות. „לא יודעים שם מה זאת חברות אמיתית," הוא אומר. „פעם הייתי שם כמה חודשים. חליתי, ולא היה מי שיביא לי תרופות ואוכל. נאלצתי לגרור את עצמי החוצה. הרגשתי אז מהי בדידות." מה שהוא עוד אוהב בעבודה שלו, מלבד הנסיעות, זה את ההזדמנות להכיר אנשים רבים, מעניינים. מישפחה אמרי־קאית אחת ממש אימצה אותו לבן, והיו כמה נוסעות יפות ש־אימצו אותו אל ליבן בתום הטי־סה.

הוא לא מתכנן להתחתן לפני שיעברו חמש שנים לפחות. אלא אם יפגוש מישהי מאוד־מאוד מיוחדת – עדינה, כפי שהוא אוהב, עם ראש טוב ופתוח ואו־הבת־ילדים, כי הוא ממש מת עליהם. מקווה לשלושה (לפחות) משלו, ואם יהיה לו מספיק כסף, הוא היה רוצה לאמץ עוד כמה – סיני, כושי, לא חשוב מאיזה גזע – כדי לתת בית חם לכאלה שאין להם.

אין לה הגדרה לגבין, אבל אתה חייב להיות חכם, אין מה לעשות. אנשים טיפשים מעצבנים אותה. רצוי שתהיה גבוה ממנה. הגיל אינו משנה, כי היא בחורה קומוניקטיבית, מסתדרת טוב עם כל גיל, בתנאי שהראש טוב. „מה שאנחנו צריכים בינינו זה כימיה," היא מסיימת, „משהו שיידלק." טיפוס מדליק, אם תשאלו אותי.

* * *

להיכנס לנשמה

גם (1141/85) היא רווקה תל־אביבית ירוקת־עיניים, שגובהה 1.70 מטר. היא בת 27, למדה גרפיקה בטכניון, עוסקת בציור, מעצבת־אופנה במיקצוע, ואומרים עליה שהיא חתיכה. „אני מאוד רגישה," היא כותבת. „יש לי חושים מאוד מחודדים — רואה ושומעת הכל, ומאבחנת אצלך דברים שאפילו אתה לא יודע עליהם. לפעמים זה קצת מפריע, כי אנשים מרגישים כאילו הם תחת זכוכית מגדלת, אבל זה רק תורם ליחסים, כי אני מכירה אותך טוב יותר, יכולה לחדור אליך בקלות, להיכנס לנשמה ולתת מעצמי בנקודות החלשות שלך.

„אני אוהבת להאזין, ולשקוע בשיחות־נפש לעומק. רוצה להכיר בנאדם חם, שאוהב לתת ולשתף, אחד שכבר יודע מה הוא רוצה מהחיים, כי אין לי עניין בילדים תוהים ומבולבלים. ש־יהיה איש, רצוי בסביבות ה־35, גבוה, בעל חוש אסתטי, כדי שהנושא המרכזי בחיי — אופנה — ידבר אליו באישהו אופן, שאוכל לשתף אותו בחוויות, במה שאני מגדירה כמרכז החיים שלי."

* * *

יכולה להיות מבוגרת

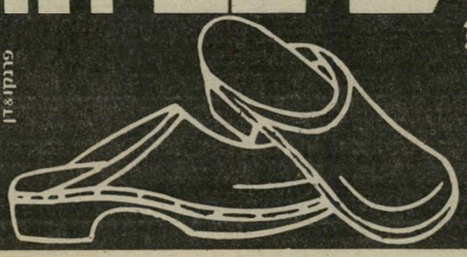
„אני מוסיקאי בן 32, חכם, יפה ו... צנוע," כותב (1142/85). „נמאסו עלי כל מסיבות העיר, ואני מחפש קשר אמיתי ובית חם, מישפחה. אני חייב וידוי קטן — יש לי עניין בשני המינים, אבל למרות זאת אני מאוד רוצה בת־זוג לחיים. מאמין שיחד נוכל לבנות מערכת־יחסים המבוססת על הבנה וחברות אמיתית, מיסגרת של ביטחון, שלווה. רוצה אותך נאה, אינטליגנטית, קצת אמהית, חמה ופתוחה, יכולה להיות מבוגרת ממני בכמה שנים." הוא ממתין בת"ד 39212, תל־אביב, עבור ד.

מיברקים

רווקה בת 40, בת־כפר בודדה ש־הגיעה לעיר הגדולה, בעלת אישיות חזקה, חריפת־שכל אך נשית ועדינה מאוד, מעוניינת להכיר גבר פיקח, טוב־לב, עדין ומנומס. לא איכפת לה אם אתה עני או מכוער, העיקר שלא תהיה סמרטוט מנופח או רשע. תמר, ת"ד 33821, תל־אביב 61337.

לצאת לרחוב - להרגיש בבית.

קבקבי נוחות של מגון, קלים, אורטופדים ואופנתיים. צריך יותר מזה?

Magon

מגון - לנשים שעומדות על שלהן

שיווק: לבנדה 42, ת"א. 03-374961.

קולנוע

פסטיבלים זה קורה בלונדון

מה שחיפה וירושלים עוד יכולות ללמוד

אחרי 29 שנים יש לו, לפסטיבל־הסרטים בלונדון, אופי מוגדר משלו ובסיס איתן. אבל יש לו גם רצון להשתפר ולהרחיב אופקים. הפסטיבל הזה, המשמש דוגמה לישראלים המנסים לבנות על־פיו את הדגמים שלהם, בחיפה ובירושלים, למד כבר מזמן, שכל עוד יסתפק אך ורק בהצגת סרטים מצליחים מפסטיבלים אחרים, הנערכים בתאריכים מוקדמים יותר במהלך השנה, הוא לא יהיה אלא אירוע מקומי וחסר־חשיבות. לכל היותר, יתעניינו בו אותם הרוצים להשיג הפצת סרטיהם באנגליה. ועם הירידה התלולה שחלה בקהל צופי־הקולנוע שם, גם זה כבר פיתוי קטן.

סיפור אהבה מסוגנן. דרק מלקולם, מב־

סטרים ב„הרבה ולא כלום"

עיבוד מעודן

קר־הקולנוע של היומון גארדיאן, שניהל את הפסטיבל בשנתיים האחרונות, החליט שעליו לגלות סרטים, יוצרים ותעשיות המוזנחים במקו־מות אחרים, ולהעניק לאירוע, בדרך זו, אופי יחודי משלו. וכך הוא טרח ונסע אל המיזרח הרחוק, והביא משם אסופה של סרטים מטאיוואן, מהונג־קונג ומקוריאה. נוסף לסרטים הודיים ופיליפיניים, שכבר התחילו לחדור קודם לכן אל מרכזי הקולנוע העולמי.

וכך הסתבר השנה, אחרי סרטים כמו אהבה חיוורת מטאיוואן, או השיבה הביתה מהונג־קונג, שבמקומות אלה אין יוצרים רק סרטי־פעולה ומלודרמות סאכאריניות, אלא גם סרטים רגישים, נבונים ומתוחכמים ביותר.

אהבה חיוורת. סיפור־אהבה מסוגנן, בין אומנת נאה לגבר צעיר ממנה. כפי שהוא נראה בעיניו של ילד מפונק שבו מטפלת האומנת, הוא מלאכת־מחשבה של סיגנון בכימוי, בצילום ובהגשת הסיפור. השיבה הביתה. המפגיש בין יוצאי סין החיים בהונג־קונג לבין קרוביהם שנשארו ברפובליקה העממית. הוא אולי הסנונית הראשונה לסרטים הדנים בשיבה המתוכננת של המושבה הבריטית הזאת אל חיק מישטר־פקין בסוף המאה.

מתוך הסרטים הבריטיים הרבים שהוצגו בשבוע הזה (23 בסך־הכל, עוד שיעור לחיפה וירושלים), אפשר ללמוד שוב שהתעשיה שם הגיעה לתיחכום עליאי. אבל נראה שהכוח העיקרי בה הוא דווקא התסריטאי ולא הבימאי. סרטים כמו מיכבסתי היפה, המתאר את השתלבות יוצאי פאקיסתאן החרוצים בכלכלה הבריטית, שעה שבני המקום המתנוונים חסרי־מעש, או להבריל, העיבוד המעורר מאוד למחזה של דייוויד הר, פלנטי (בעברית ייקראו הרבה ולא כלום). עם מריל סטריפ בתפקיד הראשי, בלטו ברמתם.

מאניפולציה פוליטית. גולת־הכותרת של הפסטיבל היתה הבכורה הבריטית של ראן, סירטו המרהיב של אקירה קורוסאווה, המבוסס על המלך ליר.

הפתעת הפסטיבל היתה סרט תיעודי הונגרי בשם ההחלטה — סרט שחור־לבן, ללא מילת קריינות אחת, העוקב אחרי התהליך של נסיון להדיח מנהל של קולקטיב חקלאי. נסיון שתחילתו בהחלטה של ועד המיפלגה הקומוניסטית המקומית, וסופו בסיכום של אותו הוועד, המסיק מסקנות מן הכישלון של היוזמה ולומד לקחים. זהו שיעור מאלף. לכל מי שלומד מדעי־החברה, על מאניפולציה פוליטית מתוחכ־מת. שבה משתמשים כדי לאלץ קהל להצביע כפי שהוחלט מראש בחוגים הנכונים. בעוד שכל המזימה עטופה בהעמדת־פנים דמוקרטית.

עדנה סיינרי

המישפחה הלוחמת

הכבוד של פריצי (לימור המחר־דש, תל־אביב, ארצות־הברית) – פארודיה, אם להמתיק את הגלו־לה, וסאטירה, אם לחדד את החץ הקולנועי של ג'ון (79) יוסטון על הסנדק פלוס פני צלקת. עומד לו הבימאי הוותיק, שחקר את האיוולת האנושית מאוצר סיירה מאדרה ועד תחת הר־הגעש, ומביט אחורה בקריצה שובבה, שרק קשיש כמותו מסוגל להרשות לעצמו. האם התחושה שהוא מתקרב לסוף הדרך מרשה לו שלא לקחת ברצינות את עצמו ואת כל סביבתו?

האם אפשר למצוא תיזכורת לבוניואל ולהיצ'קוק, ללוביטש ולרוהמר – זקנים אחרים שהירשו לעצמם ללגלג ולתקוע סי־כות בתאוותנותו ובחמדנותו של המין האנושי, כשמיטען הש־נים שיחרר אצלם את המעצורים? אפשר, אבל לא חיוני. במיק־רה זה די לשבת ולהתענג בחושך. להתענג על הסיפור הסאר־קסטי והמותחני, מסיפרו של ריצ'ארד קונדון, ולראות איזה מעדן מתקין ממנו יוסטון, בסיועם של חתנו הבלתי־רשמי, ג'ק ניקולסון, ובתו הפרטית של יוסטון, אנג'ליקה. את טריו המאפיונרים המואהבים זה בזו משלימה קתלין טרנר – אחת הסכסיות השנונות ביותר של הוליווד, ואילו ויליאם היקי מספק פארודיה אדירה על הסנדק־בראנדו עם תנועות־מחול של הנחש בגן־העדן.

הסיפור מוסרי בהחלט: ביצועיסט ראשי של מישפחת פריצי

ג'ק ניקולסון וקתלין טרנר – כבוד חשוב מאהבה

נושא לאשה רוצחת שכירה ממוצא פולני, שהפכה לאמריקאית לכל דבר – עובדה, מציינת אחת הדמויות בסרט, שהיא מנסה להתפרנס בדרך האמריקאית. ומי ראה אמריקאי שידחה הצעה לחזור ששקית־מטבעות בצידו? הבעיה מתעוררת כשכבוד המישפחה חשוף לפגיעה. אין ספק כי במישפחת פריצי הכבוד חשוב יותר מן האהבה ומחולשת־הרגע. שכן הכבוד הוא הערובה היחידה להמשך הקיום.

ציף ציף – מעל הרצף

רכבת תחתית (פאר, תל־אביב, צרפת) – לכאורה זהו מותחן־פלי־לון שכולו מתרחש במחילות הרכ־בת התחתית של פאריס. גברת יפהפיה וצעירה, שנישאה בעבור חופן פרנקים, מזמינה לדירתה צעיר שעזר לה לשאת מיצרכים והוא מתכבד בכספת שלה ובמיסמכים חשובים שהיו בה ומקנח בסחיטה ממנה ומבעלה. הגברת, שפוליסת־הביטוח של נישואיה עומדת בסכנה, שמה נפשה בכפה כשהיא מתאהבת בסחטן, ומשהיא יוצאת לגלותו במחילות תת־קרקעיות היא מאבדת את ראשה לחלוטין ומוכנה להחליף את שימלת־הערב שלה בג'ינס משומשים ובחבורת־שוליים השוכנת בעולם התחתי התחתון.

מסיפור זה כבר אפשר להבין כי מחילות הרכבת התחתית משמשות עילה לסרט מוזר. שבחלקו הוא מותחן ובחלקו סרט מוסיקלי, אך מאחוריו מנסה הבימאי הצעיר לוק בסון, שזה לו סירטו השני (אחרי הקרב האחרון) לומר משהו בדרך אסתטית קולנועית, אישית ומפתה למדי. שכן כל העולם שחוא בונה מתחת לעולם, היינו מערות הרכבת, רציפיה, פיתוליה, חדרי־מכונות, צנרת מסובכת ומסיתורית, כוכים ונקבים שבעדם חודרים עשן ואור מלאכותי, כל אלה אינם אלא סמל לתת־מודע ולכל המאווייים החשוכים של האדם. המוצאים פורקן מתחת לאדמה, במקביל למה שנבלם על פני השטח. ואם איזאבל אדג'אני, שיופיה מדהים עד כדי חוסר־אנושיות ומכיל באופיו גם כמה היבהובים של טירוף, עשויה

אדג'אני ולאמבר – היפה והחיה

להיות אורפיאוס במהופך, הרי הרכבת התחתית של בסון היא בלי ספק השאול של העולם המודרני. לכן אפשר גם לקבל את ההקבלה הסיגנונית בתוספת הפיסקות המוסיקליות כרצף של סירטי־וידיאו קלים, מגרים ביותר, וליהנות מאוד מתפאורתו של אלכסנדר טראונר ומאיפורו של כריסטוף (גרייסטוק) לאמבר המוכשר. כגילגול קולנועי של סטינג. ואם לא רוצים קרימינולוגיה פסיכולוגיסטית, הרי אפשר להסתפק במוסיקה ובתפאורה.

ספילברג מצלצל הביתה

גוניס (רב־חן, תל־אביב, ארצות־הברית) – כל מה שאולמני דיסני משתדלים לעשות בשנים האחרו־נות, ללא הצלחה יתרה, מוציא סטיבן ספילברג מן השרוול כאילו היה זה הדבר הקל ביותר בעולם. הרפתקת־ילדים זו, שהיתה מלהיטי הקיץ בארצות־הברית, היא דיוגמה למופת.

סיפור על שיבעה ילדים, כל אחד שונה מן השני. אבל כולם חבר'ה טובים ועליזים, היוצאים לחפש אוצר נסתר במעמקי האדמה, לא משום שהם חומדים את הכסף, אלא מפני שהם רוצים להציל את העיירה שלהם מידי כריסטי־בורסה מוש־חתים' – הוא בדיוק סיפור נוסח דיסני. אומנם, כמה מניבולי־הפה שמחליפים הגיבורים הצעירים בתחילת הסרט היו גוו־מים לוולט הקשיש להסמיק, אבל רוח־הדברים היא בסופו של דבר אותה הרוח.

השיבעה יורדים, אל מתחת לפני האדמה, כאשר בידיהם מפת שודדי־ים עתיקת־יומין. מדלגים להם בין המלכודות הטמונות בדרכם בזריזות מופלית. כאילו למדו בעל־פה את השיעורים של מינהרת אינדיאנה ג'ונס, נמלטים מכנופיית פושעים (אם ושני בניה), המנסים לזכות באוצר הגנוז בדיוק כמוהם, ומניעים בסופו של סרט, שאינו הרבה יותר מבועת־סבון, לסוף טוב שישמח כל לבב.

ריצ'ארד דונר (סופרמן 1) שביים את הסרט עבור ספילברג, עושה מלאכה אמונה תוך כדי שימוש יעיל בכל מחלקת

ג'ף ב' כהן – בעיקבות אינדיאנה ג'ונס

האפקטים המיוחדים, שכצפוי ממלאת כאן תפקיד ראשי. הילדים (כג'ף ב' כהן) שייכים לסוג הזאטוטים המיקצוענים שאינם חוששים מפני מצלמת־קולנוע, עד כי נדמה שחיו במחיצתה כל חייהם (אכן, לפחות שניים מהם בנים של שחקני קולנוע). ואשר למוסר־השכל, אין שום סיבה לחפש אותו. אלא אם כן נתקלים בו במיקרה, מחוץ לסרט. מוסר־השכל זה אומר שכאשר נותנים לצופה מה שהוא מבקש, הוא שמח ללכת לקולנוע. מן הסתם, יודע ספילברג בדיוק מה הוא אותו דבר.

חשבון נפש

סלווה נקארה־חדאד, 26, גיבורת סרט על אהבה אסורה בין בת־טובים ערביה לקצין־כיבוש ישראלי (מימין), מספרת על חייה, שאיפותיה וחלומה הגדול: לשחק את ליידי מקבת

"אני מצליחה מפני שאני ערביה!"

ב סרט אני מגלמת את ליילה, שחיה במישפחה בורגנית, עשירה בקנה־מידה בינלאומי. בהתחלה ניסינו ללכת על דמות ערבית סטריאוטיפית. אבל בתקופת החזרות והצילומים ידעתי שאני חייבת להשאיר לעצמי פתח, כדי לצאת מהעולם הזה. החלטתי לדבר עברית תיקנית. השארתי לעצמי תיסרוקת זרוקה קצת, למרות הניגוד האלגנטי. אחרת, איך הייתי יכולה להעביר את המציאות שאני חיה בה, שאינני אוהבת אותה, ובנוסף לזה מתאהבת בגבר שהוא סמל־הכיבוש?

יהושע סובול שם בפי אחת הדמויות של הפלסטינית שלו מישפט האומר: „איזו משיכה יש לקורבן אל מול סקס־אפיל של התליין — הוא יכול להסתובב חופשי עם נשק ומדים, ואני צריך לסרס את עצמי... כדי לקבל, בחסד, רבע זכות קיום". וזה קצת ליילה. היא באמת חיפשה גבר, חיפשה כוח. וברגע הראשון שהיא ראתה את בני (אהרון איפלה, המשחק את התובע הצבאי של הגדה), משהו קרה לה.

בפגישה השניה ביניהם, בחאפלה שנערכה כסולחה בין המימשל הצבאי לבין המועמד לראשות עיריית רמאללה, מחפשת ליילה את העיניים של בני כדי לבדוק מה קורה להן, מה פשר התחושות שהם חשים זה לזה.

אחרי המבטים שהחלפנו ביניהם בחאפלה, אני, ליילה, הייתי נתונה במעצר, בגלל ידוי־אבנים על־ידי ילדים. התקשרתי אליו טלפונית כדי שיחלץ אותי. במודע התקשרתי אל בני, כי הייתי במצוקה ונזקקתי לעזרתו. ובתם־מודע — התקשרתי אליו שלא במיקרה, אלא בגלל המשיכה שחשתי אליו. ואז ברגע דרמאתי, כשנודע לי שילד ערבי נהרג על־ידי כוחות־הביטחון הישראליים, הרשיתי לעצמי להישען על בני, שהיה לצידי ותמך בי.

כמובן שהיה קונפליקט בין הדמות הצבאית של בני, לבין האלמנט האנושי של ליילה, המתאהבת בבני יותר ויותר. המצב האנושי של ליילה היה חזק יותר מהמצב הפוליטי. וכתוצאה מכך יוזמת ליילה את המגע הגופני. בני, בתוקף סמכותו, אולי לא יכול היה להרשות לעצמו ליזום מגע גופני, ולכן הייתי מוכנה ללכת עד הסוף אחרי רגש וצורך פנימי חזק מאוד. זה מה שעושה את ליילה לבן־אדם ולא פלאקט.

בסרט הזה לא הייתי מוכנה להת־פשט. ליילה התפשטה מספיק מבחינה ריגשית. וללכת עד הסוף מבחינה ריג־שית זה לוקסוס שלא כל אדם מרשה לעצמו. העירום היה מקטין את היופי, הטוהר, והראשוניות שיש בליילה.

מיגבלות וחומות

א הבחי את רעיון האהבה הזאת, שבין השניים. יש בו העזה. הוא פותח פתחים שאנשים לא חולמים בכיוון הזה. ישנם גם ערבים וגם יהודים שלא מעזים להרשות לעצמם, לחשוב על אפשרות של אהבה בין שני העמים. ובמיוחד ערביה עם יהודי. במיגזר הערבי, לאשה הערביה יש מיגבלות חמורות לצאת. ללא נישואין או אירוסין, עם גבר ערבי. ועל אחת כמה וכמה עם גבר יהודי, מה עוד שהוא איש צבא. ומהצד היהודי אני מרגישה חומות, רצון לשמור על המיסגרת היהודית.

הבכורה מהנדסת, ואחי גם הוא יועץ־מס. הורי יוונים־אורתודוכסים ול־מעשה הם זרוקים, שמשחקים את הבורגנים. בילדותי הייתי בגן קו־מוניסטי. ימי בית־הספר היסודי עברו עליי במוסד פרוטסטנטי. תיכון. בבית־ספר יווני־אורתודוכסי ואחר־כך בית־צבי של היהודים.

אבל אין לי יחס לשום דת. אף פעם זה לא עניין אותי ולא ריגש אותי. למדתי בבתי־ספר ערביים פרטיים, שאינם קשורים למישרד־החינוך, בגלל הרמה הגבוהה שלהם ותוכנית־הלימודים העשירה שבהם. אבל לא אהבתי את מיסגרת הלימודים. לא אהבתי ללמוד. אהבתי לקרוא ולכתוב. קראתי סיפרי פסיכולוגיה, סיפרות פלסטינית ומחקרים על פליטים.

הייתי חברה במיפלגה הקומוני־סטית. חילקתי כרוזים. השתתפתי בהפגנות. ואני ערביה, פלסטינית, ישראלית. אני ערביה כי אני ערביה. אני פלסטינית, כי הורַיי פלסטינים. אני ישראלית כי יש לי אזרחות ישראלית. זו עובדה. עירבוב של דברים. אני גם קוסמופוליטית. אני לא מאמינה בלאום או בדת, אלא באדם, בפרט. בבית הוריי ספגתי את ההשקפה הליברלית.

אנחנו תישעה דורות בארץ. נולדתי בחיפה ב־1959, במושבה הגרמנית. סביבה מעורבת, יהודים וערבים. גדלתי בבית בורגני, די אמיד. לאבי יש מישרד פרטי של יועצי־מס. אמי אחות במיקצועה. אני בת אמצעית. אחותי הבכורה מהנדסת, ואחי גם הוא יועץ־מס. הורי יוונים־אורתודוכסים ול־מעשה הם זרוקים, שמשחקים את הבורגנים. בילדותי הייתי בגן קו־מוניסטי. ימי בית־הספר היסודי עברו עליי במוסד פרוטסטנטי. תיכון. בבית־

„נפגשנו ליד המקרר. שלומה טוב!"

סלווה נקארה־חדאד, שחקנית ערביה בת 26, מככבת בתפקיד ראשי בסירטו של ניסים דיין, גשר צר מאוד. הסרט יוצא לאקרנים בימים אלה, וסלווה תהיה בוודאי מקור גירוי לסקרנותם של עיתונאים, מבקרים וקהל גם יחד. ובצדק. היא שחקנית טובה, ואשה יוצאת־דופן. יש בה אלמנט מרדני בולט, הן בהופעתה, והן באישיותה.

סלווה אינה קלה לעיכול. לפעמים היא רכה ונעימה, לעיתים תקיפה מאוד וקשה. היא חותכת דברים באחת, וכל נסיון לשכנעה יגרום לתוצאה ההפוכה. ברור לעין כי יש לסלווה עמדה נחרצת ונוקשה לגבי שאיפותיה ומטרותיה. הן לא באו יש מאין. היא צמחה על אדמה דשנה, שללא ספק נותנת בה היום את אותותיה. דרכה העצמאית וחייה החופשיים הינם תופעה חריגה, ביחוד ברחוב הערבי, למרות החיים הבורגניים לכאורה שהיא מנהלת.

סלווה נשואה לעימד, יועץ־מס במיקצועו, ואם לבן, בן שנתיים וחצי. היא גרה בחיפה, עיר מולדתה. הבית שבו מתגוררת סלווה הוא בית מעורב. חיים שם, בשכנות, ערבים ויהודים. בית ישן, שנבנה ב־1935, מצופה באבנים מסותתות. עולים אליו דרך נפתולי מדרגות. מראה מאוד אקזוטי. מהרחוב אפשר להשקיף על נמל־חיפה.

סלווה ובעלה, עימד, אינם מתרגשים. הם בחרו בדירה בגלל התיקרה הגבוהה. הריהוט שבדירה פונקציונאלי ומשרה אווירה חמה, החל מהשטיחים המונחים על ריצפת כל חדר, הכריות המפוזרות בין הספות הרחבות, וכלה בארון־ספרים גדול ונדוש בספרים. על אחד המדפים מסודרות קסטות בסדר מופתי, ובכלל, ריח הנקיון עולה מכל פינה בדירת שלושת החדרים.

החום הביתי של בני־הזוג משרה גם אווירה מאוד רגועה ביחסים שבינם לבין בנם – לוואי. סלווה מקדישה לבנה המון תשומת־לב, אם זה רק מתאפשר לה. היא מדברת אליו בטונים מאוד שקטים, גם כשהילד מרגיז. וכך עם בעלה, שאיתו כנראה קשה לריב, משום הסבלנות שהוא מקרין.

עימד בן ה־32, גבר גבוה, נאה ונעים־הליכות, נולד וגדל בנצרת. שם סיים את לימודיו התיכוניים והמשיך בטכניון, בחיפה. הוא למד אומנם הנדסת־מכונות, אבל עובד כיועץ־מס. עימד מדבר כמעט בלחש. העברית שלו רהוטה ועשירה וללא שמץ של מבטא זר. בניגוד לסלווה, שבעברית שלה מורגשת מאוד הנגינה הערבית.

עימד אינו מוכן לחשוף את עצמו. הוא עונה באלגנטיות תשובות לאקוניות. אבל ש„לא לפני האומה", הוא פתוח ומספר על עמדתו ביחס לדרכה המיקצועית של אשתו. „אני יודע שהתחתנתי עם כוכבת. אז מה הבעיה?" וגם כשקשה לו, הוא נוהג לספר בבדיחות־הדעת על סלווה. כששואלים אותו לשלומה, הוא אומר: „נכנסתי הביתה, היא עמדה לצאת. נפגשנו ליד המקרר. אני חושב ששלומה טוב." עימד תומך באשתו. הוא נוהג לקרוא את המחזות ולהביע את דעתו. מהדמות שמגלמת סלווה בסרט (ערביה בורגנית, אלמנתו של אחד מנכבדי רמאללה, המתאהבת בתובע צבאי ישראלי, השונא ערבים) הוא מסייג. אבל אינו מפרט. סלווה חושבת אחרת.

באסיפות. נשאתי נאומים בוועידות של המיפלגה — על נושאים של האשה הערביה. לפי המובנים שלי אני פמיניסטית. אני מתייחסת לאשה כמו לגבר ולהיפך. ואין לי תיסכולים של אשה.

המיקצוענית הראשונה

ה עניין של המישחק התחיל בחוג לדראמה בתיכון. באותה תקופה השתתפתי בתיאטרון־חובבים ערבי, העולה. במיסגרת הזאת העלינו סאטירות פוליטיות, והופענו בכפרים ערביים ובערים ערביות. נצרת, עכו וחיפה. ידעתי שאני רוצה להיות שחקנית. מכרם ח'ורי, השחקן, המליץ על בית־צבי. למרות ההצעה המפתה של המיפלגה הקומוניסטית, לנסוע לגרמניה המיזרחית ללמוד תיאטרון חינם. הערפתי ללמוד בארץ. אני רוצה לחיות בארץ ולעבוד בארץ.

כי אני לא מרגישה חריגה אף פעם.

סלווה בת 6 בחיפה
תשעה דורות

סלווה בת 19 בדהב
„אהבתי לקרוא ולכתוב"

שונה שאני פוגשת יהודים. התלמידים באמת שאלו איך זה שערביה באה ללמוד מישחק. גיליתי כמה הם מנותקים מהמציאות. מנותקים משני העמים שחיים יחד.

בעצם, אני חושבת שהייתי הערביה הראשונה שלמדה לימודי־תיאטרון בארץ באופן מיקצועי.

ואם מדברים על מישחק, אני לא יכולה שלא לדבר ולהיזכר במורה שלי, פאני ליובין. אצלה גיליתי את העולם הזה. לא פגשתי במורה טובה ממנה. ולה אני מודה על הכלים שהעניקה לי. בכל פעם שאני עובדת על תפקיד. מצלצלים מישפטיה באוזניי. ודמותה עומדת מול עיניי.

אחר־כך התחתנתי. הכרתי את עימד בתקופת לימודיי. במחנה־עבודה התנדבתי בנצרת. אני התנדבתי לעבודות ניקיון ובניין ועימד התנדב לעבודות־אינסטלציה. כעבור שנתיים לא ירדתי מהכוכבים. וזו לא פעם ראשונה. התחתנו ועברנו לנצרת. לימדתי שם מישחק בחוגים של בתי־ספר, ושיחקתי בהצגת קול הפעמונים עם מכרם ח'ורי. באותה תקופה התחלתי לעבוד כעוזרת־בימאי בתיאטרון חיפה, ואז גם עברנו לחיפה. קיבלתי הצעה מתיאטרון נווה־צדק ושיחקתי שם בהם.

נכנסתי להריון, שיחקתי עד החודש השביעי להריוני, וילדתי בן. כעבור שישה חודשים שיחקתי במיקרה גבול, ואז החלו הצילומים לגשר צר מאוד. בתום הצילומים פנו אליי מתיאטרון חיפה. והיום אני משחקת בהפלסטינית.

למזלי, אני ערביה. רק בזכות היותי שחקנית ערביה קיבלתי תפקידים ראשיים. עכשיו אני יכולה לעשות תפקידים אחרים. אני עוברת על המיבטא, ומקווה לא להיתקע עם צבע מסויים, תפקיד הערביה. אני אוהבת את תפקידי הנשים אצל סטרינדברג ואיבסן. שקספיר נראה לי חלום. אבל מאוד הייתי רוצה להתמודד עם ליידי מקבת.

קיצונים: כן, כהניסטים: לא

א ם שברתי מוסכמות, למדתי לצפצף. מנסים להעמיס עליי אחריות ומחויבות של עולם הערביה בישראל: „את מיעוט. את חייבת לה־

„אני לא מרגישה חריגה. לא ירדתי מהכוכבים, וזו לא הפעם הראשונה שפגשתי יהודים!"

ציג את הבעיות הפוליטיות". במיקצוע זה לא מעניין אותי. אני רוצה לשחק. וגם כאם. כאשת־איש. כעקרת־בית — קורם הקריירה. כשאני עסוקה בתיאטרון, אני לא חושבת על שום דבר אחר. אבל בדרך חזרה הראש שלי כבר מתפקד כעקרת־בית וכאם.

חיי־שחקן הם חיים אכזריים, גם לילד וגם לבעל. בעלי מרגיש שאין לי זמן בשבילו. יש לי יסורי־מצפון, אבל הקריירה יותר חשובה. פעם היינו

עם מאריליין מונרו בתל־אביב
בן־אדם, לא פלאקט

עם אהרון איסלה (הקציץ)
ללכת עד הסוף בתת־מודע

סלווה במיטבח ביתה
„אין לי תיסכולים של אשה"

סלווה עם לוואי בביתה
„למה לגדל ילד על ערכים לאומניים?"

מבלים המון ביחד. אבל כשנולד לנו הבן, אורח־חיינו השתנה. לוואי נמצא כיום בגן־ילדים של נזירות. גם בעלי וגם אני פחדנו מהמסורת והדת היהודית. הנכללים בגן רגיל. אנחנו לא דתיים ולא לאומניים, אז למה לגדל ילד על ערכים לאומניים? גם היו לנו ספיקות איך יקבלו אותו כערבי. אני לא רוצה שירגיש מיעוט. אני רוצה שיהיה מעבר ליחס של זיהוי אדם כלאום, אלא אדם כאדם. אצל הנזירות יהיה שווה בין שווים. ובלי שטיפת־מוח דתית. בני אינו נכנס לכנסיה של הגן. זה היה התנאי.

ובהקשר הלאומני. לדעתי כל המהומות סביב הסרט יכולות לפגוע בי. זה הגיע עד כדי פירסומים בעיתונות שתיאטרון אל־חכוואתי המיזרחיירושלמי איים עליי שלא להשתתף בסרט. זה שקר וכזב. ובאותה הזדמנות גם כינוי אותם „כהניסטים". כאילו חייבים למצוא את האיזון בשני הצדדים, באותו הזמן. ואני אומרת שאין כהניסטים ערבים. יש קיצונים. אבל לא כהניסטים.

גם הסרט וגם ההצגה שאני משתתפת בהם מערערים מוסכמות. סטריאוטיפים. ודיעות קדומות על שני העמים. אולי תיווצר האפשרות לברוק מחדש את החומות שבנתה כל חברה. אנחנו נמצאים בטירוף תמידי. לא נצא מזה עד שלא נתייחס זה אל זה כבני־אדם.

חמרורים

בת האמריקאית והצרפתי

נולדה ♦ **לקנדיס ברגן**, 39, שחקנית הקולנוע האמריקאית (תאוות הבשרים), האלגנטית והבלונדית ולבעלה, הבימאי הצרפתי **לואי מאל**, 53, בתם הבכורה, **קלואה**.

● ● ●

המיקרופון בידיים יהודיות

מונה ♦ בלונדון, כסגן־מנהל השידורים הערביים של הבי־בי־סי, המשודרים לרחבי המרחב, **בני עמר**, יהודי יליד מצריים, שגדל בקפריסין, התחנך באנגליה ונשוי לפולניה נוצריה. לנוכח מחאות השגרירים הערביים בלונדון על המינוי, הסביר הבי־בי־סי כי עמר הוא האיש המתאים ביותר לתפקיד בזכות עברו (כעורכם של שני עיתונים ערביים היוצאים לאור בלונדון) וידיעותיו הלשוניות, שהן, בנוסף לערבית: אנגלית, צרפתית, איטלקית ויוונית.

● ● ●

אלוף הנתונים הטיבעיים

הוכתר ♦ בקארוליינה הצפונית, ארצות־הברית, כתואר אלוף השורקים, **אירווינג בהן**, 66, לוטש־יהלומים יהודי בגימלאות, החי באוקלנד, קליפורניה. כהן, השורק גם קיטעי אופרה, גם מוסיקת ג'ז, גם שירי־עם וגם שירים ביידיש, גילה כי את אמנות השריקה רכש בנעוריו, כאשר, מהיעדר־אמצעים, לא היה יכול לרכוש כלי מוסיקאי, נאלץ להסתפק בנתוניו הטיבעיים.

● ● ●

סודות חדר־המיטות

נישאה ♦ בלאס־וגאס, בפעם הרביעית בחייה, **ג'ואן קולינס**, 52, שחקנית קולנוע, אם לשלושה ופצצת־מין אנגלית, שהופיעה עוד לפני שנתיים בעירום מלא מעל דפי פלייבוי ושספר זיכרונותיה, שאותו פירסמה לפני ארבע שנים, היה רב־מכר, שבו לא הסתירה מאומה ממה שאירע לה עם עשרות מאהביה בחדר־המיטה שלה, **לסיטר הולם**, 38, כוכב פופ שוודי שהפך לאיש־עסקים בארצות־הברית.

● ● ●

השליח לקפריסין

נפטר ♦ בירושלים, בגיל 69, **יוסף גדיש**, מי שהיה עד לפני שנה, עת חלה, משך 15 שנים סגן ראש עיריית ירושלים. אחרי ששימש קודם לכן עשר שנים כראש עיריית עכו. גדיש, שליח למחנות המעפילים בקפריסין בטרם מדינה, החל את דרכו בצפון, כמנהל בית־ספר מקצועי בעכו וכשעבר לירושלים, אחר ששכל בן בעת היעלמה של הצוללת דקר, שימש משך זמן־מה כסמנכ"ל מישרד החינוך.

● ● ●

האיש עם החסקה

נפטר ♦ בכפר־שמריהו, בגיל 72, **עמיאל** („אמיל") **אבינרי**, מראשוני המצילים בשפת־ימה של תל־אביב, שזקף לזכותו הצלתם מטביעה של יותר מאלף איש. אבינרי, האיש ששיכלל את סירת החסקה למטרות הצלה, נודע בעברו גם כאלוף הארץ באיגרוף, אשר התמודד בשנות ה־30 עם אלופי סוריה, לבנון ומצרים, שעל אלופה, אחד מוחמד נגיב (לימים, נשיאה הראשון של מצרים) אף גבר.

● ● ●

הגולה המגלה

נפטר ♦ בפולטרון, קליפורניה, בגיל 72, **לון נול**, שליטה בחסד האמריקאים של קמבודיה עד 1975, עת ברח ממנה מפני כוחות החמר רוז' וגלה, עם אשתו ותשעת ילדיו, לארצות־הברית. היה זה שלוש שנים אחר שנול, שהיה, בזה אחר זה, רמטכ"ל, שר־בטחון וראש־ממשלה, תפש את השלטון מקודמו, הנסיך נורודום סיהאנוק, שגלה אז לצפון־קוריאה, בה הוא חי בארמון נרחב שהועמד לרשותו, עד עצם היום הזה.

● ● ●

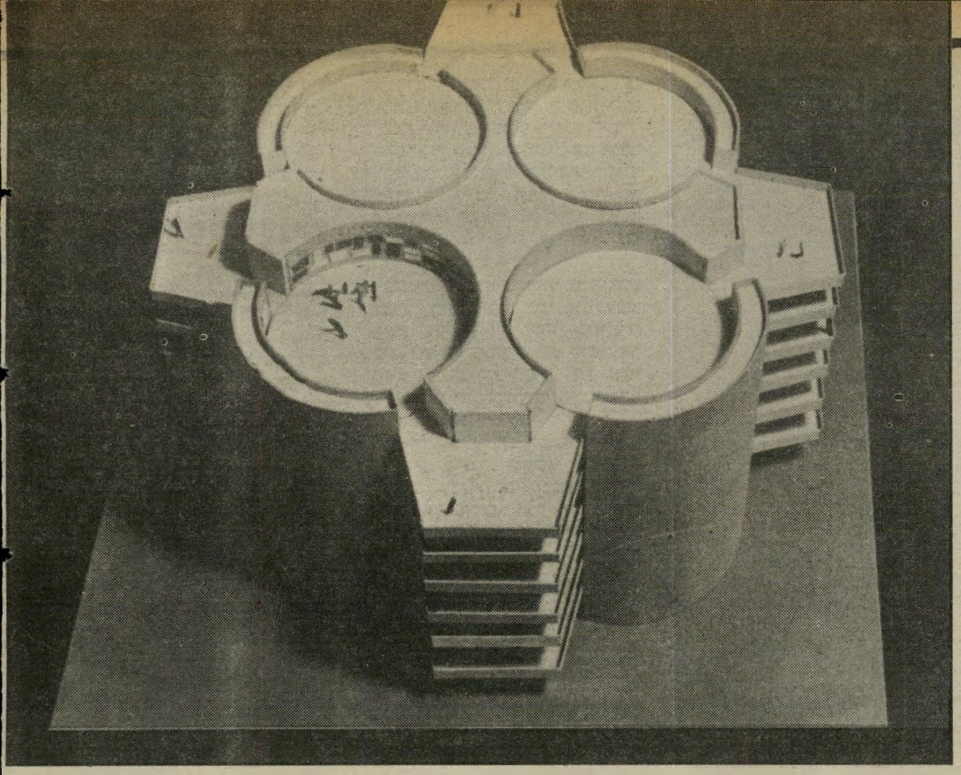
בת מייסד הכל־בו

נפטרה ♦ בלונדון, דקות אחדות לפני שעמדה להשתתף במסיבה של המגבית היהודית, בגיל 83, **אליין בלונד**, נשיאת־הכבוד של ויצו בבריטניה הגדולה ומי שהיתה בתו האחרונה בחיים של מייקל מארכס, אחד משני מייסדי רשת הכל־בו הענק מארכס אנד ספנסר.

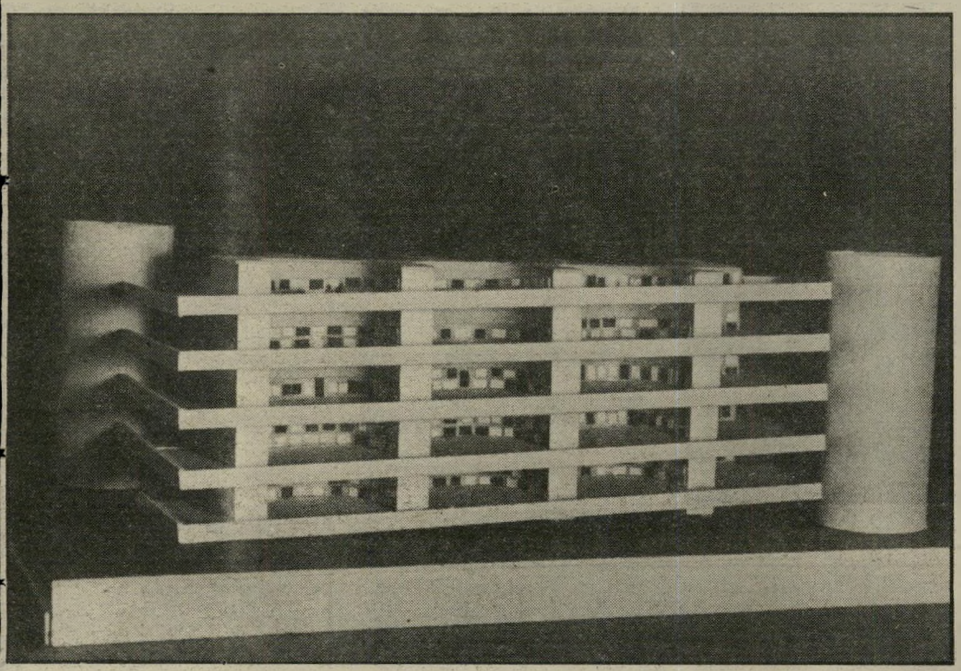
● ● ●

עגבת או אובדן־דם

הועלו ♦ 194 שנים אחר מותו, ובשנה שהסרט אמדיאוס החזיר את

אין זה שיכון מפואר לעשירים. זהו בית־קברות. כך (למעלה ולמטה) מציע טוביה שגיב לקבור את המתים

חברה קדישא מתבדחים ואומרים, כי בעוד שנים אחדות, כאשר לא יוותרו מקומות קבורה פנויים, ייבא מישרד־הדתות קבוצה של קניבאלים מיערות גיניאה החדשה. הקניבאלים יפוזרו בין ערי הארץ. דקה אחת לפני שיהודי גוסס ייפח את נישמתו, יתנפל עליו הקניבאל העירוני ויבלע אותו לתיאבון. כך תיפתר בעיית מקומות־הקבורה.

הפיתרון, סביר להניח, לא יתקבל בעין יפה אצל הרשויות. ובינתיים, המצוקה בעינה עומדת. אפשר לדחוס בכל דונם אדמה 250 קברים. בגוש דן נפטרים מדי שנה 8000 בני־אדם, שהם 32 דונם של קברים. בתי־הקברות בחולון ובקריית־שאול הולכים ונסתמים. עדיין לא נמצא בית־קברות חלופי.

בירושלים משתמשים לקבורה בעתודות־קרקע אחרונות, שיועדו לתעשיה. בחיפה הורחב בית־הקברות ופלש לשטח מחנות־הצבא, הסמוכים לו.

מלבד מצוקת־הקרקעות הנוכחית, יש לזכור כי קרקע של בית־קברות לעולם לא תוכל לשנות את ייעודה. המאמינים בשימור העצמות למען יום תחיית־המתים, לא יניחו לרשויות החיקטנים. הגלוסקמה הונחה בפינת־המערה, שם ציפו העצמות לתחיית־המתים, והקבר נותר פנוי לגופה נוספת.

לוניות להפוך בית־קברות ישן לשכונת־מגורים. למשל, וגם לא ירשו להפוך את אדמת הקברים, לשימוש חוזר, פן תופרע מנוחת־המתים.

דחיית הרעיון הקניבאלי מולידה את הצורך בפיתרונות־קבורה אחרים. האדריכלים אורי פונגר וטוביה שגיב מצאו שיטות־קבורה קמצניות בקרקע (1100 קברים לדונם), שאפשר להפעילן בלב הערים, כדי שלא להרחיק בין המתים לקרוביהם החיים.

פונגר, אדריכל ירושלמי, מציע לבנות גבעות מלאכותיות ובתוכן כעין רחובות וכיכרות, מיפלסים אחדים. בכל רחוב־קבורה יהיו שורות־שורות של קברים, בשלוש קומות.

הרעיון אינו כה חדשני כפי שהוא נשמע. מאז ימי הבית הראשון ועד צאת ישראל לגולה, נקברו המתים במערות־קבורה ובכוכים, בקומות. במערות בית־שערים, למשל, אפשר למצוא שתי קומות של קברים.

הישראלים הקדמונים, שהשכילו לנצל כל פיסת־קרקע למען החיים, אף מיחזרו את הקברים. ביום השנה למות הנפטר לוקטו עצמותיו מתוך הקבר הונחו בגלוסקמות, שהם ארונות־אבן

רוטציה של קברים

גם **טוביה שגיב**, אדריכל תל אביבי, גילה את שיטת־הקומות. הרעיון שלו עירוני יותר. הוא תיכנן מיבנה רב־מיפלסי. בתוכו גרעין יצוק, הממולא באדמה מבסיסו ועד ראשו, ובו גומחות־קבורה. סביב הגרעין יש שיטחי־התייחדות למבקרים. הגישה לכל מיפלס היא באמצעות מדרגות או מעליות.

היהודים הרפורמים של קהילת ניו־ג'רסי כבר גילו את יתרונות בניין־הקבורה. „קבורה על־קרקעית" — כך הם מכנים זאת. וכהרגלם של אמריקאים, הפכו את העניין למודעת־ענק בעיתונים: „המוסוליאום היהודי הראשון. במרחק כמה דקות נסיעה מניו־יורק. הקבורה העל־קרקעית מכובדת יותר, פחות מזעזעת מקבורה תת־קרקעית. זוהי המתנה האהובה

שחקנית ברגן
אמריקאית, אלגנטית ובלונדית

הנושא לתודעת הציבור, על־ידי מיספר רופאים־חוקרים גרמניים ואוסטריים, סברות חדשות על סיבת מותו של **וולפגנג אמדיאוס מוצארט**: או שהמלחין, שהיה, כנראה, חולה עגבת, נטל כמויות מופרזות של כמפית, תרופת העגבת של אותם ימים, או שרופאיו הקיזו דם רב מדי (בשבועות האחרונים לחייו, עד שלושה ליטר לשבוע) מגופו החלוש של הגאון, מתוך כוונה לרפא אותו ממיחושי השונים והרבים.

להיקבר לגובה

ביותר שאתה יכול להעניק לילין, לאהוביך, לעצמך. אין צורך בטיפול ובדמי־אחזקה שנתיים."

אלא שהמוסול־אום של ניו־ג'רסי אינו עונה על דרישות מינהגי הקבורה ההילכתיים. ההלכה קובעת, כי על גוף המת להיות עטוף באדמה וקשור בקשר אנכי אל אמא־אדמה, ככתוב: „ואל עפר תשוב." בין קבר לקבר צריך להיות מרחק של שישה טפחים (טפח הוא 15 סנטימטרים), ועל רגלי המת לפנות לעבר ירושלים. ואסור לשכוח את הצניעות, ההימנעות מפאר: שכן, על־פי התפיסה היהודית, בית־הקברות נוצר לא כדי לשמח את החי, אלא כדי לכבד את המת ולהעניק לו מנוחת־עולם.

הרבנים הראשיים. מאיר שפירא ומרדכי אליהו. בשיחה עם הארכיטקטים, לא גילו התנגדות לרעיון הקבורה בקומות. הם הבטיחו לשקול את הנושא וביקשו את חוות־דעתו של מישרד־הבריאות.

אינג'נר חיימוביץ, מהמכון לחקר־בריאות־הסביבה במישרד־הבריאות, אומר כי הצעתו של אורי פונגר לא תסכן את בריאות הסביבה, בתנאי שכוך־הקבורה יהיה סגור בצורה הרמטית.

באשר לבניין־הקבורה של טוביה שגיב, טוען מישרד הבריאות כי עלולות להיווצר בעיות של זיהום־אוויר, שיקשה למצוא להן פיתרון.

שלא לפרוטוקול אמרו הרבנים הראשיים כי הן הגיבעה של שפונגר והן הבניין של שגיב אינם מעוררים בעיות הילכתיות, אלא רק מחסומים פסיכולוגיים.

אומר אורי פונגר: „המוות הוא נושא עדין. אנשים לא אוהבים להתעסק עם זה. מנסים לשכוח שגם הם עתידים למות. כבר לפני תשע שנים הצעתי את רעיון גיבעת־הקבורה למנהלי חברות־קדישא בתל־אביב ובחיפה. הם לא פסלו זאת. רק ביקשו את אישור הרבנות הראשית. ושם דחו אותי בלך־ושוב, מבלי שניתן לי להיפגש עם הרבנים הראשיים דאז."

רגישותו של הנושא מעוררת קשת של תגובות.

הרב מנחם הכהן: „כל השנים קברו בבתי־קברות רגילים. למה פיתאום צריך לשנות? זה רעיון מטורף, שיכול להיוולד רק במדינת־ישראל, שהיא שוחרת־סנסציות. השלב הבא בוודאי יהיה רוטאציה של קברים, או קבורה בפנטהאוזים. עם ארבעה כיווני־אוויר."

שתי קומות בבית אורי פונגר, עם אשתו אנה, כתבת־חוץ של עיתונים אירופיים, ובנם עמוס, בדירתם הרב־מיפלסית. בה התקין יציע־עץ מעל לחדר־האורחים.

קברים בקיר כך נראית אחוזת־הקברים של העתיד, כפי שהיא מופיעה בסקיצה של האדריכל הירו־שלמי אורי פונגר: רחוב־קבורה ובו שורות של קברים, בשלוש קומות.

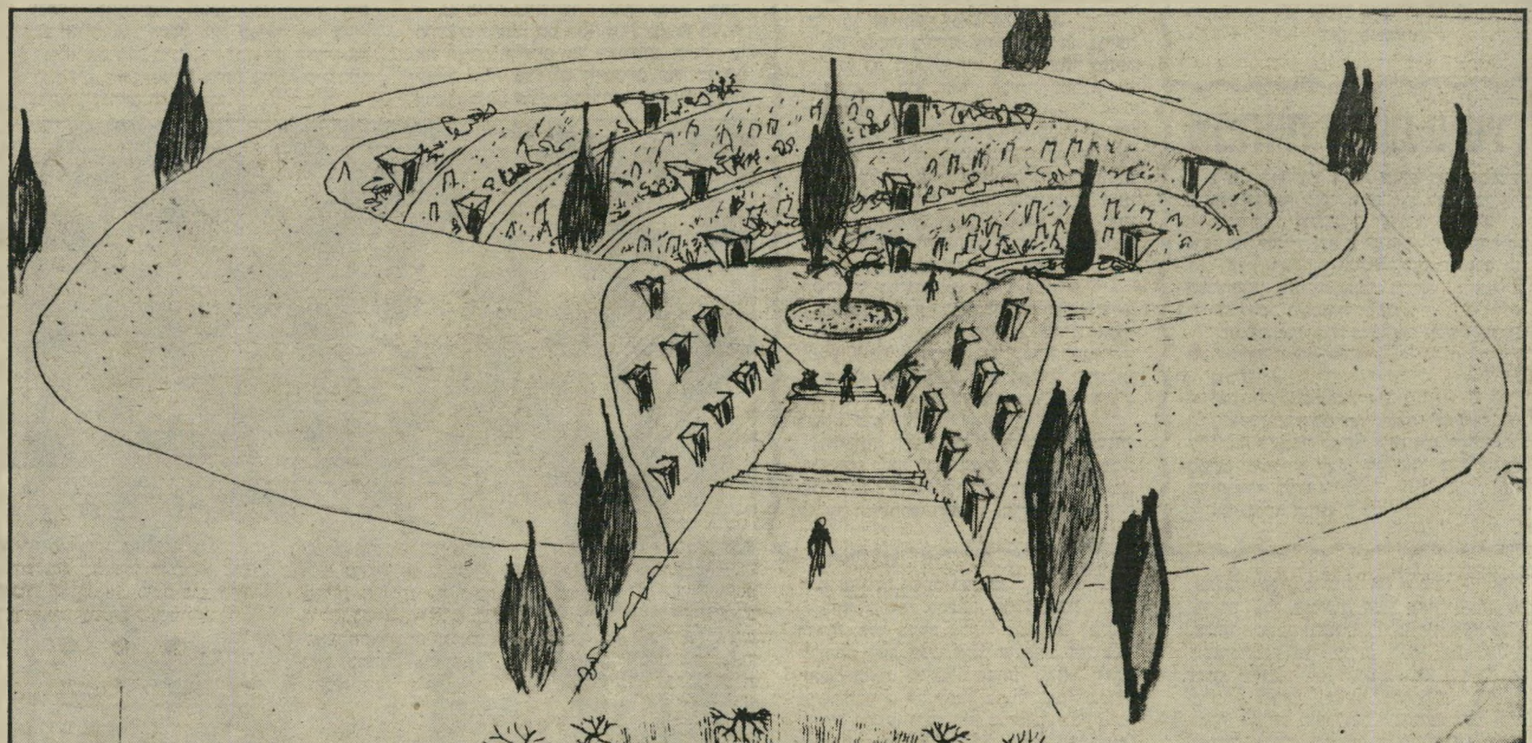
בתי־הקברות של העתיד (מימין): הם ימוקמו, לפי רעיונותיו של אורי פונגר, בגבעות מלאכותיות ורב־מיפלסיות

החי"כ מתי פלד: „אם באמת הקבורה בקומות חסכונית בקרקע, מדוע שלא להתייחס לעניין ברצינות?"

הפרופסור דויד פלוסר מהחוג למדע־הדתות באוניברסיטה העברית: „מה איכפת לי איך קוברים את המתים? מה זה משנה בכלל?"

שר־המשפטים משה ניסים, החובש כיפה, שאביו היה בעבר רב ראשי: „אני לא מוכן להשיב על השאלה. זה לא בתחום הסמכות שלי."

אבל השבוע יצטרכו הרשויות הדתיות נוגעות בדבר להשיב, בכל זאת. ח"כ רב בן־מאיר, המכיר את הבעיה מעירו, תל־אביב (בית־קברות ברמת־אביב, כן או לא), העלה את הנושא בשאילתה בכנסת.

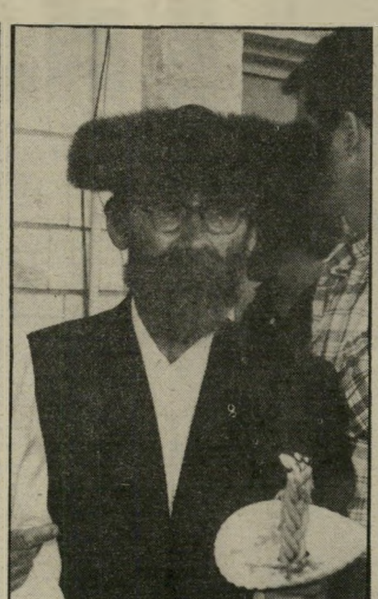
מעוז של קברים יפתור את מצוקת בתי־הקברות בארץ, שרזרבות־הקרקע שלהן הולכות ואוזלות. במקום 250 קברים לדונם, בשיטה המקובלת, מאפשרת שיטת הקבורה החדישה 1,100 קברים לדונם. מעוז־הקברים שבסקיצה מאפשר הטמנת 22 אלף מתים בפחות מ־20 דונם – 21,500 קברים בגבעה ההיקפית ו־500 קברים במידרונות הפנימיים של גבעת בית־הקברות. אך הבעיה האמיתית היא. כמובן, פסיכולוגית. למרות שמבחינת הרבנות אין התנגדות הילכתית.

שרה ליבוביץ

לקרוא לאט — ולא להתרגש!

שרה וייספיש
חזרה לשאלה

לייבלה וייספיש
שומר על קשר

אורי עליזי
רומאן שקט

זה ש**אורי עליזי** הגרוש יוצא עם הבחורות הכי־יפות בארץ, זו חדשה שאף אחד לא מתרגש ממנה יותר. ובכל זאת, ביום החמישי האחרון, כשעליזי רקד ריקוד סוער ביותר עם גברת יפהפיה, לבושה בחליפת־ערב שחורה, חולצה לבנה ועניבה אדומה, הפסיקו הרוקדים האחרים את הריקוד וכל העיניים נישאו לזוג שהרביץ על רחבת־הריקודים משהו מאוד־מאוד מיוחד.

כבר תוך כדי הריקוד התחילו הלחשושים. מי זאת? שאלו כולם. נזכרו שהזוג הזה יוצא ביחד כבר זה כמה חודשים. התל־אביביים לא מוכנים להודות שיש איזה חתיכה בארץ הזאת שהם לא מכירים. אבל הזוג היפה היה כל־כך עסוק בעצמו ובריקודים, עד שלא התפנה למסור מידע לנדהמים שמסביב.

למחרת בבוקר התחילו הטלפונים להגיע אליי הביתה. הטילו עליי את המשימה לברר מי היא הגברת היפה בעלת תנועות־החתול.

מייד קראתי את השפיונים שלי לישיבה והטלתי עליהם לצאת לשטח ולהביא תוצאות.

הבחורה היפה הזאת היא **שרה**. היא גרושה, שהיתה נשואה לבחור אמריקאי, ואם לשני ילדים, והיא מורה לריקוד אירובי בירושלים. בחורה ספורטיבית, מומחית לסקי. זה הכל. כן, שכחתי רק דבר קטן. היא במיקרה גם הבת של **לייבלה וייספיש**, שהיה בעבר שר־החוץ של נטורי־קרתא בירושלים.

כמה נפלו? תקומו, רבותיי, תשטפו את הפנים תקחו טיפה או שתיים של ולריאן נגד התקף־לב.

אולי זו שימחה לכל ההורים, שבניהם חזרו בתשובה. גם אצל החרדים זה קורה. משם יוצאים לשאלה. או אולי זה אחד־אפס לטובת החילוניים?

על כל פנים, לייבלה מתייחס לכל העניין כמו אבא טוב, ולא כדתי קנאי. הוא ממשיך לקיים יחסים טובים עם בתו.

לב שיכנעה את מעוז ללכת לחתונה של בתו

בשבוע שעבר נערכה ל־400 איש חתונה מהודרת ברוב פאר והדר, כולל בקבוקי־שמפניה, שירדו מהתיקרה וכל שאר הגשפטים נוסח ישראל 85', באולם במלון מפואר בתל־אביב. זה עלה 18 אלף דולר.

הכלה היתה **לורן** (18) **בתם של ניצה מעוז** ובעלה־לשעבר **דני מעוז**, והחתן היה **ארנון בס**, אחד משלושת בניו של בעל תחנת־דלק ברמת־גן.

השמועות שהסתובבו בעיר אמרו שדני מעוז, אבי הכלה, הגיע לחתונה ביחד עם יריבתו מזה כמה שנים, **מירה לב**, ואחרי זמן קצר ניגשו לזוג הזורי החתן ואם הכלה, וביקשו ממירה לב לעזוב את המקום. לפי אותן שמועות, סירב דני מעוז הג'נטלמן להניח לידידתו לעזוב לבדה.

דני מעוז והכלה לורן
הלך באמצע

מציון תצא תורה

במשך כמה שנים מילאו עלילות **ירדן לוינסון** היפה את עמודי־הרכילות בכל עיתון המכבד את עצמו. פיתאום ירדן נעלמה מהשטח ונסעה לאמריקה. ונשאר לנו חלל ריק בעיתונים. את החלל הזה, כנראה, אין בעיה למלא. אם מסכימים מדי כמה זמן להגיע את המכונית, לגמוע איתה מרחק של 72 קילומטר ולהגיע לירושלים.

בירושלים גרים ההורים של ירדן לוינסון. האבא **ארתור**, שהוא אופטומטריסט, והאמא **מימי**, שהיא אנתרופולוגית.

במיסגרת עבודתה נסעה מימי לכמה חודשים להודו. שם היא חקרה באופן מעמיק את חייהם הדתיים של האזרחים, קיבלה על עצמה כמה סממנים חיצוניים של הבגואן. אנשי הבגואן לובשים בגדים ורודים, ומזה נהיה להם גם ורוד ושקט בנשמה.

בזמן שמימי לוינסון לבשה ורוד והיתה רגועה, הלך בעלה ארתור בכל יום למקום־עבודתו, ושם פגש אשה שעבדה במחיצתו. האשה הזאת, **מלכה**, שהיתה נשואה לאיש מישרד־החוץ, לא למדה בהודו שום דבר על שלווה ורוגע, ולכן היא המשיכה להיות כל הזמן תוססת ומלאת־חיים. באחד מהתקפות־התסיסה שלה היא התגרשה מבעלה, התאהבה בארתור, שלא יכול היה לעמוד בקסמיה ובתסיסותה. אחרי הגירושין שכרה מלכה דירה יפה בירושלים, והזמינה את ארתור לגור איתה בדירה. אבל לארתור קשה מאוד לעזוב את אשתו הרגועה והשקטה, ולכן הוא מצא פטנט יוצא־מהכלל כדי להיות רגוע וגם לעשות חיים. שלושה וחצי ימים בשבוע הוא גר עם מלכה, ואחרי שהוא מתעייף מהרעש וההתרגשויות הוא עובר לשלושה וחצי ימים נוספים לדירה השקטה והאהובה של מימי. כולם יודעים על הסידור, וכולם מרוצים.

ואתם עוד אומרים שירושלים זו עיר פוריטאנית! הצחקתם אותי.

ירדן לוינסון
הורים אוכלים בוסר

אפס שתיים: ירושלים

אחד האנשים הידועים בעיר ירושלים הוא הכירורג הפרופסור **שמואל ניסן**.

מה עושה כירורג בתל־אביב או בחיפה, למשל? כל השבוע הוא עובר, חותך ותופר, ובוויק־אנד הוא חוזר הביתה ומבלה עם מישפחתו.

בירושלים זה לא ככה. לפרופסור ניסן יש מישפחה נחמדה בירושלים, וגם בית יפה במוצא. כל יום, אחרי שהוא חותך גופות ותופר אותם, הוא חוזר למישפחה שלו ומבלה איתה את הערב והלילה. אבל כשמגיע סוף־השבוע, אורז הפרופסור חולצה ומיכנסים קצרים בתיק, לוקח את המכונית ונוסע לו לבד לבית קטן השייך לו במיגדל, ממש ליד הכינרת.

לאיש מבני־המישפחה אסור להצטרף אליו לנסיעה לבית שליד הכינרת. לאיש אסור לטלפן לשם או לבוא לבקר לכמה דקות.

כשהוא מגיע לשם הוא מפשיל שרוולים ומתחיל לעבוד את האדמה. ככה הוא רוצה. בשקט, בשלווה ובבדידות מזהירה.

הלשונות הרעות של ירושלים לא מאמינות שבן־אדם רוצה בכל שבוע להיות לבד יממה שלמה, אבל הלשונות הרעות לא עושות רושם, לא על הפרופסור ולא על בני־מישפחתו.

מפחדת להיות עשירה

בשנה האחרונה הולך ונבנה בתל־אביב בית מקסים הצופה לעבר הים. את הבית בן ארבע הקומות בונה **אלמנתו של גינקולוג** ידוע, אשה יפה, צעירה ובלונדית, אם לבת היפהפיה בת 13 וחצי. האלמנה לקחה לעצמה את דירת הפנטהאוז, ששוויה נאמד במיליון וחצי דולר, ודירה נוספת השמורה לבתה.

דרינג־דרינג: „מזל טוב. אני מבינה שהשבוע את עוברת לדירה החדשה."

„נכון"."

„אפשר לצלם אותך ואת הבית?"

„לצערי, אני מפחדת ורוצה להישאר אנונימית. את בעצמך קוראת עיתונים, ויודעת כמה מסוכן להתגורר לבד! לכן אני מעדיפה שלא יידעו עליי כלום..."

אני מבינה אותה.

רחל מרחלת על כל השולם

מאת שולמית יריב

ולכן הוא הצטרף אליה ושניהם ביחד עזבו את החתונה ואת הבת החוגגת.

מייד דרינג־דרנגתי למירה לב, ושאלתי אותה איך הרגישה כשסולקה מהמקום.

„אנילא סולקתי משום מקום!"

„אז נשארת כל הזמן בחתונה?"

„בכלל לא הייתי שם! את מעלה בדעתך שאני אבוא למקום שאינני רצויה בו? בשביל מיליון דולר לא הייתי עושה את זה!"

„כלומר, בכלל לא הלכת?"

„בוודאי שלא הלכתי. בערב יום רביעי שלפני החתונה טרחה ניצה להודיע לדני שאני לא רצויה בחתונה של בתו, ואם אני אבוא היא לא תגיע. דני כעס ואמר שאם אני לא באה, גם הוא לא יבוא. אבל גם אני אם, ואני יודעת איזה דבר נורא זה היה אילו דני לא היה מגיע

מירה לב
לא באה

ניצה מעוז
נשארה לבד

לחתונת בתו, ועל אחת כמה וכמה אחרי שאיבד את בתו, **אלינור**. שיכנעתי אותו ללכת, לפחות לחופה. הוא שמע בקולי והלך, ומייד אחרי החופה הוא חזר הביתה, ושנינו ביחד הלכנו לחגוג את נישואי לורן בארוחת־ערב אינטימית. זה כל הסיפור. בשביל לסלק מישהו ממקום, צריך שהמישהו הזה יהיה במקום, ואני לא הייתי שם בכלל".

„ואם בחתונות אנחנו עוסקים מתי דני ואת עומדים להינשא?"

„בהתחלה חשבנו להינשא אצל עורך־דין, כי ככר אין לי ולדני כוח בשביל רבנים ורבניות, אבל מפני שדני רוצה לאמץ את בני, נצטרך בכל זאת להשתמש בשרותי הרבנות. אני מניחה שזה יהיה בקרוב."

CHERCHEZ LA FEMME

במשך שנים רבות וארוכות היה הצייר הירושלמי **יוסי שטרן** אחד מחביבי ירושלים. הוא היה מקובל מאוד בחברה. אנשים כיבדו אותו והעריכו אותו ואהבו אותו.

שטרן הוא איש־שיחה מרתק, נעים־הליכות, מעניין, מוכשר. לכל מסיבה טובה בעיר־הקודש היו מזמינים אותו, וכשהיה מגיע היו ניגשים אליו כל באי־המסיבה, לוחצים לו יד, מרביצים לו נשיקה על הלחי, נותנים לו להרגיש שהוא אהוב. כולם ידעו שיוסי שטרן הוא הומוסקסואל. הוא מעולם לא הסתיר את העובדה הזאת, אבל בחברות מסויימות לא מתעניינים עם מי אתה הולך לישון בלילה, ולכן העובדה הזאת מעולם לא הפריעה לחבריו. המקסימום שהיו אומרים עליו בהקשר זה היה שנשות ירושלים הפסידו גבר מרתק ונחמד.

לפני שנה, כשהקהילה ההומוסקסואלית בעולם התחילה לסבול מנידוי, בגלל מחלת האיידס, החליט יוסי שטרן לחשוף את עצמו, ואולי לעשות רבר־מה למען אחיו. הוא התראיין לעיתון. לא היה מי שלא קרא את הראיון הנוגע־ללב. שטרן סיפר איך עוברים עליו החיים בלי מישפחה ובלי ילדים, ואיך הוא מרגיש כגבר בסתיו חייו, שעדיין מחפש אהבות מזדמנות.

שטרן ידע, או לפחות חשב כך, שעל חבריו וידידיו הקרובים הראיון הזה לא יעשה רושם מיוחד, מאחר ושום אמת שלא ידעו לא התגלתה להם. אבל הוא טעה. מיום פירסום הראיון השתנו חייו ללא הכר. מיום ליום קטן חוג ידידיו. אנשים הפסיקו להזמין אותו לאירועים, אחרים, שהיו פוגשים אותו בשימחה ברחובות העיר, התחילו להתעלם ממנו, הטלפון בביתו, שהיה עמוס בשיחות, השתתק.

שטרן נשבר. הוא הסתגר בביתו יותר ויותר, ונכנס למרה שחורה. הוא הפסיק לאכול והתחיל לרזות פלאים. הוא לא חשב על זה שמאות עיניים מסתכלות בו ומחפשות משהו חדש. ברגע שהראשון שם לב לכך שיוסי שטרן רזה, עברה השמועה כברק: „הוא חולה באיידס." השמועה התפשטה כל־כך מהר, שהיא הגיעה גם אליו.

יוסי שטרן היה אדם הרוס. הוא נתן ראיון להעולם הזה, ובו סיפר על הטרגדיה שהוא הביא על עצמו כשחשף את הסוד שחשב שכולם כבר יודעים.

חברים ספורים, שעדיין נשארו חברים, נבהלו ממצבו של שטרן. היה ברור להם שהאיש נכנס לדיכאון שקשה מאוד להוציא אותו ממנו. אבל אז, כמו בסיפורים היפים עם הפי־אנד, נכנסה לתמונה גברת ירושלמית.

לגברת הזאת יש מיצרך יקר־מציאות בשביל אדם במצבו של יוסי שטרן. לגברת הזאת יש כמויות נדירות של שימחת־חיים ושל צחוק והומור ונשמה טובה ואהבה. ובכמויות שהיא שופכת את כל אלה על שטרן, אי־אפשר להישאר אדיש.

קוראים לה **ברנים וסטון**. פעם היא היתה המנהלת של שומרי מישקל באירופה. כשהיא מכרה את העסק שלה וקיבלה עבורו הרבה מאוד כסף, היא החליטה להשתקע בעיר הקדושה בעולם, וליהנות מהחיים. מאז היא גרה בדירה במלון מפואר בירושלים.

ברניס פגשה את יוסי שטרן, ומייד החליטה שגברים כמוהו לא מסתובבים כאן במאות.

יוסי שטרן וברנים וסטון
מוציאה אותו

מאז הם ביחד. היא סוחבת אותו לכל אירוע ומצחיקה אותו עד דמעות ומשמחת אותו ומאכילה אותו ונותנת לו להרגיש שיש עדיין אנשים בעולם המטורף הזה שלא נכנעים לרכילויות ולשמועות.

צחוק הגורל הוא שדווקא אשה הצליחה להחזיר את יוסי שטרן לחיים. דווקא אשה נותנת לו את כל מה שאולי הוא ציפה שאחד מחבריו הקרובים־בעבר יתן לו.

רומאנים לחוד, אהבה לחוד

אהרון איפלה
גם עם שירלי מקליין

אחרי שאהובתו הערביה עזבה אותו ועלתה לאוטובוס שהסיע אותה לירדן, גמר **אהרן איפלה** את שרות־המילואים שלו ועזב את הארץ. כל זה, כמובן, בסרט הישראלי גשר צר מאוד .

בחיים האמיתיים איפלה שוב בארץ. עשיתי חקירה קצרה אם הוא נשאר כאן בשביל סרט נוסף, והסתבר לי שלא סרט ולא רובים, אלא רומאן־אהבה עם בחורה צעירה.

אני, כידוע, לא אוהבת שאנשים עושים לי רומאנים מאחורי הגב, אז מייד טילפנתי לאיפלה ושאלתי אותו מה העניינים.

„כן, אני יודע שאנשים לא יודעים שאני בכלל רוב הזמן פה. השנה, למשל, הייתי בארץ תישעה חודשים, וכל זה בגלל **רותי גודריצקי**, שאותה אני אוהב ככר הרבה זמן ואיתה אני עומד להתחתן בשנה הבאה. היא בת 27. היא ממוצא פולני־גרמני. אני יליד מארוקו."

„ומה עם כל הרומאנים שהיו לך עם בחורות תוצרת־חוץ? שמעתי אפילו שהיה לך רומאן עם **שירלי מקליין**."

„נכון, היו לי הרבה רומאנים. היה לי רומאן קצר וטוב עם שירלי מקליין. אבל אהבה יש לי רק לרותי."

„ומה התוכניות שלך לזמן הקרוב, איזה סרט חדש?"

„כן, אני נוסע למארוקו כדי לעשות סרט עם **דסטין הופמן** ועם **וורן ביטי**. אני עושה סרטים, מתפרנס מהם בכבוד וכל הזמן חולם להתחתן עם רותי ולהקים איתה מישפחה יהודית חמה. בינתיים, עד שהחתונה הזאת תצא אל הפועל, רותי ואני מתראים הרבה מאוד. אני בא ארצה, והיא נוסעת אליי לבית שלי בלוס־אנג'לס ובין שני הדברים אנחנו מפרנסים בכבוד את מישרד־התקשורת בשיחות־טלפון ארוכות."

ידיעות אחרונות

הידיעות האחרונות ממערכת ידיעות אחרונות הן **שמשה ורדי**, בנו של הד"ר **הרצל רוזנבלום**, נשאר שוב לבר.

משה ורדי, שהיה נשוי בעבר והוא גרוש ואב לשלושה ילדים, התאהב לפני כמה שנים ב**גבי דורון**, מזכירתו של **דב יודקובסקי**, מרכז־המערכת, שהוא העורך האמיתי של העיתון. הרומן היה כל־כך לוהט שהם עברו לגור ביחד.

משה ורדי
נפרדו

וכל האנשים העובדים בידיעות אחרונות חשבו שתצא מהם חתונה גדולה ומפוארת. אבל בשבוע שעבר, אחרי שלוש שנים של אהבה, נפרד הזוג. עכשיו יש בין כותלי המערכת הגדולה שני אנשים פנויים. צפו לזיווגים חדשים.

סיפור אחר מספר על **דן עופרי**, עורך במדור הכלכלי של העיתון שהיה נשוי עד לפני זמן קצר מאוד לרופאת־עיניים נאה בשם **ורה**. בזמן שוורה טיפלה בעיניהם החולות של הפאציינטים שלה, הפעיל דן את העיניים הבריאות שלו, שגילו את **ריקי בהן**, כתבת צעירה. ריקי מצאה חן בעיניו של דן , ודן מצא חן בעיניה של ריקי, ועכשיו הם ביחד, מסתכלים באהבה זו בעיני זה ולהיפך.

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גליון מס' 29 ● עורכים אלכס פז ובנצי לופו

גידול בקווי החיקשורת של „בזק"

דובר חברת בזק מסר במסיבת־עיתונאים כי בבדיקה שערכה החברה באיזור ה־מרכז, גילתה גידול גדול במרכזיה של גוש־דן. הגוש (הגידול) — לא פרטני, בכל הנראה — הורחק בניתוח מסובך, אך תעבור תקופת־זמן ניכרת עד שהמרכזיה תחזור לתפקד ברגיל.

עוד הוסיף הדובר כי גידול זה גרם לרוב התקלות בתיק־שורת, ובהן הפרעות שמיעה ועיכול.

אנשי „בזק" מקבלים הסבר על גידולים חקלאיים

הסחוז הדרומי
מודיעה על

מכירה פומבית של בעלים ללא רכוש

המכירה תתקיים בחצר האירגון הסמינסטי

דיאלוג

דיא: „שמעת? עיתונאי יצעד 1000 קילומטר למען איידס!"

לוג: „למה לו להתאמץ כל־כך? שיסע לארצות־הברית! אומרים ששם אפשר לקבל את זה צ'יק־צ'ק!"

כותרות גנובות

כוכב השביט „האלי" התגלה בצורת מגן־דויד — למי שצפה בו דרך המדליה של אגם.

■

ישראל תתחרה ב־ארצות־הברית, ה־מפתחת מטוס בלתי־נראה, ותייצר מטוס בלתי־ממריא.

■

נסי רגן, המושפעת ממגיפת האיידס, מודאגת מאוד מהת־יידדותם המהירה של רונלד וגורבא־צ'וב.

■

שחקן הכדורגל של־מה קירט, שהעליב חברי־הנבחרת הער־ביים: „נפלתי קורבן למגיפת ההתנצלויות שפקדה את המדי־נה!"

מערכת „העולם הבא" מתנצלת לפני קוראיה על כי אין ב„העולם הבא" מספיק ידיעות מקוריות על הנסיכה דיאנה

עשרות מוחות נאטמו ביהודה ושומרון

פושעים קובלים נגד עור־כי־דין, שתחת לייצג או־תם, הם גונבים מהם (תר־חי משמע) את המיקצוע.

דרושים מלווים בשבר למו"מ בינלאומי בין ישראל לירדן

דובר השרות המטאורו־לוגי דחה מכל וכל את הטענה כאילו השתפרו תחזיות החזאים בעז־רתם של אסטרולוגים.

לאכול בחוץ

המדור הקבוע לביקורת מיסעדות

פיתה, קצת לבנה, מעט זיתים ועגבניה.

הפיתה רכה וטעימה, הלבנה ככה־ככה, הזיתים דפוקים והעגבניה ממכירת חיסול.

הבניין עצמו לא גמור. יושבים על הריצפה בתוך האבק ואוכלים בשקט, כמו כולם.

„זה מה שיש," אומר בעל־הבית.

בזמן האוכל אפשר להסתכל על הנוף. היום יש מנוף־ענק שמסתיר — לא רואים כלום.

גומרים לאכול ומגהקים. היה טוב.

„ההפסקה נגמרה," צועק בעל־הבית. ואתה קם לאט, מחזיר את שאריות העגבניה לתיק, לוקח את כלי־העבודה וחוזר לפיגום שלך.

זה מה שיש בתור פועל־בניין. לא מומלץ.

דבר המייסדים

ישעיהו בירכהולץ, ממ"ייסדי „העולם הבא" — איננו

מי לא הכיר אותו? הלא כל ילד ידע שכשהעיתון ראה אור, בירכהולץ היה האחרון לכבות אותו, בטרם הלך הביתה. וכשלא יצא עיתון — התנער מאחריות. כזה היה. משכמו ומעלה — כשאחרים ישבו. איש־אשכולות — ענק גדול.

מאז ייסד את העולם הבא והשתלט על הקומה השניה של המערכת, ניתנה משמעות חדשה לשלט המאובק „ישעיהו בירכהולץ — מייסד", שהיה זרוק עד אז בבוידם, מבלי שידענו מה לעשות בו.

ומרגע שקבע את השלט על הדלת, ידענו: בירכהולץ לא יאכזב. העיתון ידפוק כמו השעון של אורי גלר. ובאמת כך היה. עד אתמול.

אתמול באנו ודפקנו בדלת. „איפה העיתון?" צעקנו. לא היתה תשובה.

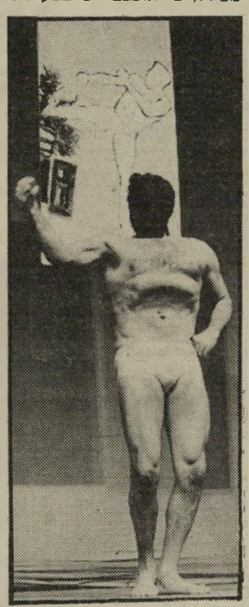
רצנו כל עוד נפשנו למזכירה. המזכירה לא היתה — היה רק פתק גדול:

בירכהולץ איננו
הלך לדפוס
נחמה

שריר מודאג מירידה בתיירות האמריקאית

השר אברהם שריר, השוהה בחו"ל מעבר לזמן שהוקצב לו, מסביר זאת בדאגתו הכנה לירי־דה הדראסטית בתיירות האמרי־קאית וברצונו לעזור לארצות־הברית, שהיא בסך־הכל מעצמה ידידותית.

שר־התיירות האמריקאי מסר מצידו, כי אומנם יש בפעולתו

תייר עושה שריר

של מר שריר תרומת־מה לעליה במיספר התיירים השוהים בעת בארצות־הברית — אך זהו פיתרון זמני בלבד.

בתוך כך הביע שר־התיירות של ארצות־הברית מורת־רוח רבה מהאפשרות שחברי־הכנסת יובל נאמן יהפוך לתושב אמ־ריקאי. אם יעשה כן, תאבד ארצות־הברית לנצח עוד תייר תמידי אחד, ועלולים להתערער היחסים בין שתי המדינות.

מס־הכנסה יקטן ב־25%

הקיצוץ בתקציב המדינה יגרום להקטנת מנגנון־הגביה של מס־הכנסה ב־25%.

מכירת מכוניות „סובארו" — רק ברישיון מיוחד מהמישטרה

בגלל ריבוי הפשעים המבוצעים במכוניות סובארו, החליט מפכ"ל־המישטרה כי מעתה יידרש כל קונה סובארו להמציא לסוכנות־המכוניות אישור מיוחד מהמישטרה, המתיר לו נהיגה ברכב זה. דובר חברת סובארו מסר לכתבנו כי בעת תיכנון הדגם המשווק בארץ לא נלקחו בחשבון תנאי־האקלים בישראל, ומכאן נובעת, כנראה, ההתנהגות המוזרה של המכו־ניות בארץ.

לאלוהים פתרונים חידת מיספרים

אאאאאאאאאא

X

א

אאאאאאאאאא

לפניך פעולה חשבונית, שבה הוחלפו כל הספרות באותיות. פתור את החידה והצב את האר־תיות במקום הספרות הרשומות מטה.

אם פתרת נכון, תקבל זעקה מפורסמת של ארם הנופל מצוק.

(1 = א) 11111111111111

(המערכת מבקשת בכל לשון של בקשה: **לא** לשלוח פית־רונות!)

נפתח קורס קריאה מהירה בקפה

זה עתה גמרת לקרוא את „העולם הבא". אם נהנית — ספר לחבריך! אם לא — ספר לסבתא!

הוועדה המארגנת של הוועד להנצחת עזבונות מודיעה: ערב חמשירי זימה מעזבונה של גולדה

שרתון חזקה

תערובת וירג'יניה מעולה

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה סיגרית שרתון במדלית זהב על איכותה המעולה.

אזהרה — משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מיספר 2517 י"ד כיסלו תשמ"ו, 27.11.1985 שנה 50 המחיר 1850 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

לקראת ה„טלתרום":

אשתו של

יצחק שמיר

נגד בת־חסותו של

שימעון פרס

שולמית שמיר

שולמית נגד מאשה